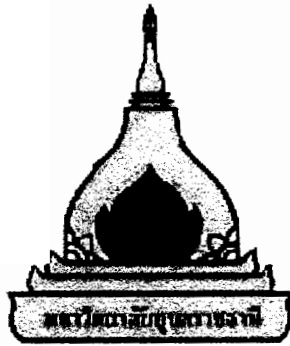

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของ
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

โดย

นายสัจวัฒน์ วรโยธาและคณะ

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของ
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกโฮ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

The development accounting model for management
to enhancing protential competition of community enterprises
in textile product in ban kokhi tambol komchai
Amphor komchai Mukdahan Provice.

คณะผู้วิจัย	สังกัด
1. สัจวัฒน์ วรโยธา	คณะบริหารศาสตร์
2. วิลาสินี แสงคำพระ	คณะบริหารศาสตร์
3. มนต์ดา ชัยสวณียากรณ์	คณะบริหารศาสตร์
4. มงคล กิตติวุฒิไกร	คณะบริหารศาสตร์

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงบประมาณแผ่นดิน
ประจำปีงบประมาณ 2559

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

ชื่อผู้วิจัย : นายสัจจวัฒน์ วรโยธาและคณะ

หน่วยงาน : คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปฏิบัติการสอนที่ศูนย์การศึกษา จังหวัดมุกดาหาร

ปีที่ทำการวิจัย : 2559

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร 2) เพื่อพัฒนาและเสนอรูปแบบของแนวทางการบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ในวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นจากประธานกลุ่มและสมาชิกกลุ่มในกลุ่มรวมทั้งสิ้น 15 คนและนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เชิงคุณภาพและรายงานผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ไม่มีระบบบัญชีมีเพียงการบันทึกรายรับรายจ่าย โดยประธานกลุ่มยังขาดความเข้าใจในการจัดทำบัญชีส่งผลให้การบันทึกบัญชีเกิดความซ้ำซ้อน อีกทั้งไม่มีเอกสารในการควบคุมรายการทางบัญชีจึงเกิดข้อผิดพลาดเกี่ยวกับเงินสด การคำนวณต้นทุนและการกำหนดราคาขาย เป็นต้น

คณะผู้วิจัยจึงได้มีการพัฒนารูปแบบการบัญชี โดยออกแบบรูปแบบสมุดบัญชีตามเกณฑ์เงินสดรวมทั้งหมด 7 เล่ม ประกอบด้วย สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า สมุดคุมวัตถุดิบ สมุดงบต้นทุนการผลิตและสมุดงบรายได้และค่าใช้จ่าย เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาฝึกปฏิบัติการพบว่าผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชีสามารถจัดทำบัญชีได้ กรรมการผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเป็นอย่างดี ซึ่งการจัดทำบัญชีดังกล่าวก่อให้เกิดประโยชน์แก่กลุ่ม คือทำให้รู้รายรับ รายจ่าย สามารถนำมาเป็นแนวทางในการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงได้และนำมาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานในอนาคตและเมื่อวัดระดับความเห็นของสมาชิกต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ พบว่ารูปแบบการบัญชีมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยสมาชิกกลุ่มให้ความเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบัญชีที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมกับกลุ่มทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มอย่างแท้จริงส่งผลให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็งอย่างยิ่งยืน

Abstract

Title: **Development of Accounting Management to enhance the competitiveness of Community Entrepreneurs, Ban Kok-Ai, Kham Chai, Mukdahan**

Researcher: Mr. Satjawat Vorayota et al.

Organization: Faculty of Business Administration, UbonRatchathani University,
Teaching at Mmukdahan Educational Center.

Research Year: 2016

The objectives of this research were (1) to study nature of operation, nature of Accounting Managing guidelines and nature of problem of community entrepreneurs, Ban Kok-Ai, Kham Chai, Mukdahan. (2) to develop and display nature model of appropriate accounting using in local tailor group.

The data were collected by interview and questionnaires from the head of the group and their members, it is 15 in total. The data were then qualitatively analyzed and reported. The statistics used for the analysis were percentage, mean and standard deviation.

The study found that the community entrepreneurs don't have their accounting system, only daily income and expenses recorded by head of the group. Bookkeeper of the enterprise had lacked of knowledge in accounting which affect to the duplication of accounting record. Moreover, they had had no supporting documents for most of the transactions recorded which caused errors in cash recording, cost calculating and price setting, etc.

The researcher has developed an accounting system by designing seven accounts based on cash criteria: cash receipts, cash expenses, work in process control, product control, raw material control, production cost and revenue and expenses. When finishing the training session, it was found that the responsible personnel could develop the accounts. In addition, related committee also cooperated in developing accounting record documents well. Such accounting system development benefited the community enterprise; the enterprise could recognize actual income and expenses of the community, change spending habits of the community, use the system as guidelines to cut down unnecessary expenses, and in planning future operations. The opinion on the overall suitability for the new accounting model is high. The members of the community expressed that the new accounting model was suitable for the community enterprise because it reflected the proper result of its operations which would sustain the strength of the community enterprise.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความอนุเคราะห์จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ได้อนุมัติทุนอุดหนุนการวิจัยเป็นจำนวน
122,000 บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นสองพันบาทถ้วน)

ขอกราบขอบพระคุณกลุ่มแม่บ้านกกไฮ กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไฮ ตำบลคำชะอี
อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหารทุกท่านที่ให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และการให้ความร่วมมือที่ดีเสมอมา
รวมถึงคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ที่ให้โอกาสและสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ รวมทั้ง
ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจมา
โดยตลอด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนและ
ผู้สนใจทั่วไป ตลอดจนจะเป็นประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้ทางด้านบัญชีต่อไป

คณะผู้วิจัย

ปี 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ซ
 บทที่ 1 บทนำ	 1
1.1 ความสำคัญและความเป็นมา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 กรอบแนวความคิด	4
1.5 ขอบเขตของโครงการวิจัย	5
1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย	5
1.7 แผนการดำเนินงาน	6
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบบัญชี	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	21
2.5 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสตรีเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	26
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
บทที่ 4 ผลการวิจัย	35
4.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี	35
4.2 การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บ ผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	37
4.3 กระบวนการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	38
4.4 การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีเงินสดรับของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	39
4.5 การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีเงินสดจ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	42
4.6 การบันทึกในสมุดคุมงานระหว่างทำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	44
4.7 การบันทึกในสมุดคุมสินค้าของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	45
4.8 การบันทึกในสมุดคุมวัตถุดิบของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	47
4.9 การจัดท่างบต้นทุนการผลิต	48
4.10 การจัดท่างบรายได้และค่าใช้จ่าย	51
4.11 การจัดทำใบเสร็จรับเงิน	52
4.12 การจัดทำใบสำคัญจ่าย	54
4.13 ตัวอย่างการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร	56
4.14 สรุปผลการติดตามการพัฒนารูปแบบระบบบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบล คำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	75
4.15 ผลการศึกษาการพัฒนาระบบบัญชีและนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลที่ได้รับจาก การสังเกตและติดตาม สามารถนำมาประมวลผลเป็นแต่ละกรณีได้โดยมีผลการศึกษาได้	77
4.16 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการ แข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	78
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
5.1 สรุปผล	84
5.2 สรุปผลการวิจัย	89
5.3 อภิปรายผล	90
5.4 ข้อเสนอแนะ	91
5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	92
บรรณานุกรม	93

	หน้า
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก แนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไธ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	95
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	120
ภาคผนวก ค สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า งต้นทุนการผลิตและงบรายได้และค่าใช้จ่าย	124
ภาคผนวก ง รูปภาพประกอบการอธิบายรูปแบบการบัญชีให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไธ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร	133
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงรายละเอียดและวิธีการพัฒนาการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไไ	41
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	43
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	45
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	47
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้ต่อวัน	48
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์จัดทำบัญชี	50
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไไ	52
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไไ	53

สารบัญภาพ	
ภาพที่	หน้า
4.1 แสดงสมุดบัญชีเงินสดรับ	41
4.2 แสดงสมุดบัญชีเงินสดจ่าย	43
4.3 แสดงสมุดคุมงานระหว่างทำ	45
4.4 แสดงสมุดคุมสินค้า	46
4.5 แสดงสมุดคุมวัตถุดิบ	48
4.6 แสดงงบต้นทุนการผลิต	50
4.7 แสดงงบรายได้และค่าใช้จ่าย	52
4.8 แสดงใบเสร็จรับเงิน	53
4.9 แสดงใบสำคัญจ่าย	55
4.10 แสดงกรณีศึกษาในการจัดทำบัญชี	56
4.11แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดรับ	58
4.12แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดจ่าย	59
4.13 แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมงานระหว่างทำ	60
4.14แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมงานระหว่างทำ	61
4.15แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมสินค้า	62
4.16แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมสินค้า	63
4.17แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมวัตถุดิบ	64
4.18แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมวัตถุดิบ	64
4.19แสดงตัวอย่างการจัดทำงบต้นทุนการผลิต	65
4.20แสดงตัวอย่างการจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย	66
4.21แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด	67
4.22แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด	68
4.23แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด	69
4.24แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย	70
4.25แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย	71
4.26แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย	72
4.27แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย	73
4.28แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย	74

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 – 2559) มุ่งเน้นให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นปรัชญาในการนำทางในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นไปอย่างกว้างขวาง เป็นปรัชญาที่ชี้นำยุทธศาสตร์และนโยบายการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่การพัฒนาที่มั่นคง และยั่งยืนทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้นำไปเป็นแนวทางการดำรงชีวิต และการปฏิบัติตนในทุกระดับตั้งแต่ปัจเจกครอบครัวชุมชนจนถึงประเทศมีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และบริหารจัดการความเสี่ยงทำให้สังคมไทยสามารถฟื้นตัว และผ่านพ้นภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ และภัยพิบัติได้ดีกว่าในอดีต อย่างไรก็ตามการพัฒนาประเทศในอนาคตสังคมไทยยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นจุดอ่อนและอุปสรรคสำคัญโดยเฉพาะความเหลื่อมล้ำในสังคม และการบริหารจัดการภาครัฐที่อ่อนแอ ประกอบกับต้องเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และรุนแรงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของการสร้างองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเองรวมทั้งการดำเนินการอย่างต่อเนื่องจริงจัง และมีธรรมาภิบาลโดยการสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยง และสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเองมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ทั่วถึง และยั่งยืนพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่มีความหลากหลาย และแข็งแกร่งมากขึ้นส่งเสริมการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดความเป็นธรรมส่งเสริมบทบาทของภาคธุรกิจเอกชนในการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมแก่คนในสังคมไทยรวมทั้งยกระดับคุณภาพระบบการคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมทุกคนอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557 : เว็บไซต์)

จากอดีตถึงปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าประชาชนในระดับรากหญ้าซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีรายได้น้อยหรือมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ปัญหาสำคัญของประชาชนที่มีฐานะยากจนส่วนใหญ่คือการขาดแคลนทุนทรัพย์ และขาดโอกาสในการเข้าหาแหล่งเงินทุนต่างๆ สำหรับในการนำมาพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และลดรายจ่าย ตลอดจนใช้เพื่อการบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการส่งเสริมให้มีการดำเนินธุรกิจหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) โดยตั้งเป้าหมายดำเนินนโยบายเพื่อลดความยากจน และนำไปสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ และลดค่าใช้จ่ายให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพียงพอกับรายจ่าย โดยใช้กลไกทุกส่วนของภาครัฐในการสร้างโอกาสให้ประชาชนใช้ทุนทางปัญญา ศักยภาพส่วนตัว และสินทรัพย์ที่มีอยู่ทำงานอย่างเต็มที่ เมื่อประชาชนมีรายได้ก็จะทำให้ครอบครัว และประเทศชาติมีรายได้ นำไปสู่การลดภาระหนี้สินของประเทศในโอกาสต่อไป อย่างไรก็ตามเมื่อมีการส่งเสริมให้แต่ละตำบลมีการผลิตสินค้าออกมาจำหน่ายโดยปราศจากความพร้อมด้านองค์ความรู้ และทักษะความสามารถของบุคลากร ทำให้ตำบลต่างๆมีการผลิตสินค้าที่เหมือนกัน และนำออกมาจำหน่ายแข่งขันซึ่งกันและกัน จนเกิดภาวะสินค้าล้นตลาดไม่สามารถจำหน่ายได้ และต้องเลิกผลิตในที่สุด (กิตติชัย นวลทอง. 2544 : 1 – 3) ดังนั้นเพื่อให้แต่ละชุมชนสามารถสร้างผลประกอบการที่ดีขึ้นได้จึงต้องเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในชุมชนให้มีความรู้ความสามารถ และมีการนำวิธีการดำเนินงานที่มีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลเพื่อเป็นกลไกในการส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของชุมชนนั้นให้ประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

รูปแบบการบัญชีหรือข้อมูลทางการบัญชีถือได้ว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากว่ากิจการหรือธุรกิจใดก็ตามจะต้องมีการจัดทำรายการค้าหรือธุรกรรมต่างๆ ทางการเงินเกิดขึ้น การจดบันทึกข้อมูลทางการค้า และการจัดทำรายงานบัญชีในรูปแบบต่างๆ จะเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มประสิทธิภาพให้ชุมชนมีศักยภาพในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น ความสำคัญของการบัญชีหลักใหญ่ๆ ก็คือ เป็นแหล่งข้อมูลของธุรกิจที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปของธุรกิจ เช่น ผู้เป็นเจ้าของกับพนักงานหรือเจ้าของธุรกิจกับผู้ลงทุน เจ้าหนี้ หรือธนาคารที่จะพิจารณาให้สินเชื่อหรือแม้กระทั่งการสื่อความหมายระหว่างธุรกิจด้วยกันเอง เป็นข้อมูลที่ช่วยให้เจ้าของกิจการนำข้อมูลทางการบัญชีไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจ ช่วยให้เห็นทราบผลการดำเนินงานของกิจการในขณะใดขณะหนึ่งว่ากิจการมี

สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของเจ้าของเป็นจำนวนเท่าไร กิจการจะสามารถทราบว่ามีผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา มีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มเงินลงทุน ตลอดจนการขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อขยายกิจการ ดังนั้นหากธุรกิจชุมชนได้มีการนำรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสม มาใช้จะสามารถเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหาร และส่งเสริมการดำเนินงานของชุมชนได้เป็นอย่างดี กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป ที่รวมตัวกันโดยกลุ่มแม่บ้านร่วมกันจัดตั้งกลุ่มผลิตเสื้อผ้าฝ้ายทอมือพื้นเมือง ในรูปแบบต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ผ้าทอมือเป็นงานศิลปเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านสืบสานต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน โดยใช้ฝ้ายที่ปลูกขึ้นเองในท้องถิ่นทุกๆ ครอบครัวจะมีการปลูกฝ้ายเพื่อนำมาแปรรูปเป็นเครื่องนุ่งห่มใช้เองภายในครอบครัว วันเวลาผ่านไปการทอผ้าก็ยังคงทำกันมาอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาจากเดิมให้ทันกับสมัยนิยม ตามแผนนโยบายรัฐบาล จะมีหน่วยงานราชการเข้ามาสนับสนุนด้านต่างๆ เช่น ให้ความรู้ เงินทุน จึงมีการพัฒนาตามเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีการใช้สารเคมีเข้ามาช่วยในการเพิ่มสีส้น เมื่อก่อนการย้อมผ้าจะใช้สีจากธรรมชาติของเปลือกไม้ ทุกวันนี้ก็มีผู้นิยมนิยมอย่างมาก อย่างเช่น สีแดงจะได้จากครั้ง สีส้มได้จากเปลือกเต็ง สีส้มตาลไหม้จากแกนขนุน สีดำได้จากคันคราม ในปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยก็ยังคงยึดถือภูมิปัญญาของชุมชนไว้ โดยยังมีการปลูกฝ้ายเงินฝ้ายเพื่อใช้ในการผลิตผ้าต่อไป เพียงแต่จะพัฒนาคุณภาพ และรูปลักษณะลวดลายให้ทันสมัยตามความนิยม ผ้าลายจัดพื้นฐานเป็นที่นิยมกันมากในหมู่คุณหญิง คุณนาย และประชาชนทั่วไป ปัจจุบันจากการจัดอันดับผลิตภัณฑ์โอท็อป ของจังหวัดมุกดาหาร ผ้าฝ้ายทอมือบ้านกกไถได้รับเลือกเป็นผลิตภัณฑ์ดีเด่นประจำจังหวัดมุกดาหาร (สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร. 2557) อย่างไรก็ดีจากการที่มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี วิทยาเขตมุกดาหาร ได้จัดทำโครงการบริการวิชาการเมื่อเดือนพฤษภาคมเรื่องการควบคุมภายในเมื่อ พ.ศ. 2555 พบว่า กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้านกกไถ ยังไม่มีระบบการจัดทำบัญชีที่ดี มีเพียงการบันทึกรายรับ รายจ่าย เพื่อให้ทราบว่ามีจำนวนเท่าใด จากปัญหาดังกล่าวการเสริมสร้างข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานได้ดี และมีประโยชน์ยิ่งขึ้นไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา และพัฒนารูปแบบทางการบัญชีเพื่อใช้ในการบริหารงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมืองบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน ปัญหาในการดำเนินงาน รูปแบบ

ในการจัดทำบัญชี พัฒนารูปแบบในการจัดทำบัญชีเพื่อใช้ในการบริหาร โดยนำรูปแบบการบัญชีที่ได้รับการพัฒนาแล้ว ไปใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน เป็นแนวทางพัฒนาในกลุ่มผลิตภัณฑ์อื่นๆ และนำไปใช้บูรณาการเรียนการสอนในรายวิชาการบัญชีต้นทุน และบัญชีบริหารของมหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

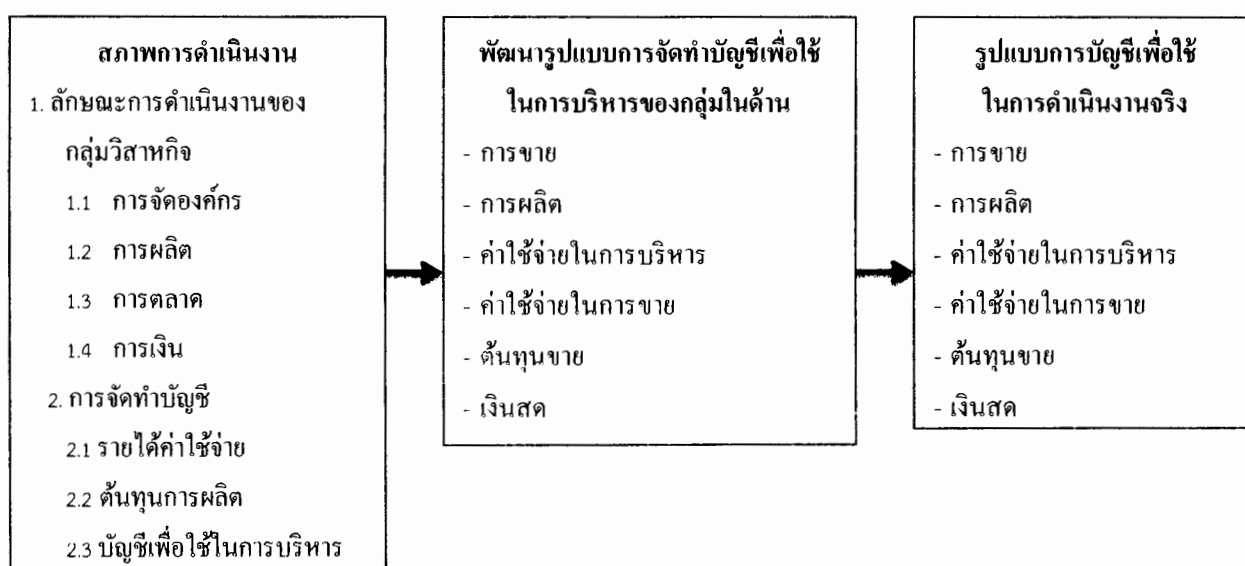
1. เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไอ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
2. เพื่อพัฒนาและเสนอรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไอ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงรูปแบบการบัญชีและปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไอ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
2. ได้พัฒนารูปแบบการบัญชีที่สามารถนำมาใช้กับกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไอ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.4 กรอบแนวคิด

ในการศึกษาการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไอ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร อยู่บนกรอบแนวคิดดังนี้

การศึกษาการพัฒนาแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร เน้นศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานของกลุ่มผลิตภัณฑ์ในด้านลักษณะของการดำเนินงาน และการจัดทำบัญชีที่กลุ่มในปัจจุบัน เพื่อหาวิธีการพัฒนาแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพให้แก่กลุ่ม ส่วนผลที่ได้จากการศึกษา คือรูปแบบการบัญชีในการบริหารในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

1.5 ขอบเขตของโครงการวิจัย

1.ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มแม่บ้านผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

2. ขอบเขตด้านภูมิศาสตร์

งานวิจัยนี้มีขอบเขตด้านภูมิศาสตร์ ณ พื้นที่บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

1.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

1. การรวบรวมข้อมูล

ประชากรในการศึกษา คือ ประธานกลุ่ม หรือตัวแทนกลุ่มที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการด้านการเงิน และบัญชี ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไป สถานการณ์การจัดทำบัญชี ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชี ข้อเสนอแนะ การสัมภาษณ์เชิงลึก และประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ถูกนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาในการสรุปผลการศึกษา และเสนอรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสม

3. ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาปฏิบัติงาน 1 ปี : ตุลาคม 2558 ถึง กันยายน 2559

4. การเสนอแนะและรายงานวิเคราะห์ข้อมูล

นำเสนอรายงานผลการวิจัยในเชิงพรรณนา และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตาราง แจกแจง ความถี่ ร้อยละ เพื่อให้สามารถเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งเสนอรูปแบบการจัดทำบัญชีที่เหมาะสม และตรงกับความต้องการของกลุ่ม

1.7 แผนการดำเนินงาน

งานวิจัยนี้มีแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย ดังนี้

งาน	เดือน												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูล	←→												หัวหน้าโครงการและ ผู้วิจัย
2. ตรวจสอบข้อมูลการดำเนินงานของชุมชน	←→	←→	←→	←→	←→								
3. ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยครั้งที่ 1			←→										
4. จัดประชุมกลุ่มย่อย			←→	←→									
5. ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัยครั้งที่ 2					←→								
6. ประชุมย่อยครั้งที่ 2						←→							
7. ติดตามความก้าวหน้าในการจัดทำบัญชี							←→	←→					
8. สรุปและประมวลผลการวิจัย									←→				
9. ส่งรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์										←→			
10. จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์												←→	

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์ในอนาคต เช่น จักรเย็บผ้า เตาเริด เป็นต้น

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันคาดว่าจะส่งผลให้ กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ เช่น เงินกู้ยืมธนาคาร เป็นต้น

ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังหักหนี้สินออกแล้ว

รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้า หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์หรือการลดลงของหนี้สินอันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น เช่น รายได้จากการขายเสื้อผ้ามือ เป็นต้น

ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง เช่น ค่าใช้จ่ายในการบริหาร ค่าใช้จ่ายในการขาย เป็นต้น

เงินสด หมายถึง เงินสดในมือหรือเงินในบัญชี

ต้นทุนขาย หมายถึง ต้นทุนของสินค้าหรือการบริการที่ขาย ต้นนี้รวมราคาซื้อ ต้นทุนการผลิต สินค้า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องใช้สินค้าอยู่ในสภาพที่ขาย ถ้าเป็นกิจการให้บริการ เรียกว่า ต้นทุนให้บริการ เช่น

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการบริหารงาน เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ เงินเดือนประธานกลุ่ม เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการขาย หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการขายสินค้าของกิจการ เช่น ค่าโฆษณา ค่าเช่าบูทจัดแสดงสินค้า ค่าไปรษณีย์ เป็นต้น

กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้ทั้งหมดและค่าใช้จ่ายของกิจการ ในกรณีที่รายได้มากกว่า ค่าใช้จ่าย (วัฒนา ศิวะเกื้อ พร้อมคณะ , 2556:17-24)

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี
2. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบัญชี
3. แนวคิดเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์
4. แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
5. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสตรีเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบัญชี

2.1.1 ความหมายของการบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ให้ความหมาย ของการบัญชี คือ ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึกจำแนก และทำสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงินผลขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลหลายฝ่ายและผู้สนใจในกิจกรรมของกิจการ

จากคำนิยามข้างต้น การบัญชีหมายถึง ศิลปะการจดบันทึก การรวบรวมจำแนกให้เป็นหมวดหมู่ และการสรุปผลในรูปตัวเงิน รายการ เหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทางการเงินรวมทั้งการแปลความหมายของผลการปฏิบัติด้วย

2.1.2 ความสำคัญของการบัญชี

การบัญชี (Accounting) เป็นการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อนำมาในการวัดผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมต่างๆของกิจการ กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ จึงต้องมีการจดบันทึกรายการหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางเศรษฐกิจ การจัดหมวดหมู่ของรายการ การสรุปผลและการตีความหมายของผลการปฏิบัติดังกล่าว ด้วยเหตุผลนี้ การบัญชีจึงถูกเรียกว่า เป็นภาษาของธุรกิจ (Language of Business) เพราะข้อมูลทางบัญชีสามารถสื่อความหมายให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลเข้าใจได้ ซึ่งถ้าผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลสามารถทำความเข้าใจภาษานี้ได้ดีเพียงใด ก็จะช่วยให้สามารถนำความเข้าใจนี้ไปช่วยในการบริหารงานทางการเงินของกิจการได้ดีขึ้นและตัดสินใจได้ถูกต้องขึ้น

การบัญชีได้มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ นักบัญชีจึงต้องปรับตัวและวิชาชีพของตนให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ และทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การบัญชีเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การเลือกรายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (Identifying) แล้วทำการจดบันทึก (Recording) เนื่องจากการบัญชีเป็นการจัดระบบข้อมูลทางการเงิน นักบัญชีจึงต้องใช้หน่วยเงินตราในการจดบันทึกที่รายการ การจดบันทึกเป็นการดำเนินการ โดยการเรียงตามลำดับวันที่ และเหตุการณ์ที่เกิดโดยมีการกำหนดวิธีการจดบันทึกอย่างเป็นรูปแบบ หลังจากนั้นเป็นการสื่อความหมาย (Communication) โดยการสรุปผล และรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการเงินเพื่อให้ผู้สนใจใช้ข้อมูล ผลผลิตที่สำคัญของการจัดทำบัญชี คือ งบการเงิน (Financial Statement) ซึ่งเป็นรายงานที่เสนอผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ

2.1.3 องค์ประกอบของงบการเงิน หมายถึง ประเภทของรายการ และเหตุการณ์ทางการบัญชีที่แสดงไว้ในงบการเงินตามลักษณะเชิงเศรษฐกิจ องค์ประกอบของงบการเงินประกอบด้วย สินทรัพย์ หนี้สิน ส่วนของเจ้าของ รายได้ และค่าใช้จ่าย

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2558) ให้คำนิยามขององค์ประกอบของงบการเงินไว้ดังนี้

สินทรัพย์ หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต

หนี้สิน หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ซึ่งเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีตโดยการชำระภาระผูกพันนั้นคาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ

ส่วนของเจ้าของ หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว

รายได้ หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้าหรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

ค่าใช้จ่าย หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออกหรือการลดค่าของสินทรัพย์ หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของเจ้าของลดลง ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการแบ่งปันให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของเจ้าของ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการบัญชี

2.2.1 ความหมายของรูปแบบการบัญชี

รูปแบบการบัญชี (Accounting System) หมายถึง รูปแบบการจำแนกประเภทของข้อมูล จากบัญชี สมุดบัญชี เอกสารแบบพิมพ์ วิธีการดำเนินงานตลอดจนการควบคุมทางการบัญชีการนำเครื่องมือและ อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในกระบวนการ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกิจการให้ สามารถนำเสนอข้อมูลทางบัญชีได้ครบถ้วนสมบูรณ์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ สินทรัพย์หนี้สิน รายได้ค่าใช้จ่าย และการ ประเมินผลในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเป็นรูปแบบแผนที่ดินนอกจากนี้ระบบบัญชียังช่วยให้มีการจัดทำ รายงานเพื่อเสนอต่อผู้บริหารส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและบุคคลภายนอกอีกด้วย (สมเดช โรจน์คุรีเสถียร, 2556 : 1)

รูปแบบการบัญชี คือ ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่างๆ ที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี สมุดบัญชี เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้ในการบันทึกบัญชีการจัดทำ รายงานเสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายนอกและภายในกิจการช่วยให้ฝ่ายกิจการได้มีข้อมูล ประกอบการบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ (สมเดช โรจน์คุรีเสถียร, 2556 : 1-3)

รูปแบบการบัญชี (Accounting System) หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่างๆที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี สมุดบัญชี เครื่องมือ อุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการที่ใช้ใน การบันทึกบัญชี การจัดทำรายงานเสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายนอกและภายในกิจการช่วยให้ฝ่ายจัดการ ได้มีข้อมูลประกอบการบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (ดุษณี ส่องเมือง, 2556 : 1 – 3)

จากความหมายข้างต้นจึงสรุปได้ว่า รูปแบบการบัญชี (Accounting System) เป็นขั้นตอนปฏิบัติ เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารทางการเงินต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีจัดทำ รายงาน เสนอต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายนอกและภายในกิจการ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูล ประกอบการบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

2.2.2 ความสำคัญของรูปแบบการบัญชี

องค์กรโดยทั่วไปทั้งที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อแสวงหากำไรและไม่แสวงหากำไร จะต้องมีการจัดทำ บัญชีเพื่อสรุปประเมินฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานในระยะเวลาหนึ่ง โดยอยู่ในรูปของรายงานทางการเงิน ซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการบันทึกบัญชี ดังนั้นรูปแบบการบัญชีจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อองค์กรต่างๆ ทุก องค์กร นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่ายด้วยกันคือ(ดุษณี ส่องเมือง, 2556 : 1-3)

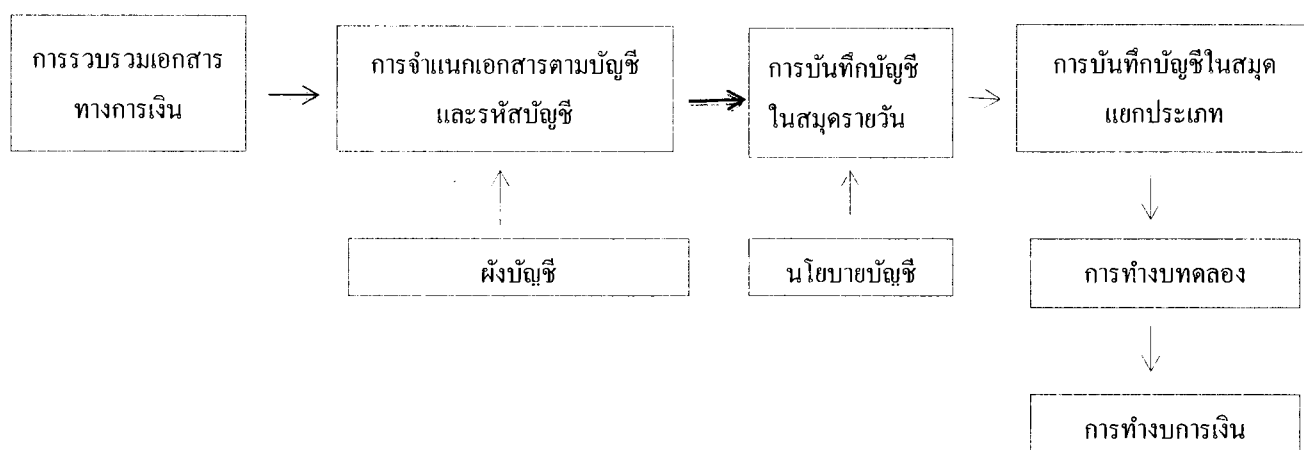
1. หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ควบคุมองค์กรต่างๆ เช่น กรมสรรพากร และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้นซึ่งองค์กรที่รับการควบคุมดูแลและต้องเสนองบการเงินให้ทราบทุกปี
2. นักลงทุน หรือผู้ถือหุ้น ซึ่งองค์กรจะต้องนำเสนอการเงินให้ผู้ถือหุ้นทราบเป็นประจำ ทุกครั้งปีและสิ้นปี และเผยแพร่ให้ผู้สนใจลงทุนได้ทราบ

3. พนักงานและผู้บริหารขององค์กร ทั้งนี้หน้าที่หลักสำคัญของผู้บริหารคือนักวางแผนควบคุม ตัดสินใจ ประสานงานและประเมินผลการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ ดังนั้นถ้าองค์กรให้มีระบบการจัดรูปแบบการบัญชีที่ดีก็จะช่วยให้ผู้บริหารรวบรวมข้อมูลทางการเงินประกอบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2.3 องค์ประกอบของรูปแบบการบัญชี

การวางรูปแบบการบันทึกข้อมูล หรือ วางรูปแบบการบัญชีเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งของกิจการ กิจการขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการเพียงคนเดียวดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งหมด หรือจำนวนเงินที่หมุนเวียนในกิจการเป็นจำนวนไม่มากนักแต่การบันทึกโดยมีระบบบัญชีที่ดีจะคอยควบคุม และแสดงสถานภาพทางการเงิน (คุยณิ ส่องเมือง, 2556 : 1 – 3)

จากความหมายของรูปแบบการบัญชี ดังกล่าวข้างต้น ถ้าเขียนเป็นแผนภาพจะเป็นดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ประกอบของรูปแบบการบัญชี

จากแผนภาพของรูปแบบการบัญชีจะแยกเป็นองค์ประกอบที่สำคัญได้ดังนี้

1. เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี เป็นเอกสารทางการเงินที่องค์กรได้รับจากการดำเนินงาน เอกสารที่ได้รับจะมีทั้งที่ได้รับจากบุคคลหรือหน่วยงานภายใน และภายนอกกิจการ เมื่อรวบรวมเอกสารได้แล้วจะจำแนกตามประเภทบัญชี และรหัสบัญชี ที่หน่วยงานได้กำหนดไว้ในผังบัญชี เพื่อเป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีต่อไป

2. การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชี ตามปกติบัญชีจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1) สมุดบัญชีขั้นต้น ได้แก่ สมุดรายวันสำหรับบันทึกรายการที่เกิดขึ้นเรียงตามลำดับ

เหตุการณ์

2) สมุดบัญชีชั้นปลาย ได้แก่ สมุดบัญชีแยกประเภทสำหรับการบันทึกบัญชีจากสมุดรายวันเพื่อแยกบัญชีให้เป็นหมวดหมู่สำหรับการจัดงบการเงินต่อไป ในการบันทึกบัญชี จะบันทึกตามกรอบนโยบายบัญชีที่องค์กรได้กำหนดไว้

3) การจัดทำงานการเงินหรือรายงานทางการเงินเป็นการสรุปผลจากการบันทึกบัญชีในช่วงระยะเวลาที่กำหนดไว้ในรูปของรายงาน โดยจัดทำจากข้อมูลยอดคงเหลือของทุกบัญชีที่รวบรวมไว้ในงบทดลอง งบการเงินหรือรายงานการเงินประกอบด้วย งบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด งบต้นทุนการผลิต และอาจจะมีการทำรายงานรายละเอียดเพิ่มเติมตามข้อกำหนดของหน่วยงานที่ควบคุมดูแลองค์กร

2.2.4 ขั้นตอนของการวางรูปแบบการบัญชี

ในการออกแบบบัญชี ผู้ออกแบบบัญชีควรมีการวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดขั้นตอนเรียงลำดับไว้เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานง่าย สะดวกไม่สับสน การทำงานเป็นระบบได้ข้อมูลครบถ้วน ตามความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนแรกนั้นจะต้องมีการสำรวจข้อมูลข้างต้นเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขต และเวลาการออกแบบ จากนั้นก็ทำการออกแบบการบัญชีไปใช้ในการปฏิบัติงานแล้วต้องมีการติดตามผลงานเพื่อต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ไม่สมบูรณ์หรือข้อบกพร่อง ภายหลังจากออกแบบงานรูปแบบการบัญชีเสร็จสิ้นลง ผู้ออกแบบจะต้องจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานบัญชีส่งมอบให้หน่วยงานไว้เป็นหลักฐานอ้างอิงประกอบการปฏิบัติงานต่อไป จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะจำแนกการออกแบบบัญชีได้ 6 ขั้นตอนดังนี้ (ดุยณี ส่องเมือง, 2556)

1. การสอบถามข้อมูลจากผู้บริหาร
2. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกิจการ
3. การวิเคราะห์และออกแบบรูปแบบการบัญชี
4. การนำรูปแบบการบัญชีใหม่ไปใช้ในการปฏิบัติงาน
5. การติดตามผล
6. การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

1. การสอบถามข้อมูลจากผู้บริหารงาน

ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้การออกแบบรูปแบบการบัญชีของหน่วยงานประสบความสำเร็จ คือ การสนับสนุนอย่างจริงจังของผู้บริหาร ดังนั้นการออกแบบรูปแบบการบัญชีขั้นตอนแรกจึงต้องมีการสอบถามจากผู้บริหารก่อน เพื่อทราบความต้องการในการออกแบบรูปแบบการบัญชี ปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งจะใช้เป็นข้อมูลการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการออกแบบรูปแบบการบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของผู้บริหาร นอกจากนี้อาจมีการรวบรวมความต้องการของผู้บริหารทุกระดับเพื่อช่วยให้มีการวางแผนการจัดเตรียมข้อมูลในระยะยาว ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดทำข้อมูล

นอกจากนี้ยังต้องสอบถามเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำและรวบรวมข้อมูลเอกสารทางการเงิน การบันทึกบัญชี ประมวลผลและจัดทำรายงานทางการเงินด้วยการจดบันทึกหรือระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้เพราะจะส่งผลการควบคุมภายใน ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น ความพร้อมของบุคลากร และการเลือกใช้โปรแกรมทางการเงินบัญชี ให้เหมาะสมกับกิจการ

2. การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกิจการ

ในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จะช่วยให้ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีได้ทำความคุ้นเคยกับพนักงานที่เกี่ยวข้อง ผลจากความคุ้นเคยจะทำให้ออกแบบรูปแบบการบัญชีสะดวกรวดเร็ว เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีต้องอาศัยหลักจิตวิทยาและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้ามาประกอบการปฏิบัติงาน ดังนั้นคุณสมบัติที่สำคัญประกอบการหนึ่งที่ผู้ออกแบบการบัญชีควรมีคือการมีจิตวิทยาและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ข้อมูลเบื้องต้นของกิจการที่จะสำรวจและรวบรวมไว้มีดังนี้

2.1. ลักษณะทั่วไปของกิจการ ควรมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ชนิดและประเภทธุรกิจ
- 2) ลักษณะการแข่งขันของธุรกิจ
- 3) ขนาดและการเจริญเติบโตของธุรกิจ
- 4) การจัดแบ่งโครงสร้างของหน่วยงานและการกำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ
- 5) ลักษณะของการดำเนินงานและบริหารงาน

2.2. การควบคุมภายในและการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีการป้องกันการดำเนินงานผิดพลาด ป้องกันทุจริต มีการตรวจสอบระหว่างกัน กำหนดผู้รับผิดชอบไว้ชัดเจนหรือไม่ ซึ่งจะปฏิบัติงานด้านต่างๆ ควบคุมข้อมูลจำแนกตามรายละเอียดได้ดังนี้

1) ด้านเงินสดรับ – เงินสดจ่าย

1. มีการแบ่งแยกหน้าที่หรือไม่
2. วิธีการรับเงินเป็นอย่างไร รัศกุนเพียงใด
3. วิธีการจ่ายเงินทำอย่างไร มีโอกาสทุจริตหรือไม่
4. วิธีการตรวจสอบเกี่ยวกับเงินสดมีหรือไม่ทำอย่างไร

2) ด้านการขายและลูกค้า

1. การขายเชื่อมีการตรวจสอบประวัติหรือไม่
2. มีการกำหนดผู้มีอำนาจอนุมัติสินเชื่อไว้แน่นอนหรือไม่
3. การจัดเก็บหนี้เป็นอย่างไร หนี้สูญมีน้อยเพียงใด
4. มีการทดสอบยอดคงเหลือกับลูกค้าหรือไม่
5. มีการทำตารางสรุปยอดลูกค้าหรือไม่ ทำบ่อยเพียงใด

3) ด้านการซื้อและเจ้าหนี้

1. การกำหนดการซื้อเป็นอย่างไร อนุมัติโดยใคร
2. การตรวจรับของและเก็บรักษา มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบชัดเจนหรือไม่
3. การตรวจสอบและอนุมัติการจ่ายเงินชำระหนี้โดยใคร

4) การควบคุมวัสดุและสินค้าคงเหลือ

1. มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลหรือไม่
2. การตรวจนับของและเบิกจ่ายเงินทำอย่างไร
3. มีการตรวจนับสินค้าบ้างหรือไม่ ทำบ่อยเพียงใด
4. มีการตรวจสอบบัญชีคุมและตรวจสอบกับยอดที่นับไว้หรือไม่

5) ด้านการควบคุมสินทรัพย์ถาวร

1. วิธีการซื้อมีกี่วิธี อนุมัติโดยใคร
2. การตรวจนับของดำเนินการอย่างไร
3. วิธีการควบคุมดูแลสินทรัพย์และการใช้งาน
4. วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์
5. มีการตรวจสอบนับสินทรัพย์เพื่อเปรียบเทียบกับทะเบียนคุมสินทรัพย์หรือไม่
6. มีการจำแนกสินทรัพย์ที่ไม่ใช้งานหรือไม่ ถ้ามีการดำเนินการอย่างไร

6) ด้านการจ่ายค่าแรง

1. ในการจ้างงาน อนุมัติโดยใคร
2. วิธีการควบคุมดูแลการบันทึกเวลา และการปฏิบัติงาน
3. การคำนวณ และจ่ายค่าแรงจัดทำอย่างไร

2.3.การใช้แบบฟอร์มเอกสารการปฏิบัติงานด้านต่างๆ

- 1) มีเอกสารแบบฟอร์มอะไรบ้างที่ใช้ประกอบการปฏิบัติงาน
- 2) เอกสารจัดทำโดยใคร ส่งไปให้หน่วยงานใดบ้าง มีการตรวจนับและอนุมัติหรือไม่โดยใคร

2.4 สมุดบัญชีต่างๆ ที่ใช้ในการบันทึกบัญชี

- 1) สมุดบัญชีบันทึกรายการขึ้นต้นมีสมุดบัญชีอะไรบ้าง ซึ่งโดยทั่วไปมีสมุดบัญชีดังต่อไปนี้
สมุดบัญชีรายวัน สมุดบัญชีรายวันจ่ายเงิน สมุดรายวันซื้อ สมุดรายวันขาย และสมุดรายวันทั่วไป
- 2) สมุดบัญชีรายการขึ้นปลาย หรือบัญชีแยกประเภทมีอะไรบ้างซึ่งโดยทั่วไปควรมีสมุดบัญชีดังต่อไปนี้ บัญชีแยกประเภททั่วไป บัญชีแยกประเภทย่อยลูกหนี้ – เจ้าหนี้ บัญชีสินทรัพย์ถาวร

2.5 ผังบัญชี

- 1) รายชื่อบัญชีที่ใช้บันทึกบัญชีมีอะไรบ้าง มีการจำแนกเป็นหมวดหมู่หรือไม่
- 2) มีการกำหนดรหัสบัญชีหรือไม่

2.6. นโยบายบัญชี

กิจกรรมมีการกำหนดนโยบายบัญชีไว้หรือไม่ กำหนดไว้อย่างไรครบถ้วนหรือไม่

2.7.การรายงานการเงินของกิจการ

- 1) กิจการมีการจัดทำรายงานทางการเงินอะไรบ้างที่เสนอต่อหน่วยงานและบุคคลภายนอก ซึ่งโดยทั่วไปจะทำงบกำไรขาดทุน งบแสดงฐานะทางการเงิน และงบแสดงกระแสเงินสด เป็นต้น
- 2) กิจการมีการจัดทำรายงานทางการเงินมีอะไรบ้างที่ใช้ภายในกิจการ

3. การวิเคราะห์และการออกแบบการบัญชี

ภายหลังจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ผู้ออกแบบรูปแบบจะต้องทำการสรุปข้อมูลทั้งหมดที่ได้รับจากการสำรวจ รวมทั้งปัญหา และจุดอ่อนของการควบคุมภายในที่ตรวจพบ จากนั้นจึงทำการวิเคราะห์และออกแบบรูปแบบการบัญชีใหม่ ในกรณีที่เป็นการปรับปรุงระบบบัญชีเก่า ให้กำหนดการวิเคราะห์ และปรับปรุงเฉพาะส่วนที่บกพร่อง หรือมีจุดอ่อนเท่านั้น ส่วนใดที่เห็นว่าเหมาะสมแล้วก็ไม่จำเป็นต้องออกแบบรูปแบบการบัญชีใหม่ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการออกแบบรูปแบบการบัญชีให้รวดเร็วขึ้น ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่หมด ประหยัดค่าใช้จ่าย แต่ถ้าผู้บริหารต้องการออกแบบระบบบัญชีใหม่หมด ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีก็ต้องปฏิบัติตามวัตถุประสงค์

ขอบเขตของงานในการออกแบบรูปแบบการบัญชี ควรออกแบบด้วยทราบการดังต่อไปนี้

1. แบบฟอร์มหรือเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ
2. แผนผังแสดงเส้นทางของงานและเอกสารในการปฏิบัติงาน
3. สมุดบัญชี
4. ผังบัญชีและรหัสบัญชี
5. นโยบายบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชี
6. การจัดทำรายงานทางการเงิน

1.แบบฟอร์มหรือเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ

แบบฟอร์มหรือเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ และใช้เป็นหลักฐานในการประกอบการบันทึกบัญชี ถ้ากิจการมีแบบฟอร์มใช้อยู่แล้วให้พิจารณาความเหมาะสมว่ามีการใช้ของเดิมหรือมีการออกแบบฟอร์มหลายๆแบบให้เป็นแบบเดียว เพื่อความสะดวกไม่สับสนและประหยัดค่าใช้จ่ายถ้ายังไม่มีแบบฟอร์มก็ต้องมีการออกแบบแบบฟอร์มใหม่ ซึ่งเอกสารที่ใช้กันโดยทั่วไป ในแผนกต่างๆมีดังนี้

แผนกจัดซื้อ

- ใบสอบถามราคา (Request for price Quotation)
- ใบสั่งซื้อ (Purchase Order)

แผนกคลังสินค้า

- ใบขอซื้อ
- ใบรับของ
- ใบเบิกสินค้า
- บัตรสินค้าคงคลัง

แผนกผลิต

- ใบแสดงรายการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต
- ใบเบิกวัตถุดิบ
- บัตรจดเวลาทำงาน
- ใบสรุปเวลาทำงาน
- ใบโอนงาน

แผนกขาย

- ใบเสนอราคา
- ใบรับคำสั่งซื้อ
- ใบกำกับสินค้า / ใบกำกับภาษี
- ใบรับคืนสินค้า
- รายงานการขายประจำวัน

แผนกการเงิน

- ใบเสร็จรับเงิน
- ใบรายงานการรับเงิน – การจ่ายเงินประจำวัน
- ใบนำเงินฝากธนาคาร

- ทะเบียนคุมเช็คจ่าย
- ทะเบียนคุมเช็ครับ

แผนกบัญชี

- ใบสำคัญรายวันจ่ายเงิน / ใบสำคัญรายวันซื้อ
- ใบสำคัญรายวันรับเงิน / ใบสำคัญรายวันขาย
- ใบสำคัญรายวันทั่วไป

สำหรับเป็นใบปะหน้าเอกสารที่เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีจำแนกตามสมุดรายวัน

2. แผนผังแสดงเส้นทางของงานและเอกสารการปฏิบัติงาน

จากแผนผังเส้นทางเดินเอกสารที่จัดทำไว้จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกิจการให้นำมาวิเคราะห์หาจุดบกพร่องด้านการควบคุมภายใน จุดที่มีความเสี่ยง ทางเดินของเอกสารไม่เหมาะสม จำนวนสำเนาของเอกสารน้อยหรือมากเกินไป หรือขาดเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จากนั้นจัดทำแผนผังแสดงเส้นทางเอกสารที่ปรับปรุงใหม่ และนำไปปรึกษาหารือกับผู้ปฏิบัติงานเพื่อสอบถามความเห็นก่อนที่จะนำเสนอให้ปฏิบัติงานจริง ในการเขียนแผนผังแสดงเส้นทางของงานและเอกสารนั้นจะแบ่งออกเป็นระบบย่อยหลายๆ ระบบ ตามวงจรธุรกิจ ได้แก่ ระบบซื้อ ขาย เงินสดรับ เงินสดจ่าย เงินเดือน และเงินค่าแรง สินทรัพย์ถาวร และต้นทุนการผลิต

3. สมุดบัญชี

ให้พิจารณาจากสมุดบัญชีที่ใช้ในปัจจุบัน แล้วทำการปรับปรุงออกแบบให้เหมาะสมกับกิจการจะประกอบด้วยสมุดบัญชีขั้นต้น และสมุดบัญชีขั้นปลายซึ่งต้องจัดทำตามข้อบังคับของกฎหมาย

4. ผังบัญชีและรหัสบัญชี

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของกิจการ ถ้ากิจการยังไม่มีการจัดทำบัญชี และรหัสบัญชี ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีต้องจัดทำให้กิจการสามารถจัดทำได้หลายวิธี แต่ถ้ากิจการมีการจัดทำไว้แล้วยังไม่เหมาะสม โดยจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่อันได้แก่ สินทรัพย์ หนี้สิน ทุน รายได้ และรายจ่าย แต่ละหมวดจะมีรายละเอียดของบัญชีแตกต่างกันไปในแต่ละกิจการ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้อง และอำนวยความสะดวกในการจัดทำงบการเงินต่อไป

5. นโยบายบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชี

จากการสำรวจข้อมูลข้างต้นของกิจการ ให้พิจารณาว่าด้วยกิจการมีข้อกำหนดนโยบายบัญชีและวิธีการบันทึกบัญชีของรายการต่างๆ ไว้ครบถ้วน และเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วนหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีให้ปรับปรุงให้ครบถ้วน โดยปรับปรุงการกำหนดนโยบายบัญชีก่อน จากนั้นจึงกำหนดวิธีการ บันทึกบัญชีโดยแบ่งเป็นหมวดหมู่ พร้อมกับรูปแบบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีด้วย

6.การจัดทำรายงานทางการเงิน

ให้พิจารณารายงานทางการเงินที่จัดทำในปัจจุบันและทำการออกแบบปรับปรุงให้เหมาะสมกับกิจการและความต้องการของผู้บริหาร รายงานเบื้องต้นที่กิจการโดยทั่วไปต้องจัดทำคือ งบกำไรขาดทุน งบกำไรขาด งบแสดงฐานะทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งรูปแบบของงบที่จัดทำต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ประกาศของหน่วยงานของราชการที่ควบคุมกำกับดูแล

ในขั้นตอนวิเคราะห์ห้ออกแบบรูปแบบการบัญชี ถ้ากิจการเลือกใช้ระบบคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องการจัดทำบัญชี ผู้ออกแบบต้องประสานงานกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ โปรแกรมบัญชี เพื่อวิเคราะห์และออกแบบรูปแบบการบัญชีให้สอดคล้องกับศักยภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมบัญชีที่เลือกใช้

2.2.5 การนำรูปแบบการบัญชีใหม่ไปใช้ปฏิบัติงาน

เมื่อวิเคราะห์และออกแบบรูปแบบการบัญชีเสร็จแล้วขั้นตอนต่อไป คือการนำรูปแบบการบัญชีไปใช้ปฏิบัติงาน ซึ่งขั้นตอนนี้ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีจะต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนจากผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ จึงจะทำให้การออกแบบรูปแบบการบัญชีประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชี ควรปรึกษาร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการนำรูปแบบการบัญชีใหม่ออกใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 แนวทางดังนี้

1. เปลี่ยนระบบเดิมเป็นระบบใหม่ทันทีเป็นวิธีที่ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย แต่มีข้อด้อยไม่สามารถตรวจสอบความถูกต้องเปรียบเทียบกับระบบเดิมได้ ถ้าระบบล้มเหลวจะเกิดความเสียหายมาก
2. จัดทำคู่ขนานระหว่างระบบเดิมกับระบบใหม่ เป็นวิธีที่มีค่าใช้จ่ายสูง พนักงานมีการงานเพิ่มขึ้นแต่มีข้อดี คือสามารถตรวจสอบผลลัพธ์เปรียบเทียบกันได้ ระหว่างระบบเดิมกับระบบใหม่
3. นำวิธีที่ 1 และ 2 มาใช้ร่วมกันโดยนำระบบใหม่มาใช้กับงานบางส่วนที่ไม่จำเป็นต้องนำมาคู่ขนาน เช่น การนำแบบฟอร์มเอกสารทางการเงินใหม่ออกใช้งาน เป็นต้น แต่งานบางส่วนจำเป็นต้องมีการตรวจสอบความถูกต้อง ควรจัดทำคู่ขนานระหว่างระบบเดิม และระบบใหม่

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเลือกแนวทางใด ผู้ออกแบบระบบบัญชีก็ต้องมีการวางแผนเตรียมความพร้อมที่ดี เพื่อให้การปฏิบัติงานราบรื่น ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อถือเชื่อมั่นในระบบ โดยจัดเรียงลำดับการปฏิบัติงาน ไว้ดังนี้

- 1.การวางแผนปฏิบัติงาน
- 2.การเตรียมงาน
- 3.การปฏิบัติงานตามระบบบัญชีใหม่

1. การวางแผนปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานถ้ามีการวางแผนไว้ล่วงหน้าจะช่วยให้การปฏิบัติงานราบรื่น เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานได้ทราบขั้นตอนการปฏิบัติงานทั้งหมดล่วงหน้า และถ้ามีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถแก้ไขได้ทันที เพราะมีการเตรียมวิธีแก้ไขไว้แล้ว สำหรับการวางแผนรูปแบบการบัญชีใหม่ออกมาใช้ ปฏิบัติงานนั้น ควรดำเนินการดังนี้

1. รายงานให้ผู้บริหารได้รับทราบเพื่อสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือในการนำรูปแบบบัญชีใหม่มาใช้
2. กำหนดระยะเวลาที่จะนำรูปแบบใหม่ออกมาใช้ซึ่งควรเป็นเป็นช่วงระยะเวลาที่มีรายการค่าน้อยที่สุด ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการหยุดชะงักในการดำเนินธุรกิจ โดยจัดทำตามตารางแสดงช่วงระยะเวลาของการปฏิบัติงานไว้

2. การเตรียมงาน

เมื่อวางแผนการปฏิบัติงานแล้วลำดับต่อไปคือการเตรียมความพร้อมที่จะปฏิบัติงานตามแผน ซึ่งมีรายการดังต่อไปนี้

1. จัดเตรียมความพร้อมด้านเอกสารและอุปกรณ์ที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งอธิบายวิธีการปฏิบัติงานหรือการใช้เอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร
2. จัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจ ในรูปแบบการบัญชีใหม่ที่มีการอธิบาย ชี้แจงพร้อมทั้งการปฏิบัติงาน และการใช้เอกสารบางส่วนเพื่อประเมินผลว่าเป็นไปตามรูปแบบการบัญชีที่ได้ออกแบบไว้หรือไม่ และถ้ามีข้อบกพร่องจะได้ดำเนินการแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับรูปแบบการบัญชีที่ออกแบบ

3. การปฏิบัติงานตามรูปแบบการบัญชีใหม่

เป็นขั้นตอนที่นำรูปแบบการบัญชีใหม่ออกมาใช้ตามแผนที่วางไว้ ซึ่งผู้ออกแบบควรดำเนินการตามระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ ไม่ควรเลื่อนเปลี่ยนแปลงถ้าไม่จำเป็น นอกจากนี้ ควรมีพนักงานคนใดคนหนึ่ง มีความเข้าใจรูปแบบการบัญชีใหม่ และรูปแบบการบัญชีเก่าตลอดเพื่อทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานตามรูปแบบการบัญชีใหม่ ทำหน้าที่แก้ไขข้อบกพร่องหรือปัญหาเล็กๆ น้อยๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และประสานงานกับผู้ออกรูปแบบการบัญชี

2.2.6 การติดตามผล

เมื่อหน่วยงานได้นำรูปแบบบัญชีใหม่ไปปฏิบัติแล้วช่วงระยะเวลาหนึ่ง ผู้ออกแบบรูปแบบบัญชีจะต้องทำการติดตามผลว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานพึงพอใจหรือไม่ มีข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นที่จุดใดบ้างที่ต้องทำงานแก้ไข

2.2.7 การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

ภายหลังจากการติดตามผลงาน และการปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบัญชีใหม่ให้เหมาะสม กิจการแล้ว ผู้ออกแบบรูปแบบการบัญชีต้องจัดทำคู่มือปฏิบัติงานฉบับสมบูรณ์ส่งให้หน่วยงาน ซึ่งรายละเอียดในคู่มือการปฏิบัติงานตามรูปแบบการบัญชีที่ออกแบบไว้นั้น ควรจะประกอบด้วยรายการดังต่อไปนี้

1. คำนำ ซึ่งจะกล่าวถึงขอบเขตวัตถุประสงค์ของคู่มือปฏิบัติงานตามรูปแบบการบัญชี
2. วิธีการใช้คู่มือปฏิบัติงาน จะกล่าวถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ที่ใช้ในคู่มือ และเอกสารของแต่ละรูปแบบการบัญชี
3. ผังการจัดองค์กรมีหน่วยงาน แสดงถึงการแบ่งส่วนงาน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน
4. นโยบายบัญชี ผังบัญชี รหัสบัญชี และสมุดบัญชี จะกล่าวถึงนโยบายบัญชีที่หน่วยงานจัดทำบัญชี การกำหนดผังบัญชี และรหัสบัญชีตามประเภทบัญชีในงบการเงิน และสมุดบัญชีที่ใช้ในการบัญชีบันทึกบัญชี
5. รูปแบบการบัญชีของหน่วยงาน ซึ่งจะแบ่งรูปแบบย่อยหลายๆ รูปแบบประกอบกัน เช่น รูปแบบการบัญชีขาย ลูกหนี้ ชื่อ เจ้าหนี้ เงินสดรับ เงินสดจ่าย เป็นต้น โดยแสดงรายละเอียดเป็นผังทางเดินของงาน และเอกสาร จุดควบคุมภายในพร้อมทั้งคำอธิบายประกอบ และวิธีการบันทึกบัญชีไว้ด้วย
- 6.การจัดทำรายงานทางการเงิน จะกล่าวถึงรูปแบบ และวิธีการจัดทำรายงานทางการเงินประเภทต่างๆ ที่ต้องเสนอต่อผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และหน่วยงานภายนอก

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

แนวคิดและหลักการ

“หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เป็นแนวคิดที่เน้นกระบวนการสร้างรายได้จากผลิตภัณฑ์ ในแต่ละหมู่บ้าน ชุมชนหรือ ตำบล เพื่อสนับสนุน และส่งเสริมให้แต่ละชุมชนได้นำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และบริการคุณภาพที่มีจุดเด่น และมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาด สอดคล้องกับวัฒนธรรม และวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยยึดหลักการพึ่งตนเองของชุมชน และรัฐพร้อมที่จะช่วยเหลือในด้านความรู้สมัยใหม่ และการบริหารจัดการ เชื่อมโยงสินค้าชุมชนสู่ตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

นอกจากนี้ยังเป็นแนวคิดที่ต้องการให้แต่ละท้องถิ่นมีผลิตภัณฑ์หลักอย่างน้อย 1 ประเภท ที่ใช้วัตถุดิบทรัพยากรของท้องถิ่น ลดปัญหาการอพยพย้ายถิ่นไปสู่เมืองใหญ่ เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนที่สอดคล้องกับการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นเครื่องมือกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น สร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้ การดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นกลยุทธ์การพัฒนาที่ต้องอาศัยหมู่บ้านเป็นหน่วยการพัฒนาเบื้องต้น

ผลิตภัณฑ์ ไม่ได้ หมายถึงตัวสินค้าอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการทางความคิดรวมถึงการบริการดูแลอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม การรักษามรดกภูมิปัญญาไทย การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพที่มีเอกลักษณ์ มีจุดเด่น จุดขาย ที่รู้จักกันแพร่หลายทั้งในและต่างประเทศ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

2.4.1 ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

ดร.เสรี พงศพิศ ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้ให้ความหมายของ “วิสาหกิจชุมชน” ว่าเป็น การประกอบการเพื่อการจัดการทุนของชุมชน โดยคนในชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเอง และความพอเพียงของครอบครัว และชุมชน

วิชิต นันทสุวรรณ มุลินธิหมู่บ้าน ได้ให้คำจำกัดความของ “วิสาหกิจชุมชน” ว่าเป็น การประกอบการ ซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน

กรมสรรพากร (มีนาคม 2557) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนไว้ดังนี้ “ กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใด หรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน ”

2.4.2 ลักษณะของวิสาหกิจชุมชน

กรมสรรพากร (มีนาคม 2557) วิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน มีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ชุมชนเป็นเจ้าของ และผู้ดำเนินการ
2. ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน โดยใช้วัตถุดิบ ทรัพยากร ทุน แรงงานในชุมชน เป็นหลัก
3. ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน
4. เป็นฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล

5. มีการดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
6. มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ
7. มีการพึ่งพาตนเองของครอบครัว และชุมชนเป็นเป้าหมาย

2.4.3 ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

1. วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน ผลิต แปรรูปการดำเนินการต่างๆ เพื่อกิน เพื่อใช้ในครอบครัว ในชุมชนเพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน
2. วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้าการดำเนินการอย่างเป็นรูปแบบ และด้วยรูปแบบที่ทันสมัยใช้ทุนและเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองชุมชน เครือข่าย และตลาดในวงกว้าง (เสรี พงศ์พิศ และ สุภาส จันทรหงษ์.2548. ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.กรมส่งเสริมการเกษตร.ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.หน้า 68)

2.4.4 แนวปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของวิสาหกิจชุมชน

(มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ; กระทรวงศึกษาธิการ; กระทรวงเกษตรและสหกรณ์; กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี; กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม; กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร; สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 5 - 7 : ก.พ. 2556)

ได้ให้คำอธิบายไว้ดังนี้การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาแนวปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรคในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดมุกดาหารที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่อง และนำไปสู่การพัฒนาต้นแบบการบัญชีสำหรับวิสาหกิจชุมชนที่เหมาะสม โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจ 99 กลุ่มตัวอย่าง ภาพรวมจากการสำรวจพบว่า ผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนส่วนมากมีแหล่งความรู้ในการจัดทำบัญชีจากการฝึกอบรม ส่วนใหญ่ยังเลือกวิธีการจดบันทึกบัญชีด้วยมือตามความเข้าใจส่วนตัวมากกว่าการนำระบบคอมพิวเตอร์มาทำฐานข้อมูลการบัญชี งานบัญชีที่ได้จึงไม่ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ทางธุรกิจได้ ปัญหาหลักในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนในกลุ่มสำรวจคือ การขาดทักษะความรู้พื้นฐานด้านการบัญชี และความไม่เป็นเอกภาพของหน่วยงานทั้งหลายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือมีการให้ความรู้และเผยแพร่รูปแบบการทำบัญชีที่หลากหลายตามความถนัดของหน่วยงาน โดยมักไม่สอดคล้องกับพื้นฐานและความต้องการของผู้ใช้ นอกจากนี้ยังขาดกฎ และข้อบังคับ และผู้รับผิดชอบติดตามการรายงานทางการเงินของโครงการ เป็นเหตุให้เกิดความสับสนจนเกิดข้อผิดพลาด และไม่ให้ความสำคัญต่องานบัญชีในที่สุด ในขณะที่ปัจจัยส่งเสริมที่จำเป็นคือการจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางการบัญชีเพื่อทำหน้าที่ให้การอบรมเผยแพร่ความรู้ที่เหมาะสมต่อแต่ละชุมชน

1.(กรมสรรพากร:มีนาคม 2557) ได้มีการจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่ายวิสาหกิจชุมชนที่ประกอบกิจการในรูปของ ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล และมีได้เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มหากมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) (6) (7) (8) แห่งประมวลรัษฎากร มีหน้าที่ต้องจัดทำรายงานเงินสดรับ - จ่าย ตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับ ภาษีเงินได้ฉบับที่ 161 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2549

รูปแบบรายงานเงิน สดรับ-จ่าย

รายงานเงินสดรับ-จ่าย

ชื่อผู้ประกอบการ..... เลขประจำตัวประชาชน.....

ชื่อสถานประกอบการ..... เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

วัน/ เดือน/ปี	รายการ	รายรับ		รายจ่าย				หมายเหตุ
				ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		

หมายเหตุซื้อสินค้า ค่า ใช้จ่ายอื่นๆคำอธิบาย รายงานเงินสดรับ-จ่าย

1. ช่อง “วัน/เดือน/ปี” ใช้บันทึกวันที่เดือน และปีพ.ศ. ที่มีรายการรับเงิน และจ่ายเงิน
 2. ช่อง “รายการ” ใช้บันทึกรายละเอียดของรายการรับเงิน และจ่ายเงิน เช่น ขายสินค้า ค่าซื้อสินค้า ค่าเช่าบ้านค่า น้ำ ค่า ไฟ เงินเดือน เป็นต้น
 3. ช่อง “รายรับ” ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่ได้รับเข้ามาตามรายละเอียดในช่องรายการ
 4. ช่อง “รายจ่าย” เป็นการซื้อสินค้าใช้บันทึก “จำนวนเงิน” ที่จ่ายในการซื้อสินค้าที่เกี่ยวข้องกับ
 5. ช่อง “รายจ่าย” เป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ใช้บันทึก “จำนวนเงิน” เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการ
 6. กรณีขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ หรือซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ ให้บันทึกในวัน ที่ได้รับชำระหรือวันที่จ่ายค่าสินค้า โดยอธิบายเพิ่มเติมในช่องหมายเหตุ
- หมายเหตุ : รายงานเงินสดรับ - จ่าย นั้นหมายถึง บัญชีหรือรายงานแสดงรายได้ และรายจ่าย

ตัวอย่างการลงรายงานเงินสดรับ-จ่ายของวิสาหกิจชุมชน

กรณีลงรายการเป็นยอดรวมของแต่ละวันทำการ

ชื่อผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ก. ใต้ เลขประจำตัวประชาชน.....

ชื่อสถานประกอบการ วิสาหกิจชุมชน ก. ใต้ เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร.....

วัน/เดือน/ปี	รายการ	รายรับ		รายจ่าย				หมายเหตุ
				ซื้อสินค้า		ค่าใช้จ่ายอื่นๆ		
1 ส ค 56	ขายสินค้า	15000	00					
	ค่าเช่าร้าน					10000	00	
5 ส ค 56	ขายสินค้า	7000	00					
	ซื้อสินค้า			5000				
	ค่าน้ำค่าไฟ					1000	00	
15 ส ค 56	ขายสินค้า	9000	00					
	ซื้อสินค้า			10000				
25 ส ค 56	ขายสินค้า	2000	00					
	ค่าน้ำมันรถส่งของ					500	00	
31 ส ค 56	ขายสินค้า	7000	00					
	ค่าแรงคนงาน					5000	00	
	รวม	40000	00	15000		16500	00	

สรุปรายรับ -- รายจ่าย

รายรับ ขายสินค้า

40000.00

รายจ่าย ซื้อสินค้า

15000.00

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

16500.00

31500.00

กำไร (ขาดทุน)

8500.00

2. ดำเนินการวางรูปแบบบัญชี

การบันทึกบัญชีด้วยมือ ผู้ปฏิบัติงานวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับมอบหมายดำเนินการวางรูปแบบบัญชี รูปแบบการบัญชีวิสาหกิจชุมชนที่บันทึกบัญชีด้วยมือ ประกอบด้วย สมุดบัญชี 10 เล่ม และเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี 3 เล่ม ดังนี้

1. สมุดเงินสด	2. สมุดบันทึกรายการทั่วไป
3. สมุดบันทึกต้นทุนกำไร	4. สมุดบัญชีแยกประเภททั่วไป
5. สมุดบัญชีย่อยลูกหนี้	6. ทะเบียนคุมวัตถุดิบ
7. ทะเบียนคุมสินค้า	8. ทะเบียนทรัพย์สินถาวร
9. สมุดบัญชีย่อยเจ้าหนี้	10. ทะเบียนสมาชิกและหุ้น
11. ใบเสร็จรับเงิน	12. ใบเบิกเงิน
13. ใบขายเชื่อ	

การวางรูปแบบบัญชีควรใช้สมุดบัญชีเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของวิสาหกิจชุมชน เช่นวิสาหกิจชุมชนไม่มีการขายเป็นเงินเชื่อ จึงไม่ต้องแนะนำสมุดบัญชีย่อยลูกหนี้ เป็นต้น

การบันทึกบัญชีด้วยโปรแกรม สำหรับวิสาหกิจชุมชนที่มีความพร้อม และสมัครใจจึงดำเนินการวางรูปแบบด้วยโปรแกรมบัญชีตามความเหมาะสมของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมี 5 ระบบ ดังนี้

1) รูปแบบการบัญชีแยกประเภท	4) รูปแบบเงินรับฝาก
2) รูปแบบสมาชิกและหุ้น	5) รูปแบบเงินให้กู้
3) รูปแบบสินค้า	

เมื่อดำเนินการวางรูปแบบบัญชีแล้วให้บันทึกการปฏิบัติงานวางรูปแบบบัญชี เพื่อนำข้อมูลไปบันทึกในระบบสารสนเทศทางการเงิน และการบัญชีของวิสาหกิจชุมชน 2554 (CAD_SMCE 54)

3. การสอนแนะ (รายไตรมาส)

3.1 สอนแนะการจัดทำบัญชี

ผู้ปฏิบัติงานวิสาหกิจชุมชนเข้าทำการสอนแนะการจัดทำบัญชีให้แก่วิสาหกิจชุมชนเป้าหมายทุก *ไตรมาส* และบันทึกการปฏิบัติงานใน เฉพาะรายการที่ได้ทำการสอนแนะในแต่ละครั้งซึ่งอาจจะไม่สามารถทำการสอนแนะได้ครบทุกรายการในคราวเดียว

3.2 สอนแนะการจัดทำงบการเงิน

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการพัฒนามาตรฐานบัญชีแล้วควรสอนแนะการจัดทำงบการเงิน ดังนี้

- 1) งบทดลอง

2) งบประมาณผลิต/ขาย

3) งบกำไรขาดทุน

4) งบดุล

บันทึกการปฏิบัติงานการสอนและการจัดทำงบการเงิน

2.5 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสตรีเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

การทำเสื้อเย็บมือบ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สืบทอดกันมา จากบรรพบุรุษของชนเผ่าผู้ไทย ที่มีวิถีชีวิตของการดำรงชีพ โดยการแบ่งงานกันทำของชาวผู้ไทยที่ผู้หญิงจะต้อง มีความรู้เรื่องการบ้านการเรือน และเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อนฝึกการเรียนรู้ด้านอาชีพที่จะต้องเตรียมตัวเป็น แม่บ้าน งานด้านแม่บ้านแม่เรือนจำเป็นต้องฝึกก่อนที่จะออกเรือน หรือมีครอบครัว โดยเฉพาะงานบ้านงานเรือน การดูแลเรือนฐาน การหาเครื่องนุ่งห่มจำเป็นต้องเรียนรู้กระบวนการตั้งแต่ต้นจนสามารถนำผ้ามาใช้สอยได้ ประกอบกับประเพณีชนเผ่าผู้ไทยเวลาแต่งงานฝ่ายหญิงจะต้องหาเครื่องสมมา (เป็นศัพท์เฉพาะของชนเผ่า) โดย เครื่องสมมาจะแบ่งตามชนชั้นญาติ หากเป็นพ่อ แม่ ทั้งฝ่ายหญิง และฝ่ายชาย จะมีผ้าห่ม ผ้าไหม หมอน พูก เสื้อ กางเกง หรือเพื่อนฝูงฝ่ายเจ้าบ่าวก็จะเป็นหมอน ผ้าขาวม้า หรือถ้าญาติที่ห่างไกลก็จะมีดอกไม้ เทียนคู่ ดังนั้นหาก เป็นหญิงสาวของเผ่าผู้ไทยจะต้องเรียนรู้ด้านการทอผ้าเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน เช่นทำผ้าห่ม หมอน มุ้ง เสื้อ กางเกงหากใครที่ทอผ้าไม่เป็นหญิงสาวคนนั้นคุณค่าของตนเองก็จะลดลงฝ่ายชายก็ไม่ต้องการที่จะนำมา เป็นคู่ครอง หากใครที่สามารถทอผ้าได้ และทอผ้าสวยงามก็จะเป็นการเพิ่มคุณค่าของตนเองดังนั้นการทอผ้าจึงมี การสืบทอดต่อๆ มาประกอบกับสมัยก่อนยังไม่มีโรงงานทอผ้าหญิงสาวจำเป็นต้องมีความรู้ด้านการทอผ้า สมัยก่อนตามชนบทของชาวผู้ไทยไม่มีเครื่องมือที่ทันสมัยที่จะอำนวยความสะดวกในการตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยความ พากเพียรพยายามของบรรพบุรุษที่ต้องอาศัยความอดทนให้ได้ในสิ่งที่เขาต้องการเพื่อห่อหุ้มปกปิดร่างกาย ดังนั้นจึงอาศัยฝีมือที่มีอยู่ และประสบการณ์ตามวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติมาใช้ในการถักร้อยเย็บให้สวยงามด้วย ลวดลายต่างๆ ดังที่ได้พบเห็น และเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่นการเย็บด้วยลายเกี่ยว (ลายเถาวัลย์พันต้นไม้) ลายเขี้ยวตักแตน ลายโซ่ ลายคันลายผักกูด ลายผักแว่น และลายก้างปลา ฯลฯ ล้วนแล้วแต่เป็นวิถีชีวิตทั้งนั้นจน เป็นตัวเสื้อขึ้นมา ซึ่งชาวผู้ไทยกกไถได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงได้สืบสานให้คงอยู่ตลอดไป และยังเป็นงานอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว และชุมชนต่อไปในอนาคตอีกด้วย

เมื่อปี พ.ศ.2539 ได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มสตรีเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ โดยในปัจจุบันมีนางเจตปรีชา ใจตรง เป็นประธาน และมีสมาชิก 15 คน

2.5.2 ชื่อผลิตภัณฑ์ : เสื้อกุไทเย็บมือ

2.5.3 รายละเอียดผลิตภัณฑ์:

ผลิตภัณฑ์เสื้อกุไทเย็บมือ เป็นเสื้อทรงกุไทที่ตัดเย็บจากผ้าทอพื้นเมือง กระดุมใช้กะลามะพร้าวจัดเพื่อดูเป็นธรรมชาติ เย็บมือด้วยความประณีต เนื้อผ้าดี ลวดลายบนผ้า สวยงาม

2.5.4 กระบวนการผลิต :

1. นำผ้ามาวาง และตัดตามแบบและขนาดที่สร้างแบบไว้แล้ว
2. เย็บตามแบบ และปักลายสวยงาม การใช้ / ประโยชน์ : ใช้สวมใส่

2.5.5 อัตลักษณ์ (เอกลักษณ์) / จุดเด่นของผลิตภัณฑ์

เป็นงานหัตถกรรมที่เย็บด้วยมือทั้งตัวด้วยลวดลายหลากหลายที่เลียนแบบธรรมชาติเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับวิถีชีวิตของชาวบ้านโดยแท้จริง

2.5.6 มาตรฐาน และรางวัลที่ได้รับ

1. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ปี พ.ศ. 2553
2. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2552
3. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2549
4. มาตรฐาน มผช. ปี พ.ศ. 2550
5. ได้รับประกาศเกียรติคุณกลุ่มอาชีพดีเด่น จังหวัดมุกดาหาร ปี พ.ศ. 2459

2.5.7 แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์

1. ที่ทำการกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือบ้านกกไถ
2. ศูนย์บริการการท่องเที่ยวจังหวัดมุกดาหาร
3. หอแก้วจังหวัดมุกดาหาร ถนนมุกดาหาร - ดอนตาล
4. ศูนย์ OTOP องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ถนนมุกดาหาร - ดอนตาล ทางไปหอแก้วมุกดาหาร)
5. ตลาดอินโดจีนริมเขื่อนแม่น้ำโขงจังหวัดมุกดาหาร
6. งานแสดงสินค้าทั่วไป

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบัญชี การบัญชีเพื่อการบริหาร และการบริหารงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดของการทบทวนวรรณกรรมดังนี้

ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ (2554) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบัญชีสำหรับกลุ่มผลิตโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มผู้ผลิตตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่จัดทำบัญชีอย่างง่าย โดยแสดงเพียงรายรับรายจ่ายเท่านั้น ไม่มีการนำตัวเลขมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจอื่นๆ เช่น ความเหมาะสมในการตั้งราคาขาย เป็นต้น นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ไม่ต้องการรูปแบบบัญชีที่มีความซับซ้อน และไม่เห็นความสำคัญของการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ เนื่องจากในการผลิต ส่วนใหญ่ประชาชนกลุ่มนำเงินส่วนตัวมาให้สมาชิกแต่ละคนนำไปผลิตก่อนแล้วจึงนำผลิตภัณฑ์นั้นมาขายให้กับประชาชนกลุ่มเพื่อหักลบกับหนี้ที่มี การผลิตเป็นแบบต่างคนต่างทำ และต่างคนต่างขาย ทำให้เกิดการแข่งขันระหว่างกันเอง ขาดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม มีเพียงกลุ่มผู้ผลิตที่เป็นวิสาหกิจชุมชนเท่านั้นที่มีการจัดทำบัญชี เพราะถูกบังคับโดยข้อบังคับของการจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน แต่ไม่สามารถนำตัวเลขทางบัญชีมาวิเคราะห์หรือพูดคุยกันภายในกลุ่ม

ชไมพร รักษาสุข (2554) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชนหมู่บ้านแอ๊ด ตำบลพินนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พบว่า ปัญหาในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ แบบฟอร์มบัญชีครัวเรือนของหน่วยงานที่ต่างกันมีความหลากหลาย มีความซับซ้อนยุ่งยากแตกต่างกัน และบุคคลในครัวเรือนที่มีความรู้ความคิด อายุ อาชีพ เพศ มีความรู้สีกมุ่มมั่นแตกต่างกัน ในด้านความต้องการช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่าประชาชนต้องการให้มีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาดูงานจากประสบการณ์จริง และมีการติดตามสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง จากการพัฒนารูปแบบการจัดทำบัญชีทำให้ได้แบบฟอร์มบัญชีครัวเรือนที่เหมาะสม มีเนื้อหาครอบคลุม เข้าใจง่าย สะดวก และไม่ยุ่งยากในการบันทึก สามารถทำให้ชุมชนสามารถจัดทำบัญชีเพื่อวิเคราะห์รายรับ รายจ่ายของตนเอง และหาวิธีการแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

วาริพิน มงคลสมัย (2553) ได้ศึกษาการจัดการความรู้ทางการเงิน และบัญชีเพื่อพัฒนาการผลิตเห็ด และผักปลอดสารพิษกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ พบว่า รูปแบบการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีต้นทุนของกลุ่มทฤษฎีใหม่มีแบบฟอร์มที่ให้ข้อมูลด้านรายรับ และรายจ่ายของครัวเรือน และต้นทุนอย่างชัดเจนในระดับดีมาก สมาชิกของกลุ่มมีความรู้เรื่องบัญชีเป็นอย่างดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐหลายแห่ง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน สำหรับรูปแบบในการบริหารการเงินยังไม่มีระบบ จึงไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารการเงิน

เนื่องจากขาดข้อมูลจากแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ ไม่ได้จัดทำรูปแบบการบัญชีการเงิน และไม่มีการคำนวณต้นทุน ผลการพัฒนา รูปแบบการจัดทำบัญชีต้นทุน และการเงินพบว่า การพัฒนา รูปแบบการบัญชีของกลุ่ม โดยการจัดทำ ทะเบียนสินทรัพย์ สมุดบัญชีซื้อ สมุดบัญชีขาย สมุดเงินสดรับ – จ่าย และการคำนวณต้นทุน ทำให้เกิดการควบคุมสินทรัพย์รายได้ และค่าใช้จ่าย นอกจากนี้การพัฒนา รูปแบบทางการเงินโดยจัดอบรม ให้มีความรู้ทางการเงิน ทำให้สมาชิกได้ทราบถึงแหล่งเงินทุนต่างๆ ทำให้สามารถนำความรู้ไปบริหาร การเงิน และหนี้สิน ทำให้มีเงินออมมากขึ้น

พรม จาระณะและคณะ (2553) ได้ศึกษารูปแบบการลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อการ พึ่งพาตนเองของชุมชน กรณีศึกษาพืชเศรษฐกิจ 3 ชนิด ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ลำไยพันธุ์ทับทิม อำเภอบางบาล จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า รูปแบบการทำนาของชาวบ้านมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงมาตลอดตามการเปลี่ยนแปลงของ สังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการพบองค์ความรู้ในชุมชนที่ทำให้มีส่วนในการลดต้นทุน การผลิต เช่น การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และองค์ความรู้ภายในครัวเรือน เช่น การทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ครัวเรือน การเลี้ยงสัตว์ การทำผลิตภัณฑ์โดยแปรรูปจากพืชสมุนไพรในชุมชนเพื่อใช้ในครัวเรือน องค์ความรู้ ในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การปลูกไม้ยืนต้น ไม้ล้มลุก ไม้ใช้สอย เพื่อมาฟืนฟู่ป่าหัวไร่ปลายนา และการปลูกพืชพื้นฟู และดูแลรักษาป่าสาธารณะของชุมชน

สุกัญญา อธิปอนันต์ (2550) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพึ่งพาตนเอง ผลการศึกษาพบว่า บริบทชุมชน และสถานการณ์วิสาหกิจชุมชน คนในชุมชนประกอบอาชีพเกษตร เป็น หลัก แรกเริ่มเป็นกลุ่มอาชีพหรือแม่บ้านเกษตรกร รวมกลุ่มกันเพื่อรับการสนับสนุนจากภาครัฐ ต่อรอง จัดซื้อปัจจัยการผลิต และขอสนับสนุนเงินทุน มีการรวมตัวแบบหลวม ๆ สมาชิกไม่ค่อยมีส่วนร่วม มีเพียง ผู้นำ และแกนนำดำเนินการแปรรูป มีทั้งการดำเนินการร่วมกัน และแยกกันทำ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของชุมชน และตลาด และการแปรรูป มีทั้งการดำเนินการร่วมกัน และแยกกันทำ เพื่อตอบสนองความ ต้องการของชุมชน และตลาด จดทะเบียนเมื่อปี 2548 ด้านการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเองที่ เหมาะสมแบ่งเป็น ด้านการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์/กิจกรรม ด้านการ พัฒนาการตลาด และด้านการพัฒนาเครือข่าย ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ปัจจัยภายในกลุ่ม ได้แก่ การมีส่วนร่วม ความเสียสละ ปัจจัยในชุมชน ได้แก่ ความสัมพันธ์ และเพณี วัฒนธรรม ปัจจัยภายนอกชุมชน ได้แก่ นโยบายรัฐ ระบบเสริมหนุน เครือข่าย

สายทัศน วงศ์ปิ่นดา (2550) ได้ศึกษาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้อง ศึกษา เฉพาะกรณี บ้านร่มเย็น อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญมีความคิดเห็นว่ามีเป้าหมายชัดเจน การปฏิบัติดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว ทุกขั้นตอน ปลอดภัย มีมาตรฐาน มีการตรวจสอบคุณภาพข้าวก่อนการรับซื้อ เครื่องสีข้าวมีคุณภาพ รักษาธาตุอาหารที่มี

ประโยชน์ต่อสุขภาพ มีตราสัญลักษณ์ ราคาขายมีมาตรฐานเดียวกัน มีการบริหารหลังการขาย ในส่วนของการสนับสนุนของหน่วยงานต่าง ๆ มีทั้งภาคราชการ ระหว่างภาคเอกชน สนับสนุนด้านการเงิน สถาบันการศึกษาสนับสนุนโดยด้านวิชาการ ปัญหา และอุปสรรค และข้อเสนอแนะ คือด้านการเงินโดยใช้วิธีการออมเงินเดือนละ 10 บาท อุปสรรคจะเกิดขึ้นในด้าน การผลิตและการจัดส่งสินค้า ข้อเสนอแนะเป็นเรื่องการตรวจสอบพัสดุที่ตกค้างในผลิตภัณฑ์

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือวิสาหกิจชุมชนโดยส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการตัดสินใจ ไม่ค่อยเข้าใจในเรื่องการทำบัญชีเพราะมีความซับซ้อนยุ่งยาก และต้องการให้มีการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การศึกษาดูงานจากประสบการณ์จริง และมีการติดตามสนับสนุนในการจัดทำบัญชี และเรื่องอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยและกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ได้ร่วมกันค้นหาปัญหาจากการจัดทำบัญชีที่ทำอยู่ในปัจจุบัน และนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงรูปแบบระบบบัญชีใหม่พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้ที่ได้ให้แก่สมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ไปปรับใช้ในการจัดทำบัญชีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้ในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอีจังหวัดมุกดาหาร โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้นำและสมาชิกรวมทั้งสิ้น 15 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการทำวิจัยออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ พูดคุย กับผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ และสมาชิกกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์ของการจัดทำบัญชีในปัจจุบันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำบัญชี และประเด็นปัญหาที่ได้ไปพัฒนาเป็น รูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ต่อไป
- 2.แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์การจัดทำบัญชี

ตอนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

3.2.2 ขั้นตอนและวิธีการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดนิยามศัพท์ ตามชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ และตัวแปรที่ศึกษา
- 3) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า Rating Scale ตามแบบ Likert's Scale แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด และมีส่วน ข้อเสนอแนะที่สมาชิกกลุ่มสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ พร้อมทั้งระบุสิ่งที่ต้องการ ปรับปรุงให้ดีขึ้น

การกำหนดค่าคะแนน

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

- 4) ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามและจัดพิมพ์เป็นฉบับร่าง เปรียบทดลองใช้งาน

- 5) ทดลองใช้งาน (Try Out) โดยนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน และวิเคราะห์ความยากง่ายของแบบสอบถามโดยใช้สูตร (ภักทรานิกมนนท์, 2540: 140) ดังนี้

$$p = \frac{H + L}{N/2}, r = \frac{H - L}{N/2}$$

เมื่อ p แทน ค่าความยากง่าย

r แทน ค่าอำนาจจำแนก

H แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง

L แทน จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) พบว่า แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มีค่า (p) อยู่ในช่วง $0.20 - 0.80$ และค่า (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และได้นำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's coefficient alpha) ดังนี้

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มีค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามเท่ากับ 0.75

6) ปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อร่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

7) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

8) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มาทำการวิเคราะห์และ สรุปผลการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้สมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อพัฒนารูปแบบการบัญชี ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของการจัดทำบัญชีในปัจจุบันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการจัดทำบัญชี โดยสรุปออกมานำเสนอในรูปแบบการบรรยาย

3.4.2 การวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามความคิดเห็น

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบ ความสมบูรณ์และความถูกต้องแล้ว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติดังนี้

1) ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์จัดทำบัญชี วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

โดยใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

2) สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาในการจัดทำบัญชีของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร และเสนอรูปแบบการบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มผลิตภัณฑ์โอท็อป บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำบัญชีและปัญหาที่พบในปัจจุบัน จากนั้นพัฒนารูปแบบการบัญชีให้แก่กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ และสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการบัญชีที่พัฒนาใหม่ว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผลการดำเนินงานมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี

การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีในกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เป็นการสัมภาษณ์จากประธานกลุ่ม และกรรมการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาบัญชีได้แก่

4.1.1 สรุปข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่หาข้อมูลเชิงลึก

จากการสัมภาษณ์ประธาน และการประเมินลักษณะการดำเนินการ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบัญชีของประธาน และกรรมการของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองพบว่า

- 1) การจัดทำการบันทึกบัญชีรายรับ และรายจ่ายไม่ได้มีการจัดทำการบันทึกบัญชี
- 2) การจัดทำเอกสารรับเงิน ไม่ได้มีการจัดทำบิลเงินสดของกลุ่ม เมื่อมีการรับเงินค่าสินค้า
- 3) การจัดทำเอกสารจ่ายเงิน ในการจ่ายเงินบางครั้งไม่ได้มีการขอใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงินหรือผู้ขาย หรือในกรณีผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงิน เช่น จ่ายค่าผ้ายังไม่มีการเขียนใบสำคัญจ่ายเงินให้กับผู้รับเงินเป็นต้น
- 4) แบบฟอร์ม ยังไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้สำหรับการบันทึกรายการที่เกิดขึ้น เช่น

4.1) สมุดคุมงานระหว่างทำยังไม่ได้มีการจัดทำสมุดเพื่อจดบันทึกงานระหว่างทำเมื่อมีการผลิตสินค้าที่ยังไม่แล้วเสร็จ

4.2) การจัดทำสมุดคุมสินค้าสำเร็จรูป ยังไม่ได้มีการจัดทำสมุดเพื่อจดบันทึกสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้เมื่อมีการนำสินค้าไปขายจึงไม่รู้ว่าสินค้าหายไปไหนหรือใครเบิกไปขายเป็นต้น

4.3) ยังไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้บันทึกบัญชีเมื่อเกิดการรับเงินหรือจ่ายเงิน

5) การเก็บรักษาเอกสารการรับ - จ่ายเงิน และสมุดบัญชียังไม่มีมีการเก็บเอกสารเข้าแฟ้มแต่อย่างใด

6) ปรธานมีหน้าที่ในการบริหารต้นทุนค่าใช้จ่าย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ วางแผนการตลาดควบคุมการทำงานของสมาชิก และทำหน้าที่ในการจัดซื้อวัตถุดิบ รวมถึงการบันทึกบัญชี

4.1.2 สรุปปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีจากข้อมูล และความเห็นของประธานและกรรมการที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี

1) ประธานและกรรมการขาดความรู้ในการจัดทำบัญชีที่เป็นรูปแบบขาดรูปแบบบัญชีที่เหมาะสมตามที่กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองต้องการ

2) รูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองไม่เอื้อต่อการบันทึกบัญชีรูปแบบที่ผ่านมา เนื่องจากประธานและกรรมการไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่หลักเพียงอย่างเดียวเช่น ประธานนอกจากทำหน้าที่บริหารการดำเนินงานของกลุ่มแล้วยังทำหน้าที่จัดซื้อวัตถุดิบและติดต่อลูกค้า และทำหน้าที่บันทึกบัญชีแล้วยังทำหน้าที่เย็บผ้า ทำนา เป็นต้น

3) ถึงแม้ประธานจะได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีจากหน่วยงานรัฐต่างๆ เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดมุกดาหาร เป็นต้นแต่ก็ไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากไม่ได้มอบหมายให้ใครทำบัญชีอย่างจริงจังอีกทั้งยังไม่มีความรู้ด้านการจัดทำบัญชี และไม่มีเวลาในการทำบัญชีเนื่องจากต้องเร่งผลิตสินค้าให้เพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า

4.1.3 สรุปข้อเสนอแนะจากกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง

1) ประธานกลุ่มต้องการจัดทำบัญชีที่ง่ายต่อความเข้าใจ สามารถทำง่าย และสามารถหาต้นทุนการผลิตของกลุ่มได้

2) ภาระงานต้องการมีส่วนร่วมในการออกแบบเอกสารในการบันทึกบัญชี และทดลองทำว่ารูปแบบการบัญชีที่ออกแบบสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง โดยผู้ศึกษาคอยให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาการบันทึกบัญชี

4.2 การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถตำบลคำชะอี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดมุกดาหาร

4.2.1 การอบรมความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ต้นทุนการผลิตให้กับประธานและกรรมการที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประธานและกรรมการสามารถจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีและบันทึกรายรับ รายจ่ายและแยกประเภทของค่าใช้จ่ายได้เอง โดยมีขั้นตอนการอบรมดังนี้

1) ผู้วิจัยเข้าสำรวจความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์การจัดทำบัญชีของประธานและกรรมการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับบัญชี

2) ผู้วิจัยแจกสมุดบัญชีและแบบฟอร์มเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่ออกแบบและจัดเตรียมไว้จากนั้นอธิบายวิธีการบันทึกให้กับประธานและกรรมการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบัญชี

3) ให้ประธานและกรรมการตอบคำถามของผู้ศึกษาตามหน้าที่ของแต่ละคน เช่น ทรัพย์ญิกจะต้องตอบคำถามว่า รายรับและค่าใช้จ่ายที่ผู้ศึกษายกตัวอย่างขึ้นจะต้องนำไปบันทึกช่องใดในสมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย หรือเมื่อมีการซื้อวัตถุดิบประธานจะต้องเขียนใบสำคัญจ่ายอย่างไร เป็นต้น

4) เฉลยคำตอบการบันทึกในสมุดบัญชีและเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่ผู้ศึกษาออกแบบขึ้น ประกอบด้วยแบบฟอร์มเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีสมุดบัญชีเงินสดรับสมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ และสมุดคุมสินค้าสอนวิธีการสรุปรายงานทางการเงินให้กับประธานและกรรมการของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ประกอบด้วยงบต้นทุนผลิตและงบรายได้และค่าใช้จ่าย

5) มอบแบบฟอร์มเปล่าของเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีสมุดบัญชีเงินสดรับเงินสดรายจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า และสรุปรายงานทางการเงินให้ประธานและกรรมการ นำไปทดลองบันทึกบัญชีตามหน้าที่ของแต่ละคน ประกอบด้วย

5.1) ประธาน	ใบสำคัญจ่ายค่าวัตถุดิบ บิลเงินสด สมุดคณานระหว่างทำ สมุดคณสินค้า
5.2) เภรัณณุก	สมุดบัญชีเงินสตรับ สมุดบัญชีเงินสจจ่าย สมุดงบต้นทุนการผลิต สมุดงบรายได้และค่าใช้จาย

6) คัดตามความก้าวหน้าในการจัดทำ บัญชีและให้คำปรึกษาในครั้งต่อไป

4.3 กระบวนการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

เริ่มจากการทำบัญชีรายรับ รายจ่าย ประจำวันก่อนเนื่องจากสามารถจัดเก็บได้ง่ายเป็นประจำทุกวันจากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้จากสมุดบัญชีเงินสตรับ สมุดบัญชีเงินสจจ่าย สมุดคณานระหว่างทำ สมุดคณวัตถุดิบ และมาจัดทำงบต้นทุนการผลิตและงบรายได้และค่าใช้จายต่อไป

4.3.1 การเก็บรวบรวมเอกสารหลักฐาน สำหรับการบันทึกบัญชีและเพื่อให้สามารถตรวจสอบได้ เอกสารประกอบด้วย

- 1) เอกสารจากภายนอกเช่น ใบเสร็จรับเงินจากการซื้อผ้าฝ้าย ด้าย กระดุม ค่าไฟฟ้าค่าน้ำ ประปา เป็นต้น
- 2) เอกสารที่จัดทำขึ้นเองซึ่งไม่มีผู้ออกให้เช่น ใบสำคัญจ่ายเงินค่าแรง ให้กับสมาชิกหรือใบสำคัญจ่ายเงินค่าซื้อผ้าฝ้ายจากชาวบ้าน เป็นต้น

4.3.2 หลักเกณฑ์การทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองผู้วิจัยเห็นควรใช้เกณฑ์เงินสด เนื่องจาก

- 1) เข้าใจง่าย ปฏิบัติได้ง่ายไม่ยุ่งยาก
- 2) รายการเกณฑ์คงค้างของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองมีน้อย ส่วนใหญ่เป็นการรับจ่ายเงินสด
- 3) รายการที่จะบันทึกบัญชีควรแยกตามหน้าที่หลักของแต่ละคน เนื่องจากผู้บันทึกจะรู้ความเคลื่อนไหวของบัญชีดีกว่ามอบหมายให้คนอื่นๆเดียวทำทั้งหมด
- 4) ประธานมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาจัดทำงบต้นทุนการผลิต และงบรายได้และค่าใช้จาย ตอนสิ้นเดือน

4.3.3 การวิเคราะห์การแยกประเภทรายรับ และรายจ่าย ก่อนบันทึกบัญชี จะต้องทำการวิเคราะห์แยกประเภทรายการก่อน หลักการแยกประเภทในการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีดังนี้

- 1) รายรับในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- เสือเย็บมือ

2) รายจ่ายในการดำเนินงานประกอบด้วย

2.1) ต้นทุนการผลิต มีดังนี้

- วัตถุดิบ (ผ้าฝ้าย กระดุม ค้าย)
- ค่าแรง
- ค่าบรรจุภัณฑ์

2.2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีดังนี้

- ค่าเช่าพื้นที่
- โฆษณา/ออกงานแสดงสินค้า
- ค่าน้ำ มั่น เชื้อเพลิง
- ค่าส่งของ
- ค่าไปรษณีย์
- ค่าน้ำ
- ค่าไฟฟ้า

4.4 การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีเงินสดรับของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดบัญชีเงินสดรับ ดังแสดงในรูปที่ 4.1 โดยใช้เกณฑ์เงินสดเนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เป็นรายการเกี่ยวกับเงินสดรูปแบบบัญชีใช้สำหรับบันทึกรายการเป็นเดือน โดยเป็นสมุดบัญชีหลายช่อง และมีความหมายแต่ละช่องดังนี้

1) ช่อง “วัน เดือน ปี” หมายถึงวันที่ที่เกิดรายการขึ้น

2) ช่อง “รายรับ” ประกอบด้วย 3 ช่องย่อย คือ “รายได้จากการขาย” “รายได้” และ “หมายเหตุ” ซึ่งจะช่วยแยกประเภทรายรับจากการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองว่าเป็นรายรับจากการดำเนินงานปกติของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง หรือรายได้อื่น เช่น รับเงินค่าหุ้นจากสมาชิกใหม่ เป็นต้น

2.1) ช่อง “รายได้จากการขาย” ประกอบด้วย 2 ช่องย่อย โดยมีเลขที่กำกับดังนี้

- ช่อง “เสือเย็บมือ” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่ขายได้จากการขายเสือเย็บมือของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองประกอบด้วย 3 ช่องย่อย โดยมีเลขที่กำกับดังนี้

(2) “ราคาต่อหน่วย” ใช้บันทึกราคาต่อหน่วยของเสือเย็บมือ

(3) “จำนวน (หน่วย)” ใช้บันทึกจำนวน (หน่วย) ของสินค้าเสือเย็บมือ

(4) “รวม” ใช้บันทึกสรุปผลคูณของราคาต่อหน่วยกับจำนวน(หน่วย)ที่ขายได้

- ช่อง “รายรับอื่น” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่ขายได้จากการขายสินค้าที่ไม่ใช่สินค้าหลักของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

(5) “ราคาต่อหน่วย” ใช้บันทึกราคาต่อหน่วยของสินค้าอื่น

(6) “จำนวน (หน่วย)” ใช้บันทึกจำนวนต่อหน่วยของสินค้าอื่น

(7) “รวม” ใช้บันทึกสรุปผลคูณของราคารายรับอื่น

2.2) ช่อง “รายได้อื่น” ประกอบด้วย 2 ช่องย่อย โดยมีเลขที่กำกับดังนี้

(8) “เงินจากกลุ่ม” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่ได้จากการสมัครเป็นสมาชิกกลุ่ม หรือการเพิ่มหุ้นของสมาชิกในกลุ่ม

(9) “ถอนเงิน” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่ถอนออกจากธนาคารของประธานกลุ่ม เพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่ม

2.3) ช่อง “หมายเหตุ” ใช้บันทึกเหตุการณ์ที่ไม่ใช่การรับเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง แต่จำเป็นต้องบันทึกไว้เพื่อเตือนความจำ หรือบันทึกจำนวนสินค้าที่ขายประกอบด้วย 3 ช่องย่อย โดยมีเลขที่กำกับดังนี้

(10) “วิธีการรับเงิน” ใช้บันทึกวิธีการรับเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เพื่อยืนยันว่าได้รับเงินสดจากการขายจริง ก็จะบันทึก “เงินสด”

(11) “ธนาคาร” โดยหากได้รับเงินจากการโอนผ่านธนาคาร ก็จะบันทึก “ธนาคาร”

(12) “วันที่ส่งของ” ใช้บันทึกวันเดือน ปีที่ส่งสินค้าให้ลูกค้า เป็นการป้องกันการตกลงของสินค้า เพื่อสามารถยืนยันกับลูกค้าได้ว่า ส่งสินค้าไปแล้วเมื่อใด

(13) “หมายเหตุ” ใช้บันทึกเหตุการณ์อื่นเพื่อเตือนความจำ

3) บรรทัดท้ายสุดของตาราง “ขายทั้งหมด” ใช้บันทึกจำนวนรายรับจากการขายทั้งหมด นำไปจัดทำบรายได้ และค่าใช้จ่าย

4.5 การบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีเงินสดจ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดบัญชีเงินสดจ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ดังแสดงในรูปที่ 4.2 โดยใช้เกณฑ์เงินสด สมุดบัญชีใช้สำหรับบันทึกเป็นเดือน โดยเป็นสมุดบัญชีหลายช่อง และมีความหมายแต่ละช่องดังนี้

- 1) ช่อง “วัน เดือน ปี” หมายถึงวันที่เกิดรายการขึ้น
- 2) ช่อง “ต้นทุนการผลิต” ประกอบด้วย 5 ช่อง โดยมีเลขที่กำกับดังนี้
 - ช่อง (1) “วัตถุดิบ” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อซื้อวัตถุดิบ เช่น ผ้าฝ้าย โยสังเคราะห์ ผ้าฝ้ายขาว เป็นต้น
 - ช่อง (2) “ค่าแรง” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อจ่ายค่าแรงในการผลิตสินค้าให้แก่สมาชิก
 - ช่อง (3) “อุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อจ่ายเป็นค่าอุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่จะขาย เช่น ด้าย กระดุม เข็ม สติกเกอร์ เป็นต้น
 - ช่อง (4) “ค่าน้ำ ค่าไฟ” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเพื่อจ่ายเป็นค่าน้ำ ค่าไฟฟ้าในแต่ละเดือน
 - ช่อง (5) “อื่นๆในการผลิต” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายเป็นค่าอื่นๆในการผลิตนอกเหนือจาก ช่อง (1) – (4) ที่กำหนดไว้
- 3) ช่อง “ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน” ประกอบด้วย 5 ช่อง โดยมีเลขที่กำกับดังนี้
 - ช่อง (6) “ค่าโฆษณา/ออกงาน” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า เช่น ค่าแผ่น ป้าย ค่าป้ายไว้นิเทศออกงาน เป็นต้น
 - ช่อง (7) “ค่าส่งสินค้า” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปในการส่งของให้ลูกค้า เช่น ค่าไปรษณีย์ค่าฝากรถประจำทาง เป็นต้น
 - ช่อง (8) “น้ำมันเชื้อเพลิง” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเกี่ยวกับค่าน้ำมันรถ เช่น เติมน้ำมันรถเพื่อขับเอาสินค้าไปออกงานในกรุงเทพฯ เป็นต้น
 - ช่อง (9) “อื่นๆ” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่จ่ายไปเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ เช่น ค่าเช่าที่ขายสินค้าค่ากล่องไปรษณีย์ เป็นต้น
 - ช่อง (10) “ฝากเงิน” ใช้บันทึกจำนวนเงินที่นำไปฝากธนาคารของประธานกลุ่มเพื่อเก็บไว้เพื่อจะได้นำมาใช้ในการดำเนินงานของกลุ่มภายหลัง
- 4) ช่อง “หมายเหตุ” ประกอบด้วย 2 ช่อง โดยมีเลขที่กำกับดังนี้

- ช่อง (11) “หมายเหตุ” ใช้อธิบายค่าอุปกรณ์ และบรรจุภัณฑ์ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการดำเนินงานว่าเป็นค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง
- ช่อง (12) “วิธีการจ่ายเงิน” ใช้อธิบายวิธีการจ่ายเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองเช่น จ่ายผ่านธนาคารจ่ายเงินสดเป็นต้น
- 5) บรรทัดท้ายสุดของตาราง “วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้” ใช้บันทึกจำนวนวัตถุดิบที่คงเหลือปลายงวดที่ยังไม่ได้นำมาเข้ากระบวนการผลิต เพื่อนำไปจัดทำต้นทุนการผลิต

หน้า.....

สมุดบัญชีเงินสดจ่าย

[illegible]

รูปที่ 4.2 แสดงสมุดบัญชีเงินสดจ่าย

4.6 การบันทึกในสมุดคณงานระหว่างทำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดคณงานระหว่างทำดังแสดงในรูปที่ 4.3 เนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองเป็นธุรกิจเย็บผ้าเพื่อขาย ผู้ศึกษาจึงได้ออกแบบสมุดคณงานระหว่างทำเพื่อบันทึกจำนวนสินค้าระหว่างผลิตที่ผลิตได้ในแต่ละครั้ง เช่น เย็บเสื้อผ้าได้ทั้งหมดกี่ตัวในการใช้ผ้าแต่ละผืนในแต่ละครั้ง เป็นต้น โดยเป็นสมุดบัญชีหลายช่องและมีความหมายแต่ละช่องดังนี้

- 1) ช่อง “วันที่ผลิต” ใช้บันทึกวันที่เกิดรายการหรือวันที่ที่มีการผลิตสินค้าระหว่างทำ
- 2) ช่อง “รายการ” ใช้บันทึกรายการที่เกิดขึ้นว่าเป็นรายการผลิตสินค้าชนิดใดเช่น เสื้อเย็บมือ เป็นต้น
- 3) ช่อง “จำนวน(หน่วย)” ใช้บันทึกจำนวนสินค้าระหว่างทำที่กำลังผลิตออกมาในแต่ละครั้งว่า ยังผลิตไม่เสร็จจำนวนเท่าใด
- 4) ช่อง “ชื่อผู้ผลิต” ใช้บันทึกลายมือชื่อผู้ผลิตเสื้อเย็บมือ
- 5) ช่อง “วันที่ผลิตเสร็จ” ใช้บันทึกวันเดือน ปีที่ผลิตสินค้าเสร็จพร้อมขาย
- 6) ช่อง “จำนวนที่ผลิตเสร็จ” ใช้บันทึกสินค้าที่ผลิตเสร็จมีจำนวนกี่ตัว เพื่อจะรู้ว่าจำนวนสินค้าสำเร็จรูป
- 7) ช่อง “คงเหลือ” ใช้บันทึกสินค้าที่ยังผลิตไม่เสร็จ
- 8) ช่อง “หมายเหตุ” ใช้บันทึกเหตุการณ์อื่นๆที่ไม่ได้คาดหมาย เช่น มีของเสียที่เกิดจากการผลิตเท่าไร เป็นต้น
- 9) บรรทัดท้ายสุดของตาราง ได้อธิบายวิธีการคำนวณงานระหว่างทำต้นงวดและงานระหว่างทำปลายงวด ทุกสิ้นเดือน เพื่อนำไปจัดทำงบต้นทุนการผลิต

สมุดคณงานระหว่างทำ

หน้า.....

วันที่ผลิต	รายการ	จำนวน(หน่วย)	ชื่อผู้ผลิต	วันที่ผลิตเสร็จ	จำนวนที่ผลิตเสร็จ	คงเหลือ	หมายเหตุ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

สมุดคณนงานระหว่างทำ (ต่อ)

หน้า.....

วันที่ ผลิต	รายการ	จำนวน (หน่วย)	ชื่อผู้ผลิต	วันที่ผลิต เสร็จ	จำนวนที่ ผลิตเสร็จ	คงเหลือ	หมายเหตุ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

งานระหว่างทำต้นงวด = ต้นทุนงานระหว่างทำต่อชิ้น X จำนวนงานระหว่างทำยกมาต้นงวด

งานระหว่างทำปลายงวด = ต้นทุนงานระหว่างทำต่อชิ้น X จำนวนงานระหว่างทำคงเหลือปลายงวด

รูปที่ 4.3 แสดงสมุดคณนงานระหว่างทำ

4.7 การบันทึกในสมุดคณนสินค้าของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดคณนสินค้าดังแสดงในรูปที่ 4.4 เนื่องจากกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองมีสินค้าระหว่างทำ ที่ต้องนำ มาบรรจุหีบห่อเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบสมุดคณนสินค้าเพื่อให้กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองมีบันทึกจำนวนสินค้าที่รับเข้า เบิกออก หรือคงเหลือ เพื่อป้องกันสินค้าหายหรือคำนวณหาสินค้าที่ขายได้ง่ายขึ้น โดยเป็นสมุดบัญชีหลายช่อง และมีความหมายแต่ละช่องดังนี้

- 1) ช่อง “วันที่” ใช้บันทึกวันที่เกิดรายการ
- 2) ช่อง “รับเข้า” ใช้บันทึกจำนวนสินค้าที่บรรจุหีบห่อเสร็จ (สินค้าสำเร็จรูป)

ในแต่ละครั้ง

- 3) ช่อง “เบิกออก” ใช้บันทึกจำนวนที่นำสินค้าสำเร็จรูปเบิกออกมาขาย
- 4) ช่อง “คงเหลือ” ใช้บันทึกจำนวนสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือในแต่ละครั้งที่มีการเบิกออกไป
- 5) ช่อง “ผู้เบิก” ใช้บันทึกชื่อผู้เบิกสินค้าสำเร็จรูปออกมาขาย และเพื่อป้องกันสินค้าสูญหาย
- 6) ช่อง “หมายเหตุ” ใช้บันทึกเหตุการณ์เพิ่มเติม เช่น เลื้อยืมมือออกไปขายงาน OTOP เป็นต้น
- 7) บรรทัดท้ายสุดของตาราง ได้อธิบายวิธีการคำนวณสินค้าสำเร็จรูปต้นงวด และสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด เพื่อนำไปจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย

สมุดกลุ่มสินค้า.....

หน้าที่.....

[illegible]

สินค้าคงเหลือต้นงวด = ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปต่อชิ้น X จำนวนสินค้าสำเร็จรูปยกมาต้นงวด

สินค้าคงเหลือปลายงวด = ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปต่อชิ้น X จำนวนสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือปลายงวด

รูปที่ 4.4 แสดงสมุดคุมสินค้า

4.8 การบันทึกในสมุดคุมวัตถุดิบของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง

ผู้วิจัยได้ออกแบบสมุดคุมวัตถุดิบดังแสดงในรูปที่ 4.5 เนื่องจากกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองมีวัตถุดิบที่ต้องเบิกไปผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบสมุดคุมวัตถุดิบเพื่อให้กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองมีบันทึกจำนวนวัตถุดิบที่รับเข้า เบิกออก หรือคงเหลือ เพื่อป้องกันวัตถุดิบหายหรือคำนวณหาวัตถุดิบที่ใช้ได้ง่ายขึ้น โดยเป็นสมุดบัญชีหลายช่องและมีความหมายแต่ละช่องดังนี้

- 1) ช่อง “วันที่” ใช้บันทึกวันที่เกิดรายการ
- 2) ช่อง “รับเข้า” ใช้บันทึกจำนวนวัตถุดิบ ที่ซื้อมาในแต่ละครั้ง
- 3) ช่อง “เบิกออก” ใช้บันทึกจำนวนที่นำวัตถุดิบที่เบิกออกไปตัดเย็บเสื้อ

สำเร็จรูป

- 4) ช่อง “คงเหลือ” ใช้บันทึกจำนวนวัตถุดิบคงเหลือในแต่ละครั้งที่มีการเบิก

ออกไป

- 5) ช่อง “ผู้เบิก” ใช้บันทึกชื่อผู้เบิกวัตถุดิบออกไปผลิตสินค้า
- 6) ช่อง “หมายเหตุ” ใช้บันทึกเหตุการณ์เพิ่มเติม เช่น เบิกวัตถุดิบไปผลิตเสื้อเย็บมือขนาดใด เช่น แขนสั้น แขนยาว เป็นต้น

- 7) บรรทัดท้ายสุดของตาราง ได้อธิบายวิธีการคำนวณวัตถุดิบคงเหลือต้นงวด และวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด เพื่อนำไปจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย

สมุดคุมวัตถุดิบ.....

หน้าที่.....

วันที่	หน่วย			ผู้เบิก	หมายเหตุ
	รับเข้า	เบิก	คงเหลือ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

สมุดคุมวัตถุดิบ (ต่อ).....

หน้าที่.....

วันที่	หน่วย			ผู้เบิก	หมายเหตุ
	รับเข้า	เบิก	คงเหลือ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

รูปที่ 4.5 แสดงสมุดคุมวัตถุดิบ

4.9 การจัดทำต้นทุนการผลิต

ผู้วิจัยได้ออกแบบต้นทุนการผลิตของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เพื่อให้ง่ายในการจัดทำ โดยไม่ต้องให้เหรียญของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองต้องทำบัญชีผ่านรายการไปยังบัญชีแยกประเภทอีก โดยการนำผลรวมที่ได้จากสมุดบัญชีแต่ละประเภทมาจัดทำ เป็นต้นทุนการผลิต ดังแสดงในรูปที่4.5 ได้แก่

4.9.1 สรุปต้นทุนการผลิตประจำเดือน เพื่อจะได้นำไปใช้ในการหาต้นทุนการผลิตของแต่ละเดือน ดังนี้

1) การจัดทำต้นทุนการผลิตประจำเดือนต้องจัดเก็บข้อมูลจากสมุดบัญชีเงินสดจ่ายประจำ เดือน เช่น

(1) วัตถุดิบ และสมุดคุมงานระหว่างทำ เช่น งานระหว่างทำต้นงวด

2) วิธีการคำนวณในงบต้นทุนการผลิตได้ระบุขั้นตอนดังนี้ เช่น

ต้นทุนวัตถุดิบใช้ไป		
วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด		5,000
บวก ซื้อวัตถุดิบ	<u>3,200</u>	
ต้นทุนวัตถุดิบมีไว้เพื่อใช้	8,200	
หัก วัตถุดิบคงเหลือปลายเดือนนี้	<u>(2,000)</u>	6,200
ค่าแรงทางตรง		3,000
ค่าใช้จ่ายในการผลิต		4,000
รวม ต้นทุนการผลิต		<u>13,200</u>

3) การวิเคราะห์ความหมายของรายงาน ให้กลุ่มเย็บผ้าพื้นเมื่อเข้าใจความหมายของแต่ละรายการโดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ก) ต้นทุนวัตถุดิบ	คือวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิต เกิดจากการนำวัตถุดิบคงเหลือต้นงวดบวกที่ซื้อในงวดหักด้วยวัตถุดิบคงเหลือตอนปลายงวด
(ข) ต้นทุนการผลิต	คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการต้นทุนจะเริ่มตั้งแต่การผลิต การทดสอบ การจัดเก็บและการขนส่ง ต้นทุนประกอบด้วย 1) ต้นทุนวัตถุดิบ คือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบต่างๆในกระบวนการผลิตรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ 2) ต้นทุนแรงงาน คือค่าจ้างค่าตอบแทนที่จ่ายให้สมาชิกเพื่อผลิตสินค้า

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ค) วัตถุดิบ	คือวัตถุดิบที่นำมาผลิตตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปซึ่งจะถูกแปรสภาพโดยกรรมวิธีการผลิตตัดเย็บออกมาเป็นสินค้าสำเร็จรูป วัตถุดิบที่จะถือเป็นสินค้าคงเหลือตอนต้นงวด คือวัตถุดิบที่ได้ผ่านกรรมวิธีการผลิตครบถ้วนตามกระบวนการผลิตและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายได้ ณ วัน สิ้นงวดบัญชีและถือเป็นสินค้าคงเหลือปลายงวด
(ง) งานระหว่างทำ	คือวัตถุดิบที่อยู่ระหว่างกระบวนการผลิต ซึ่งยังผ่านกระบวนการผลิตไม่ครบถ้วน งานระหว่างผลิตยังไม่ถือเป็นสินค้าสำเร็จรูปแต่จะถือเป็นสินค้าคงเหลือปลายงวด
(จ) ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	คือ ต้นทุนการผลิตสินค้าที่ผลิตเสร็จในรอบระยะเวลาที่ทำการผลิต ซึ่งต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป รวมถึงต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในงวดรวมกับงานระหว่างทำต้นงวด หักงานระหว่างทำปลายงวด
(ฉ) วัสดุที่ใช้ในการผลิต	คือ วัสดุที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น ค่าย เป็นต้น

งบต้นทุนการผลิต

ประจำเดือน.....

ต้นทุนวัตถุดิบใช้ไป				
	วัตถุดิบคงเหลือเดือนก่อน			
	บวก ซื้อวัตถุดิบ			
	ต้นทุนวัตถุดิบที่มีไว้เพื่อใช้			
	หัก วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้			
ค่าแรงงานทางตรง				
ค่าใช้จ่ายในการผลิต				
รวมต้นทุนการผลิต				
บวก	งานระหว่างทำต้นงวด			
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด				
หัก	งานระหว่างทำปลายงวด			
ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป				

รูปที่ 4.6 แสดงงบต้นทุนการผลิต

4.10 การจัดท่างบรายได้และค่าใช้จ่าย

ผู้วิจัยได้ออกแบบงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองโดย เชื่อมโยงกับ สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมสินค้าและงบบันทึกทุนการผลิต ดัง แสดงในรูปที่ 4.6 ดังนี้

4.10.1 สรุปรายรับรายจ่ายประจำ เดือน เพื่อจะได้นำ ไปใช้ในการหา ผลการดำเนินงานของแต่ละเดือน ดังนี้

1) วิธีการจัดท่างบรายได้และค่าใช้จ่ายโดยการรวบรวมข้อมูล จากสมุดบัญชีเงินสดรับ เช่น ขายทั้งหมด เป็นต้น สมุดบัญชีเงินสดจ่าย เช่น ค่าโฆษณา เป็นต้น สมุดคุมสินค้า เช่น สินค้าคงเหลือต้นงวด เป็นต้น และงบบันทึกทุนการผลิต เช่น ต้นทุนสินค้า สำเร็จรูป เป็นต้น

2) วิธีการคำนวณงบรายได้ และค่าใช้จ่าย ดังนี้

ขาย		5,000
หัก ต้นทุนสินค้าขาย		
สินค้าคงเหลือต้นงวด	2,000	
บวก ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	1,500	
สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	3,500	
หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	1,000	2,500
กำไรขั้นต้น		2,500

3) การวิเคราะห์ความหมายของ งบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ก) ต้นทุนสินค้าขาย	คือ ต้นทุนที่เกิดจากการขายสินค้าในแต่ละงวด ซึ่งไม่รวมต้นทุนของ สินค้าที่ขายไม่ได้เกิดจากการนำ สินค้าสำเร็จรูปตอนต้นงวดบวกกับ ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้ในงวด หักกับสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด
(ข) กำไรขั้นต้น	คือ รายได้จากการขายหักด้วยต้นทุนขาย
(ค) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	คือ ค่าใช้จ่ายซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการ บริหารงาน

3) การวิเคราะห์ความหมายของ งบรายได้และค่าใช้จ่าย
(เพิ่มเติม)

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ง) ค่าใช้จ่ายในการขาย	คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขายสินค้าสำเร็จรูป เช่น ค่าส่งของค่า น้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น
(จ) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการบริหารงานทั้งหมดเช่น ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเช่าพื้นที่เว็บไซต์ ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

ประจำเดือน.....

ขาย				
หัก	ต้นทุนสินค้าขาย			
	สินค้าคงเหลือต้นงวด			
	บวก	ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป		
	สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			
	หัก	สินค้าคงเหลือปลายงวด		
กำไรขั้นต้น				
หัก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
กำไรจากการดำเนินงาน				
หัก	เงินปันผล			
กำไร(ขาดทุน)ประจำเดือน				

รูปที่ 4.7 แสดงงบรายได้และค่าใช้จ่าย

4.11 การจัดทำใบเสร็จรับเงิน

ผู้ขายได้ออกแบบใบเสร็จรับเงินของกลุ่มเสื้อผ้าแฟชั่นให้สามารถทำได้ง่าย
ไม่ยุ่งยากเมื่อเกิดการขายสินค้า และทำให้ถูกต้องตามหลักการจัดทำใบเสร็จรับเงิน โดยมีรายละเอียด
และแสดงในรูปที่ 4.8 ดังนี้

- 1) ชื่อ สถานที่อยู่หรือที่ทำการของผู้รับเงิน

- 2) วัน เดือน ปี ที่รับเงิน
- 3) เลขลำดับที่ของเล่ม และลำดับที่ในเล่ม
- 4) ชื่อที่อยู่ของลูกค้า
- 5) รายการแสดงการรับเงินระบุว่า เป็นค่าอะไร
- 6) ลายมือชื่อผู้รับเงิน

เล่มที่.....

เลขที่.....

ใบเสร็จรับเงิน

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่.....

นาม.....

ที่อยู่.....

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
รวม					

ผู้รับเงิน.....

รูปที่ 4.8 แสดงใบเสร็จรับเงิน

4.12 การจัดทำใบสำคัญจ่าย

เนื่องจากกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือเมื่อเกิดรายการจ่ายเงินขึ้น ในบางกรณีจะเก็บใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงินไม่ได้ เช่นกรณีจ่ายค่าวัตถุดิบผ้าฝ้ายให้กับสมาชิกที่นำผ้าฝ้ายมาขายให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ค่าแรงงานเป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบใบสำคัญจ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองขึ้น เพื่อให้กลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานการจ่ายเงิน และทำให้ถูกต้องตามหลักการจัดทำใบสำคัญจ่ายเงิน โดยมีรายละเอียดและแสดงในรูปที่ 4.9 ดังนี้

- 1) ชื่อ สถานที่อยู่หรือที่ทำ การของผู้จ่ายเงิน
- 2) วัน เดือน ปีที่จ่ายเงิน
- 3) เลขลำดับ ที่ของเล่ม และลำดับที่ในเล่ม
- 4) ชื่อที่อยู่ของผู้รับเงิน
- 5) รายการแสดงการจ่ายเงินระบุว่าเป็นค่าอะไร
- 6)ลายมือชื่อผู้รับเงิน
- 7)ลายมือชื่อผู้จ่ายเงิน
- 8)ลายมือชื่อผู้อนุมัติจ่าย

เล่มที่.....

เลขที่.....

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่.....

นาม.....

ที่อยู่.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	

เล่มที่..... (เพิ่มเติม)

เลขที่.....

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่.....

นาม.....

ที่อยู่.....

.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	

ผู้จ่ายเงิน.....

ผู้รับเงิน.....

ผู้อนุมัติ.....

รูปที่ 4.9 แสดงใบสำคัญจ่าย

4.13 ตัวอย่างการจัดทำบัญชีกลุ่มยืมผ้าฝ้ายพื้นเมืองบ้านกกไถหมู่ 2 ค.พะอี่ อ.ค.พะอี่

จ.มุกดาหาร

4.13.1 ผู้วิจัยได้จัดทำกรณีศึกษาเพื่อการจัดทำบัญชีให้ผู้เข้าร่วมฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชีในระหว่างการอบรม ดังแสดงในรูปที่ 4.10

4.13.2 การเฉลยกรณีศึกษาดังแสดงในรูปที่ 4.11 -4.29

รูปที่ 4.10 แสดงกรณีศึกษาในการจัดทำบัญชี

เดือน มกราคม 2559	รายการที่เกิดขึ้น
วันที่ 3	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น 2 ตัว ตัวละ 500 บาท ขายเสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว 3 ตัว ตัวละ 600 บาท
วันที่ 6	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนยาว 4 ตัว ตัวละ 550 บาท
วันที่ 8	จ่ายค่าแรงงานให้สมาชิกตัดเย็บเสื้อ 3 ตัว ตัวละ 80 บาท
วันที่ 9	จ่ายค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อ 3 ตัว ตัวละ 100 บาท เข้าลายเสื้อไซส์ใหญ่ 2 ตัว ตัวละ 120 บาท
วันที่ 10	จ่ายค่าแรงงานเข้าลายริมเสื้อ 4 ตัว ตัวละ 60 บาท
วันที่ 13	ซื้อผ้าใยสังเคราะห์ จากโรงงาน จำนวน 4 ม้วน (1 ม้วนมี 20 เมตร เมตรละ 80 บาท) เป็นเงิน 6,400 บาท
วันที่ 17	ซื้อด้าย (100 บาท) กระดุม (100 บาท) จากร้านเดชอุดม จำนวน 200 บาท
วันที่ 18	ขายผ้าคลุมไหล่ 2 ผืน ผืนละ 120 บาท
วันที่ 19	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น 5 ตัว ตัวละ 500 บาท ขายเสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว 2 ตัว ตัวละ 600 บาท
วันที่ 30	จ่ายค่าไฟฟ้า จำนวน 100 บาท จ่ายค่าน้ำ 100 บาท

หมายเหตุ

1. ยอดยกมา ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 มีดังนี้ (ต้นงวด)

1.1 สินค้าระหว่างผลิตต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น) จำนวน 5 ตัว ตัวละ 180 บาท

1.2 สินค้าระหว่างผลิตต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) จำนวน 2 ตัว ตัวละ 200 บาท

1.3 วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด (ผ้าใยสังเคราะห์) 1,600 บาท

1.4 สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น) 3 ตัว ตัวละ 400 บาท

- 1.5 สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) 5 ตัว ตัวละ 450 บาท
- 1.6 วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด (ค่าย กระดุม) 150 บาท
2. ยอดที่ผลิตได้ในระหว่างงวด (เสื้อเย็บมือหญิงแขนสั้น) วันที่ 15 มกราคม 2559 มีดังนี้
 - 2.1 รับเข้าสินค้าระหว่างผลิต จำนวน 2 ตัว ตัวละ 200 บาท
 - 2.2 รับเข้าสินค้าสำเร็จรูป 4 ตัว ตัวละ 400 บาท
3. ยอดที่ผลิตได้ในระหว่างงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) วันที่ 19 มกราคม 2559 มีดังนี้
 - 3.1 รับเข้าสินค้าระหว่างผลิต จำนวน 4 ตัว ตัวละ 250 บาท
 - 3.2 รับเข้าสินค้าสำเร็จรูป 2 ตัว ตัวละ 450 บาท

สมุดบัญชีเงินสดรับ
ประจำเดือนมกราคม 2559

รายการรับ												
วันที่	รายได้จากการขาย						รายได้อื่นๆ		หมายเหตุ			
	เสียเย็บมือ			รายรับอื่นๆ			เงินจากกลุ่มธนาคาร	ถอนเงินจากธนาคาร	วิธีการรับเงิน		วันที่ส่งของ	หมายเหตุ
	ราคาต่อหน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม	ราคาต่อหน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม						
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
3/ม.ค/59	500	2	1,000									ผู้หญิงเจนสัน
	600	3	1,800									ผู้ชายเจนยาว
18/ม.ค/59				120	2	240						ผ้าคลุมไหล่
19/ม.ค/59	500	5	2,500									ผู้หญิงเจนสัน
	600	2	1,200									ผู้ชายเจนยาว

รูปที่ 4.11 แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดรับ

สมุดบัญชีเงินสดจ่าย

ประจำเดือนมกราคม 2559

วันที่	ต้นทุนการผลิต					ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					หมายเหตุ	
	วัตถุดิบ	ค่าแรง	อุปกรณ์และ บรรจุภัณฑ์	ค่าน้ำ,ค่าไฟ	อื่นๆในการ ผลิต	ค่าโฆษณา/ ออกงาน	ค่าส่งสินค้า	น้ำมัน เชื้อเพลิง	อื่นๆ	ฝากเงิน ธนาคาร	หมายเหตุ	วิธีการจ่ายเงิน
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
8/ม.ค./59		240										เงินสด
9/ม.ค./59		300										เงินสด
9/ม.ค./59		240										เงินสด
10/ม.ค./59		240										เงินสด
13/ม.ค./59	6,400											เงินสด
17/ม.ค./59			200									เงินสด
30/ม.ค./59				200								เงินสด

รูปที่ 4.12 แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดจ่าย

สมุดคุมวัตถุดิบผ้าใยสังเคราะห์

ประจำเดือนมกราคม 2559

หน้า 1

วันที่	หน่วย			ผู้เบิก	หมายเหตุ
	รับเข้า	เบิก	คงเหลือ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1/ม.ค/59	-	-	1,600	-	ยอดยกมา
3/ม.ค/59	6,400	-	8,000	-	ซื้อ
9/ม.ค/59	-	4,800	-	นางไก่อ	นำไปผลิต

รูปที่ 4.17แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมวัตถุดิบ

สมุดคุมวัตถุดิบค้าย,กระดุม

ประจำเดือนมกราคม 2559

หน้า 1

วันที่	หน่วย			ผู้เบิก	หมายเหตุ
	รับเข้า	เบิก	คงเหลือ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1/ม.ค/59	-	-	150	-	ยอดยกมา
17/ม.ค/59	200	-	350	-	ซื้อ
18/ม.ค/59	-	350	-	นางไก่อ	นำไปผลิต

รูปที่ 4.18แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดคุมวัตถุดิบ

งบต้นทุนการผลิต
ประจำเดือนมกราคม 2559

ต้นทุนวัตถุดิบใช้ไป			
	วัตถุดิบคงเหลือเดือนก่อน	1,750	
	บวก ซื้อวัตถุดิบ	6,600	
	ต้นทุนวัตถุดิบที่มีไว้เพื่อใช้	8,350	
	หัก วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้	3,200	5,150
ค่าแรงงานทางตรง			1,020
ค่าใช้จ่ายในการผลิต			400
รวมต้นทุนการผลิต			6,570
บวก	งานระหว่างทำต้นงวด		1,300
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด			7,870
หัก	งานระหว่างทำปลายงวด		1,600
ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป			6,270

รูปที่ 4.19 แสดงตัวอย่างการจัดทำงบต้นทุนการผลิต

งบรายได้และค่าใช้จ่าย
ประจำเดือนมกราคม 2559

ขาย			6,620
หัก	ต้นทุนสินค้าขาย		
	สินค้าคงเหลือต้นงวด	3,450	
	บวก ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	6,270	
	สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	9,720	
	หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	1,700	8,020
กำไรขั้นต้น			(1,400)

งบรายได้และค่าใช้จ่าย
ประจำเดือนมกราคม 2559 (เพิ่มเติม)

หัก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	-	
	กำไรจากการดำเนินงาน		(1,400)
หัก	เงินปันผล	-	
	กำไร(ขาดทุน)ประจำเดือน		(1,400)

รูปที่ 4.20 แสดงตัวอย่างการจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย

เล่มที่..1...

เลขที่..1..

ใบเสร็จรับเงิน
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 3 มกราคม 2559

นามนางสุพิน ใจปรียา.....

ที่อยู่444 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น	500	2	1,000	-
2	เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว	600	3	1,800	-

ใบเสร็จรับเงิน (เพิ่มเติม)
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 3 มกราคม 2559

นามนางสุพิน ใจปรียา.....

ที่อยู่444 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร

ลำดับ	รายการ	หน่วยละ	จำนวน (หน่วย)	จำนวนเงิน	
รวม				2,800	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

รูปที่ 4.21 แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1.

เลขที่..2..

ใบเสร็จรับเงิน
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 18 มกราคม 2559

นาม.....นางสาวสัณไฮ หอมดี.....

ที่อยู่.....333 หมู่ 7 ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	ผ้าคลุมไหล่	120	2	240	-

ใบเสร็จรับเงิน (เพิ่มเติม)
 กลุ่มเชื้อผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 18 มกราคม 2559

นาม.....นางสาวส้มใส หอมดี.....

ที่อยู่.....333 หมู่ 7ต.ในเมือง อ.เมือง จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน
รวม				240 -

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

รูปที่ 4.22แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1.

.เลขที่..3..

ใบเสร็จรับเงิน
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 19 มกราคม 2559

นาม.....นายเสรี อิศระ.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 6 ต.หนองปลิง อ.ในเมือง จ.กำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น	500	5	2,500	-
2	เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว	600	2	1,200	-
รวม				3,700	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ๋ ขนงาม.....

รูปที่ 4.23แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1..

เลขที่..1..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 8 มกราคม 2559

นาม.....นางสุภาพร ใจดี.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกตัดเย็บเสื้อ 3 ตัว (3×80)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม

ผู้รับเงิน.....นางสุภาพร ใจดี.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.24 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..2..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 9 มกราคม 2559

นาม.....นางจิตรา วินนา.....

ที่อยู่.....777 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อ 3 ตัว(3×100)	300	-
2	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อไซส์ใหญ่ 2 ตัว(2×120)	240	-
รวม		540	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นางจิตรา วินนา.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.25 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..3..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 10 มกราคม 2559

นาม....นางอรุณี ส่องแสง.....

ที่อยู่....555 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานเข้าลายริมเสื้อ 4 ตัว(4×60)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไก่อ่ ขนงาม.....
แสง.....

ผู้รับเงิน.....นางอรุณี ส่อง

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.26 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1...

เลขที่..4..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 13 มกราคม 2559

นาม.....นายแสงดี พันติ.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.เดชอุดม อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ผ้าใยสังเคราะห์ จากโรงงาน จำนวน 4 ม้วน (1 ม้วนมี 20 เมตร) (80×80)	6,400	-
รวม		6,400	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไก่อ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พันติ.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.27 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1.

เลขที่..5..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 17 มกราคม 2559

นาม.....ร้านเดชอุดม.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.มุกดาหาร อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ซื้อด้าย (1×100)	100	-
2	ซื้อกระดุม (1×100)	100	-
รวม		200	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พินดี.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.28 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

4.14 สรุปผลการติดตามการพัฒนา รูปแบบการบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

เป็นการติดตามผลภายหลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยให้ประธาน และ กรรมการได้ลองไปปฏิบัติจริง โดยผู้วิจัยได้เข้าไปดูผลเป็นระยะอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หากมี ปัญหาในการจัดทำผู้จัดทำวิจัยก็จะให้คำปรึกษาในการจัดทำบัญชีในแต่ละครั้ง พร้อมทั้งปรับสมุด บัญชีและวิธีการบันทึกบัญชีให้ง่าย และเหมาะสมกับการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถให้มากขึ้น โดยลักษณะการดำเนินกิจกรรมมีดังนี้

4.14.1 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมในครั้งนี้

- 1) เพื่อติดตามให้ทราบถึงการพัฒนาด้านทักษะ ความรู้ และความเข้าใจใน การจัดทำบัญชีเป็นระยะ
- 2) เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น และพัฒนาระบบบัญชีให้ สามารถใช้ได้จริง

4.14.2 วิธีการดำเนินการติดตาม และประเมินผลการจัดทำบัญชี

- 1) ตรวจสอบบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ได้ทดลองปฏิบัติจริง
- 2) ตรวจสอบเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่ประธานและกรรมการได้ ทดลองปฏิบัติจริง
- 3) ชี้แนะ ตอบข้อสงสัยต่างๆเพื่อจะได้ประเมินการพัฒนาด้านการ จัดทำบัญชี และความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชี

4.14.3 สรุปข้อมูลการติดตามการจัดทำบัญชี และการพัฒนารูปแบบการ บันทึกบัญชี เป็นการปรับปรุงรูปแบบการบัญชีเพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้จริง และง่ายสำหรับแต่ละ ครั้ง จนมั่นใจว่าสามารถปฏิบัติได้ โดยได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นจากการฝึกทำบัญชี และแนวทางใน การแก้ไขการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดและวิธีการพัฒนาการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้าย พื้นเมือง บ้านกกไถ

รายการที่พบในการประเมินผล	วิธีการพัฒนา
1) กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองสับสนระหว่าง ค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน	1) อธิบาย และให้คำแนะนำเกี่ยวกับความแตกต่าง ระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิต และค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินงาน
2) ช่องรายการรับตามแบบฟอร์มต้องการเพิ่ม เหตุการณ์บางเหตุการณ์เข้าไป เพื่อเดือน	2) เพิ่มช่องรายการขึ้นใหม่ ให้เหมาะสมกับการ ดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เช่น เพิ่ม

ความจำของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง เช่น วันที่ส่งของ จำนวนสินค้าแต่ละชนิดที่ขายได้ เป็นต้น	ช่องวันที่ส่งของและช่องจำนวนสินค้าที่ขายได้ในแต่ละครั้ง เพื่อให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง สามารถเติมวันที่ส่งของและตัวเลขเข้าไปได้
--	--

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดและวิธีการพัฒนาการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ (ต่อ)

รายการที่พบในการประเมินผล	วิธีการพัฒนา
3) ในบางครั้งเมื่อขายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ไม่ได้ออกไปเสิร์ฟรับเงินเมื่อเกิดการขายสินค้าขึ้นทำให้ไม่สามารถนำไปบันทึกขายได้	3) แนะนำและให้ความรู้เกี่ยวกับข้อดีของการออกไปเสิร์ฟรับเงินเมื่อมีการขาย คือทำให้สามารถทราบถึงกำไรขาดทุนที่แท้จริงของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง อันจะส่งผลถึงการตัดสินใจที่ถูกต้องของประธานกลุ่ม
4) ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานปกติของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ยังไม่สามารถบันทึกได้ครบถ้วน เนื่องจากบางรายการไม่มีใบเสิร์ฟรับเงิน	4) แนะนำโดยให้กลุ่มออกไปสำคัญจ่าย ในรายการที่ไม่สามารถขอใบเสิร์ฟรับเงินได้ เช่น ค่าแรงงาน ให้ออกไปสำคัญจ่ายเงินให้สมาชิกเป็นหลักฐานการจ่ายเงิน แล้วให้สมาชิกเป็นผู้เซ็นกำกับกับการรับเงินในใบสำคัญจ่ายแทน
5) เกี่ยวกับสมุดคุมสินค้าระหว่างทำ ในบางครั้งลืมจดบันทึกจำนวนสินค้าระหว่างผลิตที่ผลิต	5) ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจดบันทึกจำนวนสินค้าที่ผลิตออกมาในแต่ละครั้ง ว่าจะต้องจดบันทึกทุกครั้ง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว
6) สมุดคุมสินค้าในบางครั้งการนำสินค้าไปขาย ลืมจดบันทึก	6) ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการจดบันทึกจำนวนสินค้าที่ขายได้ เนื่องจากจะทำให้ทราบว่าขายไปจำนวนเท่าไร
7) การจัดทำยอดสรุปงบประมาณการผลิต มีความซับซ้อนในการคำนวณ	7) ให้คำแนะนำในการคำนวณพร้อมยกตัวอย่าง
8) การจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย มีความซับซ้อนในการคำนวณ	8) ให้คำแนะนำในการคำนวณพร้อมยกตัวอย่าง

4.14.4 อุปสรรคระหว่างการปฏิบัติการจัดทำบัญชี

1) บางครั้งประธาน และสมาชิกจะต้องนำสินค้าไปขายต่างจังหวัด หรือนำไปจัดนิทรรศการหลายวัน ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าไปประเมินความก้าวหน้าในการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองได้ จึงต้องอาศัยการสื่อสารทางโทรศัพท์เพื่อให้คำปรึกษา และถามข้อมูลความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น

2) การดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง จะดำเนินงานเฉพาะวันทำการ และไม่ทำงานล่วงเวลาเนื่องจากกรรมการและสมาชิกที่ร่วมดำเนินงานมีภาระหน้าที่ที่จะต้องกลับไปดูแลครอบครัวที่บ้านในตอนเย็นและวันหยุดเสาร์ – อาทิตย์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อผู้วิจัยก็จะต้องมาในวันทำการปกติเท่านั้น ซึ่งในบางครั้งผู้วิจัยจำเป็นต้องลงงานประจำ เพื่อมาสอนการจัดทำบัญชีให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง

4.15 ผลการศึกษาการพัฒนาารูปแบบการบัญชี และนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ประโยชน์เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการสังเกต และติดตาม สามารถนำมาประมวลผลเป็นแต่ละกรณีได้ โดยมีผลการศึกษาได้ดังนี้

4.15.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้การอบรมเชิงปฏิบัติการ

การอบรมเชิงปฏิบัติการทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้น โดยประธานของกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือ ลงบันทึกทางบัญชีตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ โดยได้นำข้อมูลที่ได้จากงบกำไรขาดทุน งบต้นทุนการผลิต มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือที่ผ่านมาในแต่ละเดือนได้ด้วยตนเองและเห็นความสำคัญของการจัดทำบัญชี ซึ่งประธานกลุ่ม กล่าวว่า “ไม่เคยรู้มาก่อนว่ากลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือมีต้นทุนในการเย็บเสื้อสูงขนาด ซึ่งต้นทุนของเสื้อเย็บมือสูงกว่าราคาขายที่กำหนดในปัจจุบัน ซึ่งที่ผ่านมารู้แต่รายได้ เงินที่เข้ามาก็หมุนเวียนไปเรื่อยๆ โดยไม่ได้จับบันทึกค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะค่าแรงงานของประธานกลุ่ม โดยคิดว่าไม่ได้จ้างใคร ไม่มีค่าแรงงาน ทำให้ไม่ได้คำนวณค่าใช้จ่ายครบทุกรายการ ซึ่งก็จะได้นำข้อมูลที่ได้รับมาบริหารต้นทุนให้มีกำไรต่อไป”

4.15.2 ด้านรูปแบบการบัญชี

ประธานกลุ่ม และสมาชิกทุกคนมีความภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารนี้ขึ้นรวมถึงการได้ลงมือปฏิบัติทดลองบันทึกบัญชีซึ่งรูปแบบดังกล่าวจะช่วยการบริหารงานของกลุ่มได้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารต้นทุนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันต่อไป

จากการสังเกตผู้เข้าร่วมอบรม (ประธานกลุ่ม) มีความเห็นว่า “รูปแบบการบัญชีที่พัฒนานี้ตรงกับ ความต้องการของตนเอง และกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมืออีกทั้งระบบนี้มีความ

ยึดหยุ่นเข้าใจง่ายเหมาะกับการดำเนินงานประจำวัน ของกลุ่มสตรีเสื้อเย็บมือสามารถนำผลรวมที่ได้จากผลรวมของสมุดแต่ละประเภทที่ออกแบบขึ้นมาทำงบต้นทุนการผลิต และงบรายได้และค่าใช้จ่ายได้”

4.15.3 ด้านการนำข้อมูลไปใช้วางแผนการเงิน

ผู้อบรมมีความเข้าใจจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ สามารถนำมาใช้ประยุกต์และปฏิบัติได้จริง การรายงานผลของการบันทึกบัญชี ทำให้เห็นความสำคัญของการบันทึกบัญชีว่ามีความจำเป็นที่ต้องทราบต้นทุนของการผลิต งบกำไรหรือขาดทุน เพื่อจะได้นำไปบริหารเพื่อให้กลุ่มสามารถแข่งขันต่อไปได้

4.16 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

จากการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 ราย จากนั้นทำการตรวจทานข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และประสบการณ์การจัดทำบัญชี

ส่วนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	0	0.00
หญิง	15	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และเพศชาย จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	0	0.00
20 - 29 ปี	0	0.00
30 - 39 ปี	5	33.30
40 - 49 ปี	10	66.70
50 - 59 ปี	0	0.00
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	0	0.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเรียน	0	0.00
ประถมศึกษา	0	0.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	66.70
มัธยมศึกษาตอนปลาย	5	33.30
ปริญญาตรี	0	0.00
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.0

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับรายได้ต่อวัน

ระดับรายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 300 บาท	9	60.00
300 – 400 บาท	6	40.00
400 – 500 บาท	0	0.00
500 – 1,000 บาท	0	0.00
มากกว่า 1,000 บาท	0	0.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับรายได้ต่อวันต่ำกว่า 300 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือระหว่าง 300 – 400 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์จัดทำบัญชี

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยทำ	7	46.70
เคยทำ	8	53.30

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยจัดทำบัญชี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และไม่เคยจัดทำบัญชี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70

ส่วนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

คำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีรูปแบบการจัดทำบัญชีที่ดี	3.40	0.507	ปานกลาง
ท่านมีความเข้าใจในวิธีการจัดทำบัญชี	3.67	0.724	มาก
ท่านสามารถเรียนรู้และนำวิธีการจัดทำบัญชีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	3.73	0.704	มาก
ท่านเชื่อว่ารูปแบบการจัดทำบัญชีที่ดีสามารถช่วยให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายลงได้	3.93	0.258	มาก
ความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีเงินออมมากขึ้น	3.53	0.516	มาก
ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง สามารถช่วยให้การจัดทำบัญชีของท่านถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น	4.07	0.258	มาก
ท่านมีความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง	3.47	0.516	ปานกลาง
ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีความรู้ในการจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีที่ดี	3.53	0.640	มาก
ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านสามารถเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วนและสมบูรณ์ได้	3.67	0.617	มาก
ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำบัญชี	4.07	0.258	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ในระดับมาก ในประเด็น มีความเข้าใจในวิธีการจัดทำบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.67 S.D. เท่ากับ 0.724) สามารถเรียนรู้และนำวิธีการจัดทำบัญชีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.73 S.D. เท่ากับ 0.704) ระบบการจัดทำบัญชีที่ดีสามารถช่วยให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายลงได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.93 S.D. เท่ากับ 0.258)

ความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง มีเงินออมมากขึ้น ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.53 S.D. เท่ากับ 0.516) ท่านคิดว่าระบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง สามารถช่วยให้การจัดทำบัญชีของท่านถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ของท่านมีความรู้ในการจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีที่ดี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.47 S.D. เท่ากับ 0.640) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ของท่านสามารถเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน และสมบูรณ์ได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.67 S.D. เท่ากับ 0.617) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ของท่านมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258) ในระดับปานกลาง ในประเด็นกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ของท่านมีระบบการจัดทำบัญชีที่ดี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.40 S.D. เท่ากับ 0.507) และมีความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.47 S.D. เท่ากับ 0.516)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ่

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ่

คำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การพัฒนารูปแบบการบัญชีมีความเหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่าน	4.00	0.655	มาก
การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองที่แท้จริง	4.20	0.414	มาก
การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง	4.07	0.458	มาก
การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่านเกิดความยั่งยืน	4.00	0.535	มาก
ท่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้	4.00	0.535	มาก
ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้	4.27	0.594	มาก

คำถาม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชี กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ในภาพรวม	4.07	0.258	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นการพัฒนารูปแบบการบัญชีมีความเหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่าน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.655) การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองที่แท้จริง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.20 S.D. เท่ากับ 0.414) การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.458) การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่านเกิดความยั่งยืน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.535) ท่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.535) ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.27 S.D. เท่ากับ 0.594) ความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ในภาพรวม ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพลักษณะการประกอบการ ลักษณะของแนวทางการจัดทำบัญชี และสภาพปัญหาของกลุ่มและเพื่อพัฒนารูปแบบของแนวทางการบัญชีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการบริหารของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยให้สมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองมีส่วนร่วมมีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิในส่วนของข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีจากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มร่วมกับกรรมการที่เกี่ยวข้อง ในส่วนของการทดลองปฏิบัติตามรูปแบบการบัญชีที่พัฒนาขึ้นใหม่ประธาน และกรรมการจะได้รับการอบรมการจัดทำบัญชีเบื้องต้นและมีการฝึกปฏิบัติการจัดทำบัญชี โดยผู้วิจัยเข้าติดตามเก็บข้อมูลความก้าวหน้าในการจัดทำบัญชี พร้อมทั้งปรับปรุงพัฒนารูปแบบบัญชีร่วมกันจากการวิจัยนี้ผู้ทำวิจัยมีทั้งการเก็บข้อมูล และประเมินผลซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 สรุปผล

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร ได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มสตรีเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ เมื่อปี พ.ศ.2539 โดยในปัจจุบันมีนางเจตปริยา ใจตรง เป็นประธาน และมีสมาชิก 15 คน มีผลิตภัณฑ์หลักได้แก่ เสื้อเย็บมือ ผ้าฝ้ายพื้นเมือง โดยมีอัตลักษณ์ (เอกลักษณ์) / จุดเด่นของผลิตภัณฑ์ คือเป็นงานหัตถกรรมที่เย็บด้วยมือทั้งตัวด้วยลวดลายหลากหลายที่เลียนแบบธรรมชาติเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับวิถีชีวิตของชาวบ้านโดยแท้จริง จากการดำเนินงานของประธานกลุ่มทำให้ได้รับรางวัลต่างดังนี้

1. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ปี พ.ศ. 2553
2. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2552
3. ได้รับการคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ ระดับ 4 ดาว ปี พ.ศ. 2549
4. มาตรฐาน มผช. ปี พ.ศ. 2550
5. ได้รับประกาศเกียรติคุณกลุ่มอาชีพดีเด่น จังหวัดมุกดาหารปี พ.ศ.2459

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ เป็นชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งตนเองได้และสมาชิกมีส่วนร่วมในการสร้างรายได้ด้วยการนำทรัพยากรภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมีจุดเด่นและมูลค่าเพิ่มเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มทำให้ทราบว่ากลุ่มยังขาดความรู้พื้นฐานในด้านการบันทึกบัญชีอย่างเป็นรูปแบบ และไม่มีผู้จัดทำบัญชีประธานกลุ่มจึงต้องการให้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และรูปแบบการบัญชีที่กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ สามารถปฏิบัติได้

5.1.2 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี

จากการสัมภาษณ์ประธานกลุ่มและกรรมการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบัญชีพบว่ากลุ่มยังไม่มีการจัดทำบัญชีเนื่องจากประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีสรุปได้ดังนี้

- 1) ประธานและกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีน้อย ขาดรูปแบบบัญชีที่เหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
- 2) เนื่องจากประธานและกรรมการแต่ละคนมีภาระหน้าที่หลักในการดำเนินงานในกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ อยู่แล้วจึงไม่เอื้ออำนวยต่อการลงบันทึกบัญชี และไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่อง

5.1.3 ข้อเสนอแนะจากกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

- 1) ประธานและกรรมการต้องการจัดทำบัญชีที่ง่ายต่อความเข้าใจ สามารถทำง่าย และสามารถหาต้นทุนการผลิตของกลุ่มได้
- 2) ประธานและกรรมการต้องการมีส่วนร่วมในการออกแบบเอกสารในการบันทึกบัญชี และทดลองทำ ว่ารูปแบบการบัญชีที่ออกแบบสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง โดยต้องการให้มีการเข้ามาประเมินการจัดทำบัญชีของผู้ศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อซักถามหากมีข้อสงสัยตลอดระยะเวลาการทดลองปฏิบัติจริง

5.1.4 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอดงคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

จากการสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอดงคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 100 มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมามีอายุระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.70 รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 5

คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 มีระดับรายได้ต่อวันต่ำกว่า 300 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือระหว่าง 300 – 400 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เคยจัดทำบัญชี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 และไม่เคยจัดทำบัญชี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ในระดับมาก ในประเด็น มีความเข้าใจในวิธีการจัดทำบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.67 S.D. เท่ากับ 0.724) สามารถเรียนรู้ และนำวิธีการจัดทำบัญชีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.73 S.D. เท่ากับ 0.704) ระบบการจัดทำบัญชีที่ดีสามารถช่วยให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ลดต้นทุน หรือค่าใช้จ่ายลงได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.93 S.D. เท่ากับ 0.258) ความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีเงินออมมากขึ้น ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.53 S.D. เท่ากับ 0.516) ท่านคิดว่ารูปแบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง สามารถช่วยให้การจัดทำบัญชีของท่านถูกต้องน่าเชื่อถือมากขึ้น ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีความรู้ในการจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีที่ดี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.47 S.D. เท่ากับ 0.640) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านสามารถเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน และสมบูรณ์ได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.67 S.D. เท่ากับ 0.617) ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำบัญชี ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258) ในระดับปานกลาง ในประเด็นกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ของท่านมีระบบการจัดทำบัญชีที่ดี ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.40 S.D. เท่ากับ 0.507) และมีความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ($\bar{X}$ เท่ากับ 3.47 S.D. เท่ากับ 0.516)

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นการพัฒนารูปแบบการบัญชีมีความเหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่าน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.655) การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบผลการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองที่แท้จริง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.20 S.D. เท่ากับ 0.414) การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้ทราบฐานะทางการเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.458) การพัฒนารูปแบบการบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่านเกิดความยั่งยืน ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.535) ท่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.00 S.D. เท่ากับ 0.535) ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้ ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.27 S.D. เท่ากับ 0.594) ความพึงพอใจต่อการพัฒนารูปแบบการบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ในภาพรวม ($\bar{X}$ เท่ากับ 4.07 S.D. เท่ากับ 0.258)

โดยจากการสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์การจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ สมาชิกกลุ่มคิดเห็นว่ารูปแบบการบัญชีที่ดีสามารถช่วยให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ทราบต้นทุน และสามารถบริหารต้นทุนที่ไม่จำเป็นให้ลดลงได้ เพื่อให้มีรายได้ และเงินออมมากขึ้น การจัดทำบัญชีมีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สมาชิกกลุ่มยังให้ความเห็นว่าผู้นำกลุ่มกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ มีความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีมาก โดยเชื่อว่าผู้นำกลุ่มเป็นผู้มีความรู้สามารถเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ได้ และมีส่วนในการตัดสินใจเรื่องการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ถึงอย่างไรก็ตามสมาชิกทุกคนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และทำความเข้าใจเพื่อนำ ความรู้ และวิธีการจัดทำบัญชี มาใช้ประโยชน์ต่อวิถีชีวิตชุมชน และตนเองให้มีประสิทธิภาพต่อไป

5.1.5 การอบรมการพัฒนาารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ และประเมินผล

1) การประเมินผลก่อนการอบรมให้ความรู้การทำบัญชีผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เพื่อทราบข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลทราบความรู้ความเข้าใจความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำบัญชีของผู้เข้ารับการอบรมก่อนเริ่มพัฒนารูปแบบการบัญชีจากประธานและกรรมการของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง จำนวน 2 คนผลการประเมินพบว่าส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมทางด้านบัญชี แต่ไม่ได้จัดทำบัญชีตามที่ได้รับการอบรมมาเนื่องจากไม่มีเวลาจัดทำซึ่งการอบรมที่ผ่านมาเอกสารมีความยุ่งยากและซับซ้อนและมีความสับสนระหว่างค่าใช้จ่ายกับต้นทุนของสินค้าซึ่งไม่สามารถแยกรายการระหว่างต้นทุนการผลิตกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ทั้งหมด ประธานและกรรมการเห็นว่าการทำบัญชีมีประโยชน์ที่ทำให้ทราบข้อมูลสำหรับรายรับรายจ่ายในการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีความต้องการจัดทำบัญชีโดยเห็นว่าทำให้ทราบฐานะทางการเงินและสามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานได้ส่วนปัญหาการทำบัญชีเห็นว่าเป็นเรื่องที่เข้าใจยากปัญหาอื่นๆคือไม่มีเวลาและไม่มีผู้ให้คำปรึกษาแนะนำเมื่อเกิดปัญหาในการบันทึกบัญชีขึ้นทำให้ท้อแท้ในการจัดทำบัญชี

2) ผู้วิจัยได้อธิบายความหมายเบื้องต้นของการทำบัญชีและแนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ดังแสดงในภาคผนวก ก ได้แก่

2.1) การบันทึกในสมุดบัญชีเงินสดรับสมุดบัญชีเงินสดจ่ายประจำวันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

2.1.1) รายรับคือรายรับที่ได้จากการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ไม่เกี่ยวข้องกับรายรับส่วนบุคคล

2.1.2) รายจ่ายจะแบ่งออกเป็นต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยต้นทุนการผลิตคือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งหมดเช่น วัตถุดิบค่าแรงค่าอุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานคือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทั้งหมดเช่นค่าโฆษณา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

2.2) การบันทึกในสมุดคุมงานระหว่างทำสมุดคุมสินค้าได้อธิบายความหมายที่แตกต่างกันดังนี้

2.2.1) สมุดคุมงานระหว่างทำใช้บันทึกจำนวนสินค้าระหว่างผลิตที่ผลิตออกมาได้ในแต่ละครั้งซึ่งยังผ่านกระบวนการผลิตไม่ครบถ้วนงานระหว่างผลิตยังไม่ถือเป็นสินค้าสำเร็จรูป

2.2.2) สมุดคุมสินค้าใช้บันทึกจำนวนสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตออกมาได้ในแต่ละครั้ง (สินค้าพร้อมที่จะขาย) และบันทึกจำนวนสินค้าสำเร็จรูปที่เบิกออกไปแต่ละครั้งเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายสินค้า

2.3) การจัดทำรายงานการเงินประจำเดือนซึ่งประกอบด้วย

2.3.1) สมุดงบต้นทุนการผลิตเพื่อหาต้นทุนแต่ละรายการและนำไปสู่การลดต้นทุน

2.3.2) สมุดงบรายได้และค่าใช้จ่ายประจำเดือนเพื่อหาผลประกอบการดำเนินงานประจำเดือน

5.1.6 การติดตามและพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ และประเมิณผล

ผู้วิจัยได้เข้าไปติดตาม และให้คำปรึกษาการจัดการทำบัญชีแก่ประธานกลุ่มและกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำบัญชีเป็นระยะ พร้อมเก็บข้อมูลร่วมกันเพื่อพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบบัญชีที่สามารถปฏิบัติได้จริงซึ่งผู้ศึกษาได้ปรับปรุงรูปแบบสมุดบัญชีใหม่โดยสมุดบัญชีเงินสดได้เพิ่มเหตุการณ์ต่างๆในช่องหมายเหตุเพื่อเตือนความจำผู้บันทึกผู้บันทึกสามารถเปลี่ยนชื่อช่องรายการได้เองตามความเหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง และปรับงบต้นทุนการผลิตประจำเดือนงบรายได้และค่าใช้จ่ายให้จัดทำได้ง่าย

ประธานเห็นว่ารูปแบบการบัญชีที่พัฒนานี้ตรงกับความต้องการของตนเองมีความยืดหยุ่นสามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานในแต่ละวัน และปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ส่วนรายงานการเงิน (งบต้นทุนการผลิต งบรายได้และค่าใช้จ่าย) รู้สึกว่าทำได้ยาก แต่ต้องหมั่นทำความเข้าใจเพิ่มขึ้น และทำให้เห็นความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน การดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

5.2 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยแต่ละขั้นตอนเพื่อพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ สามารถสรุปผลของการวิจัยดังนี้

5.2.1 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมปฏิบัติการการทำบัญชี 5 คน โดยก่อนเข้าร่วมปฏิบัติการส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดทำบัญชีแต่ไม่เคยบันทึกบัญชีจริง มีความต้องการจัดทำบัญชีเพื่อทราบถึงรายรับและรายจ่ายที่แท้จริงมีปัญหในการจัดทำบัญชีเนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องที่ซับซ้อนเข้าใจยากและต้องการให้มีผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำวัตถุประสงค์การศึกษาจึงต้องการพัฒนาให้ได้รูปแบบการบัญชีที่กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

5.2.2 ผลประเมินการวิจัย

ผู้วิจัยทำการประเมินผลในเชิงคุณภาพทุกขั้นตอนของการวิจัยโดยพิจารณาจากผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมปฏิบัติการ ทั้งก่อน และหลังเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการทดลองพบว่า ประชานและกรรมการให้ความร่วมมือในการจัดทำเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีเป็นอย่างดี คือ ประชานมีการออกบิลเงินสดทุกครั้งที่มีการรับเงินมีการเก็บใบเสร็จรับเงิน และจัดทำใบสำคัญจ่ายทุกครั้งที่มีการจ่ายเงินรู้จักการนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานโดยมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่าใช้จ่ายด้านการเงินตลอดจนใช้วางแผนในอนาคตโดยเมื่อรู้รายรับและรายจ่ายประจำเดือนมีการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นและหาวิธีการในการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มมากขึ้น

5.2.3 การบรรลุวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ผู้วิจัยสามารถแสดงเป็นหลักฐานได้ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้จัดทำเอกสาร 2 ชุดที่แสดงถึงรูปแบบการบัญชีที่ได้รับการพัฒนาแล้วได้แก่

1.1) “แนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร” เป็นวิธีปฏิบัติตามรูปแบบการบัญชีที่ได้รับการพัฒนาแล้วสำหรับเป็นคู่มือในการนำไปใช้ประกอบการจัดทำบัญชีดังแสดงในภาคผนวก

1.2) “สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคummงานระหว่างทำ สมุดคummสินค้า สมุดคummวัตถุดิบ พร้อมทั้งบังคับทุนการผลิต งบรายได้ และค่าใช้จ่าย”

เป็นสมุดบัญชีที่ผู้สนใจสามารถนำไปใช้ในการบันทึกบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ดังแสดงในภาคผนวก

5.2.4 ข้อจำกัดของการวิจัยครั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการวิจัยคือ

1) การวิจัยการพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ครั้งนี้ใช้ประชากรในการฝึกอบรมและทดลองจำนวน 5 คนซึ่งอาจไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของประชากรในกลุ่มแต่เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่าแต่ละคนมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับรูปแบบการบัญชีที่พัฒนาอยู่แล้วจึงได้คัดเลือกประธานและกรรมการที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้

2) การวิจัยครั้งนี้เน้นการฝึกทำบัญชีให้แก่ประธานกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองเพียงคนเดียวดังนั้นหากกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ต้องการให้มีการพัฒนาการจัดทำบัญชีอย่างต่อเนื่องประธานจะต้องมีการแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการจัดทำบัญชีที่ดีแก่สมาชิกที่ต้องการเรียนรู้รูปแบบการบัญชีใหม่นี้เพื่อจะได้มีตัวแทนที่ดีในการจัดทำบัญชีให้แก่กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองต่อไป

5.3 อภิปรายผล

พัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.3.1 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ไม่ได้มีการบันทึกบัญชีและจัดเก็บเอกสารต่างๆ เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบสำคัญจ่าย เป็นต้น อย่างสม่ำเสมอ ทำให้ไม่ทราบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่ามีการใช้จ่ายอะไรบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นภาพร เดื่อนเพชร (2557) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าวิสาหกิจชุมชนไม่ได้มีการบันทึกรายรับ และรายจ่ายทุกวัน และไม่ได้มีการบันทึกอย่างต่อเนื่อง วิสาหกิจยังไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้ในการบันทึกการที่เกิดขึ้น ผู้รับผิดชอบในการจัดทำบัญชียังขาดพื้นฐานความรู้ในด้านการบันทึกบัญชี

5.3.2 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ยังไม่มีรูปแบบการบัญชีที่ใช้ในการบริหารจะมีเพียงการจกรายจ่ายเป็นบางครั้งในสมุดประจำตัวเพื่อเตือนความจำเท่านั้นซึ่งข้อมูลทางบัญชีไม่เพียงพอต่อการใช้ในการบริหารการตัดสินใจซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ พุทธิมน สุวรรณาสัน (2554) ได้วิจัยเรื่องการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทางการบัญชีและการเงินแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาธุรกิจชุมชนกลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง ตำบลสง่าบ้าน อำเภอ

คอบส่ก่ดจ้งหวัคเซียงใหม่ พบว่าทางกลุ่มตดัเซียบบ้านคอกแดง ยังไม่มีระบบบัญชี ทำให้ผู้วิจัยต้องเข้าไปให้ความรู้และให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาที่ทดลองปฏิบัติออกแบบระบบบัญชีขึ้น

5.3.4 การวิจัยนี้ได้ดำเนินการบรรลวุฒิประส้งค์ตามเป้าหมาย โดยสามารถพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มสัคยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้ นำไปปฏิบัติได้ และทางกลุ่มมีความต้องการนำรูปแบบการบัญชีดังกล่าวไปใช้ในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชุศรี เทียศิริเพชร และคณะ (2555) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาระบบบัญชีเพื่อพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านไร่ ตำบลหนองควาย อำเภอลำดอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการสามารถจัดทำบัญชีได้เอง และรู้จักนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์โดยส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินรวมทั้งมีความมั่นใจในการที่จะถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์การทำบัญชีให้แก่สมาชิกและคนในชุมชน

ผลการวิจัยนี้ได้มุ่งพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มสัคยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้ โดยรูปแบบการบัญชีที่พัฒนาขึ้นเกิดจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งงบประมาณการผลิตและงบรายได้ และค่าใช้จ่าย สามารถทำให้กลุ่มเห็นต้นทุนและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาได้เพื่อวางแผนในการบริหารเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันต่อไปในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการบัญชีในการบริหารเพื่อเพิ่มสัคยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้ ตำบลคำชะอี อำเภอลำดอง จังหวัดมุกดาหาร มีข้อเสนอแนะดังนี้

5.4.1. กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้ ควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ และกำหนดความรับผิดชอบให้บุคคลที่เชื่อถือได้ในการตัดสินใจ และควบคุมรักษาระบบบัญชีให้ต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการรับเงิน และการจ่ายเงิน เพราะเป็นจุดสำคัญ และสามารถเกิดความคิดพลาดได้ และเพื่อป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้

5.4.2. การใช้เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการจัดทำเอกสารตามระบบบัญชีการเงินที่ได้วางไว้ให้ทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันเรื่องความครบถ้วนในการบันทึกบัญชี และถูกต้องตามกิจกรรมการค้าที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน เพื่อให้ข้อมูลสามารถตรวจสอบได้ตลอดเวลา โดยประธานกลุ่มควรนำคู่มือปฏิบัติงาน แนะนำสมาชิกใหม่ ในเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบเขตของงาน และแบบฟอร์มที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

5.5 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

5.5.1 ควรทำการศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลรูปบต้นทุนการผลิต และงบรายได้ และค่าใช้จ่ายของกลุ่ม ว่าสามารถใช้ข้อมูลมาวิเคราะห์ทางการเงินได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลในด้านการเงินของกลุ่ม เช่น ความสามารถในการกำไร การบริหารต้นทุน เพื่อนำข้อมูลต่างๆที่ได้จากการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน เพื่อให้ทราบว่าควรจะปรับปรุงในส่วนใดบ้างเพื่อให้สามารถแข่งขันคู่แข่งได้

5.5.2 ควรทำการศึกษาระบบการจัดการของกลุ่มทางด้านการบัญชี การเงิน การจัดการ การตลาด ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงกลุ่มให้มีความเข้มแข็ง และมีการวางแผนการปฏิบัติงานที่ดีในทุกด้าน

บรรณานุกรม

- กรมสรรพากร.(2557).คู่มือภาษีสำหรับวิสาหกิจชุมชน.สำนักวิชาการแผนภาษี กลุ่มบริหารการเสียภาษีธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก
- กิตติชัย นวลทอง.(2544).“ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าชำระดอกเบี้ย เงินกู้ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ” รายงานการวิจัย. ศูนย์วิจัยธนาคารการเกษตรและสหกรณ์.
- ชไมพร รักษาสุข. “การพัฒนาการจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชน หมู่บ้านแอ่ ตำบลพินนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร” รายงานการวิจัย. 2553
- ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ.(2555).การพัฒนาระบบบัญชีเพื่อการพัฒนาชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง บ้านไร่ ตำบลหนองควาย อ.หางดง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คุณิย์ ส่องเมือง.(2555). การออกแบบระบบบัญชี.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เสมาธรรม
- นภาพร เคลื่อนเพชร. (2557).การพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรอินทรีย์ ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ .รายงานการวิจัย.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พรม จารณะและคณะ. “รูปแบบการลดต้นทุนการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งพาตนเองของชุมชน กรณีศึกษาพืชเศรษฐกิจ 3ชนิด ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ตำบลทูลนบ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์” รายงานการวิจัย. 2553
- พุทธมน สุวรรณอาสน์.(2554).การพัฒนาศักยภาพด้านบัญชีการเงินของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัดเย็บบ้านดอกแดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่.รายงานการวิจัย.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540).การประเมินผลการเรียน.กรุงเทพฯ.ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์
- วาริพิน มงคลสมัย. “การจัดการความรู้ทางการบัญชีเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในการผลิตผลิตภัณฑ์ลำไยอบแห้งสีทองของกลุ่มเกษตรกรกรบ้านเมืองกวัก ต.มะเขือแจ้ อ.เมือง จ.ลำพูน” รายงานการวิจัย.2552
- “การจัดการความรู้ทางการเงินและบัญชีเพื่อพัฒนาการผลิตเห็ดและผักปลอดสารพิษกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่บ้านเจดีย์แม่ครัว อ.สันทราย จ.เชียงใหม่” รายงานการวิจัย.2553

วัฒนา ศิวะเกื้อ และคณะ.(2556). การบัญชีขั้นต้น.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 วิจิต นันท์สุวรรณ.(2544). วิสาหกิจชุมชน : แผนแม่บท แนวคิด แนวทาง ตัวอย่าง ร่าง

พระราชบัญญัติกรุงเทพ : ภูมิปัญญาไท

วิไล วีระปรีย และคณะ.(2549).ระบบบัญชี.กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์.(2554). “การพัฒนาระบบบัญชีสำหรับกลุ่มผลิตโครงการหนึ่งตำบลหนึ่ง
 ผลิตภัณฑ์ในจังหวัดอุบลราชธานี” รายงานการวิจัย.

สมเดช โรจน์คู่ศรีเสถียร.(2556).กลยุทธ์การวางแผนภาษีและการจัดทำบัญชีธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง.
 กรุงเทพฯ:ธรรมนิติเพรส

สายทัศน์ วงศ์ปิ่นดา. (2550) .“การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนข้าวกล้อง ศึกษาเฉพาะกรณี
 บ้านร่มเย็น อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย” กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร
 ศาสตร์,

สุกัญญา อธิปอนันต์. (2550) “กลยุทธ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อการพึ่งตนเอง” กรุงเทพฯ : กรม
 ส่งเสริมการเกษตร, 2550

เสรี พงศ์พิศ. (2552). คู่มือทำวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพฯ : พลังปัญญา

เสรี พงศ์พิศ และคณะ. (2548).ข้อควรรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.กรมส่งเสริมการเกษตร.ชุมนุม
 สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2555-2559). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
 และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. 2 สิงหาคม 2557. www.nesdb.go.th/

สำนักงานจังหวัดมุกดาหาร. รายงานการประชุม, มิถุนายน 2557. 2 สิงหาคม 2557. www.mukdahan.go.th/.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

แนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

การพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร
นายสัจวัฒน์ วรโยธา
ภาควิชาการบัญชี คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

แนวทางการจัดทำบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

1. ประโยชน์ของการจัดทำบัญชี สามารถให้ประโยชน์กับผู้ที่ต้องการใช้โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1) บุคคลภายนอก ได้แก่ ผู้ลงทุนในกิจการ เจ้าหนี้เงินกู้ หน่วยงานรัฐบาล ฯลฯ บุคคลภายนอกจะได้รับ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลในระบบบัญชีของกิจการในลักษณะต่างๆ กัน เช่น เจ้าหนี้ผู้ขายสินค้าให้กับกิจการจะได้รับข้อมูลในลักษณะว่ากิจการมีความสามารถในการจ่ายชำระหนี้หรือไม่ก่อนการพิจารณาให้สินเชื่อ หรือหน่วยงานของรัฐจะได้นำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาการของบประมาณช่วยเหลือจาก เป็นต้น

1.2) บุคคลภายในกิจการ ได้แก่

1.2.1) ประธานกลุ่มซึ่งมีความต้องการใช้ข้อมูลแตกต่างกันไป เช่น ข้อมูลสำหรับระยะยาวเพื่อใช้ในการวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายเงิน ข้อมูลอื่นประกอบการดำเนินงาน เช่น ยอดขาย ผลการดำเนินงานในรูปของกำไรขาดทุนหรือรู้ถึงต้นทุนที่แท้จริงของการดำเนินงาน เป็นต้น

1.2.2) ลูกจ้าง มีความต้องการใช้ข้อมูลเพื่อดูว่ากิจการสามารถจ่ายค่าตอบแทนค่าแรง ให้กับลูกจ้างได้หรือไม่

2. การทำบัญชีคืออะไร

การจัดทำบัญชี คือ การรวบรวมเอกสารหรือรายการที่เกี่ยวข้องกับรายรับและรายจ่าย โดยมีการจดบันทึกในรูปแบบของตัวเงิน และสรุปผลออกมาเป็นรายงานทางการเงินหรืองบการเงินแต่ละเดือน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั้งภายนอก และภายในกิจการ และผู้ที่สนใจในการดำเนินงานของกิจการ

3. การปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการบัญชี แนวทางในการปฏิบัติเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการด้านการบัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง มีดังนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์)

3.1) การมอบหมายหน้าที่ด้านการเงิน และบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบด้านการเงิน 1 คน และงานด้านบัญชี 1 คน เพื่อเป็นการควบคุมภายในด้านการเงิน และการบัญชีที่ดี

3.2) การจัดทำเอกสารการรับเงิน ทุกครั้งที่กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง ได้รับเงินไม่ว่าจะเป็นการรับเงินรายการใดๆ ต้องจัดทำเอกสารการรับเงิน คือ ใบเสร็จรับเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง และให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินด้วยทุกครั้ง สำหรับการใช้ออกเอกสารการรับเงินให้ใช้เรียงตามลำดับเลขที่ และใช้ต่อเนื่องไปจนกว่าจะหมดเล่มนั้นๆจึงจะขึ้นเล่มใหม่ต่อไป

3.3) การจัดทำเอกสารการจ่ายเงินการจ่ายเงินทุกครั้ง กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองต้องขอใบเสร็จรับเงินจากผู้รับเงินหรือผู้ขายหรือในกรณีผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงิน เช่น การจ่ายค่าพาหนะ ให้ผู้จ่ายเงินจัดทำใบสำคัญจ่ายของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง โดยระบุรายละเอียดการจ่ายเงิน พร้อมทั้งให้ผู้รับเงินและผู้จ่ายเงิน ลงลายมือชื่อรับเงินในใบสำคัญจ่ายเงินด้วย

3.4) กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองต้องจัดทำบัญชีทุกวันที่มีรายการเงิน ทุกวันที่มีรายการรับ - จ่ายเงินเกิดขึ้น กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองต้องนำข้อมูลจากเอกสารการรับ - จ่ายเงินมาบันทึกไว้ในสมุดบัญชีเงินสดรับ และสมุดบัญชีเงินสดจ่ายให้ครบถ้วน

3.5) การเก็บรักษาเงิน เอกสารการรับ - จ่ายเงิน และสมุดบัญชี

3.5.1) กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองควรเก็บรักษาเงินสดไว้เพียงพอเท่าที่จำเป็นต้องใช้จ่ายส่วนที่เกินความต้องการควรนำฝากธนาคาร การเก็บรักษาเงินสดควรมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบ และเก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงปลอดภัยสมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร และสมุดบัญชีต้องเก็บรักษาไว้ในที่มั่นคงปลอดภัย

3.5.2) เอกสารการรับ-จ่ายเงิน ต้องเก็บเข้าแฟ้มไว้ โดยจัดเรียงตามลำดับวันที่ เดือน พ.ศ. เพื่อสะดวกในการค้นหาและตรวจสอบ

3.6) การจัดทำสมุดบัญชี ประกอบด้วย

3.6.1) การบันทึกในสมุดเงินสดรับ สมุดเงินสดจ่ายประจำวันของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง

1) รายรับคือรายรับที่ได้จากการดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง ไม่เกี่ยวข้องกับรายรับส่วนบุคคล

2) รายจ่ายจะแบ่งออกเป็นต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยต้นทุนการผลิตคือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตทั้งหมด เช่น วัตถุดิบ ค่าแรง ค่าอุปกรณ์และบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน คือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานทั้งหมด เช่น ค่าโฆษณา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น

3.6.2) การบันทึกในสมุดคุมงานระหว่างทำ และสมุดคุมสินค้า

1) สมุดคุมงานระหว่างทำใช้บันทึกจำนวนสินค้าระหว่างผลิตที่ผลิตออกมาได้ในแต่ละครั้ง ซึ่งยังผ่านกระบวนการผลิตไม่ครบถ้วน งานระหว่างผลิตยังไม่ถือเป็นสินค้าสำเร็จรูป

2) สมุดคุมสินค้าใช้บันทึกจำนวนสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตออกมาได้ในแต่ละครั้ง (สินค้าพร้อมที่จะขาย) และบันทึกจำนวนสินค้าสำเร็จรูปที่เบิกออกไปแต่ละครั้งเพื่อควบคุมการเบิกจ่ายสินค้า

3.6.3) การจัดทำรายงานการเงินประจำเดือน ซึ่งประกอบด้วย

- 1) สมุดงบต้นทุนการผลิต เพื่อหาต้นทุนแต่ละรายการ และนำไปสู่การลดต้นทุน
- 2) สมุดงบรายได้ และค่าใช้จ่ายประจำเดือน เพื่อหาผลการดำเนินงานประจำเดือน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์รายการแต่ละรายการ และนำไปสู่การแก้ไข
- 3) ความหมายของรายการต่างๆในการจัดทำต้นทุนการผลิต

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ก) ต้นทุนวัตถุดิบ	คือวัตถุดิบที่ใช้ไปในการผลิต เกิดจากการนำวัตถุดิบคงเหลือต้นงวดบวกที่ซื้อในงวดหักด้วยวัตถุดิบคงเหลือตอนปลายงวด
(ข) ต้นทุนการผลิต	คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการผลิตสินค้าหรือบริการต้นทุนจะเริ่มตั้งแต่การผลิต การทดสอบ การจัดเก็บและการขนส่ง ต้นทุนประกอบด้วย 1) ต้นทุนวัตถุดิบ คือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบต่างๆในกระบวนการผลิตรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ 2) ต้นทุนแรงงาน คือค่าจ้างค่าตอบแทน ที่จ่ายให้พนักงานสวัสดิการของพนักงานและอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน
(ค) วัตถุดิบ	คือวัตถุดิบซึ่งใช้เป็นส่วนสำคัญของสินค้าสำเร็จรูปขั้นต้น ที่ได้ถูกแปรสภาพโดยกรรมวิธีการผลิตออกมาเป็นสินค้าสำเร็จรูปวัตถุดิบที่จะถือเป็นสินค้าคงเหลือตอนต้นงวด คือวัตถุดิบที่ได้ผ่านกรรมวิธีการผลิตครบถ้วนตามกระบวนการผลิตและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขายได้ ณ วัน สิ้นงวดบัญชี และถือเป็นสินค้าคงเหลือปลายงวด
(ง) งานระหว่างทำ	คือวัตถุดิบที่อยู่ระหว่างกระบวนการผลิต ซึ่งยังผ่านกระบวนการผลิตไม่ครบถ้วน งานระหว่างผลิตยังไม่ถือเป็นสินค้าสำเร็จรูปแต่จะถือเป็นสินค้าคงเหลือปลายงวดของกิจการ
(จ) ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	คือ ต้นทุนการผลิตสินค้าที่ผลิตเสร็จในรอบระยะเวลาที่ทำการผลิต ซึ่งต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป รวมถึงต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในงวดรวมกับงานระหว่างทำต้นงวด หักงานระหว่างทำปลายงวด
(ฉ) วัสดุที่ใช้ในการผลิต	คือ วัสดุที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการแปรรูปวัตถุดิบให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป เช่น ด้าย เป็นต้น

4) ความหมายของรายการต่างๆในการจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย

รายการ	การวิเคราะห์ความหมาย
(ก) ต้นทุนสินค้าขาย	คือ ต้นทุนที่เกิดจากการขายสินค้าในแต่ละงวด ซึ่งไม่รวมต้นทุนของสินค้าที่ขายไม่ได้เกิดจากการนำสินค้าสำเร็จรูปตอนต้นงวดบวกกับต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตได้ในงวด หักกับสินค้าสำเร็จรูปปลายงวด
(ข) กำไรขั้นต้น	คือ รายได้จากการขายหักด้วยต้นทุนขาย
(ค) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	คือค่าใช้จ่ายซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายในการขายและค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน
(ง) ค่าใช้จ่ายในการขาย	คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการขายสินค้าสำเร็จรูป เช่น ค่าส่งของค่าน้ำมันเชื้อเพลิง เป็นต้น
(จ) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	คือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการบริหารงานทั้งหมดเช่น ค่าเช่าสำนักงาน ค่าเช่าพื้นที่เว็บไซต์ ค่าโทรศัพท์ เป็นต้น

3.7) เอกสารประกอบการลงบัญชี ประกอบด้วย

3.7.1) บิลเงินสด ใช้เป็นหลักฐานในการรับเงินทุกประเภท มีวิธีการจัดทำดังนี้

- 1) ให้ระบุข้อมูลต่าง ๆ ลงในบิลเงินสดให้ครบถ้วน เช่น วัน เดือน ปีที่รับเงิน ชื่อ - นามสกุล และที่อยู่ของผู้ที่ชำระเงินให้กลุ่มผู้ผลิตฯ เป็นต้น
- 2) ให้ระบุจำนวนเงินที่ได้รับตามรายการรับเงินนั้น ๆ หากเป็นการรับเงินนอกเหนือจากรายการที่กำหนดไว้ให้เขียนรายการเพิ่มเติมให้ชัดเจนว่าเป็นการรับเงินประเภทใด พร้อมระบุจำนวนเงิน
- 3) ให้ระบุจำนวนเงินรวมเป็นตัวเลข และตัวอักษร
- 4) ให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

3.7.2) ใบสำคัญจ่าย ใช้เป็นหลักฐานในการจ่ายเงินทุกประเภทที่ผู้รับเงินไม่มีใบเสร็จรับเงินออกให้กลุ่มผู้ผลิตฯ มีวิธีการจัดทำดังนี้

- 1) ให้ระบุข้อมูลต่าง ๆ ลงในใบสำคัญจ่ายเงินให้ครบถ้วน เช่น วัน เดือน ปีที่จ่ายเงิน ชื่อ - นามสกุลและที่อยู่ของผู้ที่กลุ่มผู้ผลิตฯ จ่ายเงินให้ เป็นต้น
- 2) ให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับการจ่ายเงินไว้ในช่อง “รายการ” ว่าเป็นการจ่ายเงินค่าอะไร เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าพาหนะ เป็นต้น พร้อมทั้งระบุจำนวนเงิน
- 3) ให้ระบุจำนวนเงินรวมเป็นตัวเลข และตัวอักษร

4. แบบฝึกหัดการลงบัญชีประจำวัน

เดือน มกราคม 2559	รายการที่เกิดขึ้น
วันที่ 3	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น 2 ตัว ตัวละ 500 บาท ขายเสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว 3 ตัว ตัวละ 600 บาท
วันที่ 6	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนยาว 4 ตัว ตัวละ 550 บาท
วันที่ 8	จ่ายค่าแรงงานให้สมาชิกตัดเย็บเสื้อ 3 ตัว ตัวละ 80 บาท
วันที่ 9	จ่ายค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อ 3 ตัว ตัวละ 100 บาท เข้าลายเสื้อใช้สีใหญ่ 2 ตัว ตัวละ 120 บาท
วันที่ 10	จ่ายค่าแรงงานเข้าลายริมเสื้อ 4 ตัว ตัวละ 60 บาท
วันที่ 13	ซื้อผ้าใยสังเคราะห์ จากโรงงาน จำนวน 4 ม้วน (1 ม้วนมี 20 เมตร เมตรละ 80 บาท) เป็นเงิน 6,400 บาท
วันที่ 17	ซื้อด้าย (100 บาท) กระจุม (100 บาท) จากร้านเดชอุดม จำนวน 200 บาท
วันที่ 18	ขายผ้าคลุมไหล่ 2 ผืน ผืนละ 120 บาท
วันที่ 19	ขายเสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น 5 ตัว ตัวละ 500 บาท ขายเสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว 2 ตัว ตัวละ 600 บาท
วันที่ 30	จ่ายค่าไฟฟ้า จำนวน 100 บาท จ่ายค่าน้ำ 100 บาท

หมายเหตุ

1. ยอดยกมา ณ วันที่ 1 มกราคม 2559 มีดังนี้ (ต้นงวด)

- 1.1 สินค้าระหว่างผลิตต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น) จำนวน 5 ตัว ตัวละ 180 บาท
- 1.2 สินค้าระหว่างผลิตต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) จำนวน 2 ตัว ตัวละ 200 บาท
- 1.3 วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด (ผ้าใยสังเคราะห์) 1,600 บาท
- 1.4 สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น) 3 ตัว ตัวละ 400 บาท
- 1.5 สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) 5 ตัว ตัวละ 450 บาท
- 1.6 วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด (ด้าย กระจุม) 150 บาท

2. ยอดที่ผลิตได้ในระหว่างงวด (เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น) วันที่ 15 มกราคม 2559 มีดังนี้

- 2.1 รับเข้าสินค้าระหว่างผลิต จำนวน 2 ตัว ตัวละ 200 บาท
- 2.2 รับเข้าสินค้าสำเร็จรูป 4 ตัว ตัวละ 400 บาท

3. ยอดที่ผลิตได้ในระหว่างงวด (เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว) วันที่ 19 มกราคม 2559 มีดังนี้

- 3.1 รับเข้าสินค้าระหว่างผลิต จำนวน 4 ตัว ตัวละ 250 บาท
- 3.2 รับเข้าสินค้าสำเร็จรูป 2 ตัว ตัวละ 450 บาท

สมุดบัญชีเงินสดรับ
ประจำเดือนมกราคม 2559

วันที่	รายการรับ											
	รายได้จากการขาย						รายได้อื่นๆ		หมายเหตุ			
	เงินสด			รายรับอื่นๆ			เงินจากกลุ่ม	ถอนเงินจาก	วิธีการรับเงิน		วันที่ส่ง	หมายเหตุ
	ราคาต่อหน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม	ราคาต่อหน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม			เงินสด	ธนาคาร	ของ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
3/ม.ค/59	500	2	1,000									ผู้หญิงแขนสั้น
	600	3	1,800									ผู้ชายแขนยาว
18/ม.ค/59				120	2	240						ผ้าคลุมไหล่
19/ม.ค/59	500	5	2,500									ผู้หญิงแขนสั้น
	600	2	1,200									ผู้ชายแขนยาว

รูปที่ 4.11 แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดรับ

สมุดบัญชีเงินสดจ่าย

ประจำเดือนมกราคม 2559

วันที่	ต้นทุนการผลิต					ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					หมายเหตุ	
	วัตถุดิบ	ค่าแรง	อุปกรณ์และ บรรจุภัณฑ์	ค่าน้ำ,ค่าไฟ	อื่นๆในการ ผลิต	ค่าโฆษณา / ออกงาน	ค่าส่งสินค้า	น้ำมัน เชื้อเพลิง	อื่นๆ	ฝากเงิน ธนาคาร	หมายเหตุ	วิธีการจ่ายเงิน
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
8/ม.ค/59		240										เงินสด
9/ม.ค/59		300										เงินสด
9/ม.ค/59		240										เงินสด
10/ม.ค./59		240										เงินสด
13/ม.ค/59	6,400											เงินสด
17/ม.ค/59			200									เงินสด
30/ม.ค/59				200								เงินสด

รูปที่ 4.12 แสดงตัวอย่างการจัดทำสมุดบัญชีเงินสดจ่าย

เล่มที่...1.

.เลขที่...3..

ใบเสร็จรับเงิน
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 19 มกราคม 2559

นาม.....นายเสรี อีสระ.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 6 ต.หนองปลิง อ.ในเมือง จ.กำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น	500	5	2,500	-
2	เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว	600	2	1,200	-
รวม				3,700	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

รูปที่ 4.23 แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1..

เลขที่..1..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 8 มกราคม 2559

นาม.....นางสุภาพร ใจดี.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกตัดเย็บเสื้อ 3 ตัว (3×80)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ ขนงาม

ผู้รับเงิน.....นางสุภาพร ใจดี.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.24 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..2..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 9 มกราคม 2559

นาม.....นางจิตรา วินนา.....

ที่อยู่.....777 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเส้น 3 ตัว(3×100)	300	-
2	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเส้นไขสัใหญ่ 2 ตัว(2×120)	240	-
รวม		540	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นางจิตรา วินนา.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.25 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..3..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 10 มกราคม 2559

นาม....นางอรุณี ส่องแสง.....

ที่อยู่....555 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานเข้าลายริมเสื้อ 4 ตัว(4×60)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน....นางอรุณี ส่อง

แสง.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.26 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1...

เลขที่..4..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไ้

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 13 มกราคม 2559

นาม.....นายแสงดี พันติ.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.เดชอุดม อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ผ้าใยสังเคราะห์ จากโรงงาน จำนวน 4 ม้วน (1 ม้วนมี 20 เมตร) (80×80)	6,400	-
รวม		6,400	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไ้ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พันติ.....

ผู้อนุมัติ.....ประชากรกลุ่ม.....

รูปที่ 4.27 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1.

เลขที่..5..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 17 มกราคม 2559

นาม.....ร้านเดชอุดม.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.มุกดาหาร อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ซื้อด้าย (1×100)	100	-
2	ซื้อกระดุม (1×100)	100	-
รวม		200	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พินิติ.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.28 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

ประจำเดือนมกราคม 2559

ต้นทุนวัตถุดิบใช้ไป				
	วัตถุดิบคงเหลือเดือนก่อน	1,750		
	บวก ซื้อวัตถุดิบ	6,600		
	ต้นทุนวัตถุดิบที่มีไว้เพื่อใช้	8,350		
	หัก วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้	3,200		5,150
ค่าแรงงานทางตรง				1,020
ค่าใช้จ่ายในการผลิต				400
รวมต้นทุนการผลิต				6,570
บวก	งานระหว่างทำต้นงวด			1,300
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด				7,870
หัก	งานระหว่างทำปลายงวด			1,600
ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป				6,270

รูปที่ 4.19 แสดงตัวอย่างการจัดทำงบต้นทุนการผลิต

งบรายได้และค่าใช้จ่าย

ประจำเดือนมกราคม 2559

ขาย				6,620
หัก	ต้นทุนสินค้าขาย			
	สินค้าคงเหลือต้นงวด	3,450		
	บวก ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป	6,270		
	สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย	9,720		
	หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด	1,700		8,020
กำไรขั้นต้น				(1,400)

งบรายได้และค่าใช้จ่าย
ประจำเดือนมกราคม 2559 (เพิ่มเติม)

หัก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	-	
	กำไรจากการดำเนินงาน		(1,400)
หัก	เงินปันผล		-
	กำไร(ขาดทุน)ประจำเดือน		(1,400)

รูปที่ 4.20 แสดงตัวอย่างการจัดทำงบรายได้และค่าใช้จ่าย

เล่มที่..1...

เลขที่..1..

ใบเสร็จรับเงิน

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 3 มกราคม 2559

นามนางสุพิน ใจปรียา.....

ที่อยู่444 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น	500	2	1,000	-
2	เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว	600	3	1,800	-

ใบเสร็จรับเงิน (เพิ่มเติม)
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 3 มกราคม 2559

นามนางสุพิน ใจปรียา.....

ที่อยู่444 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร

ลำดับ	รายการ	หน่วยละ	จำนวน (หน่วย)	จำนวนเงิน	
รวม				2,800	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

รูปที่ 4.21 แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1.

เลขที่..2..

ใบเสร็จรับเงิน
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 18 มกราคม 2559

นาม.....นางสาวส้มใส หอมดี.....

ที่อยู่.....333 หมู่ 7 ต.โนนเมือง อ.เมือง จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	ผ้าคลุมไหล่	120	2	240	-

ใบเสร็จรับเงิน (เพิ่มเติม)
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไธ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
 วันที่ 18 มกราคม 2559

นาม.....นางสาวส้มไส หอมดี.....

ที่อยู่.....333 หมู่ 7ต.ในเมือง อ.เมือง จ.มุกดาหาร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
รวม				240	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ๋ ขนงาม.....

รูปที่ 4.22แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1.

.เลขที่..3..

ใบเสร็จรับเงิน

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 19 มกราคม 2559

นาม.....นายเสรี อิศระ.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 6 ต.หนองปลิง อ.โนนเมือง จ.กำแพงเพชร

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
1	เสื้อเย็บมือผู้หญิงแขนสั้น	500	5	2,500	-
2	เสื้อเย็บมือผู้ชายแขนยาว	600	2	1,200	-
รวม				3,700	-

ผู้รับเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

รูปที่ 4.23แสดงตัวอย่างการจัดทำบิลเงินสด

เล่มที่..1..

เลขที่..1..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 8 มกราคม 2559

นาม.....นางสุภาพร ใจดี.....

ที่อยู่.....999 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกตัดเย็บเสื้อ 3 ตัว (3×80)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ ขนงาม

ผู้รับเงิน.....นางสุภาพร ใจดี.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.24 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..2..

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110
วันที่ 9 มกราคม 2559

นาม.....นางจิตรา วินนา.....

ที่อยู่.....777 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อ 3 ตัว(3×100)	300	-
2	ค่าแรงงานให้สมาชิกเข้าลายเสื้อไซส์ใหญ่ 2 ตัว(2×120)	240	-
รวม		540	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นางจิตรา วินนา.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.25 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1..

เลขที่..3..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเก็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 10 มกราคม 2559

นาม....นางอรุณี ส่องแสง.....

ที่อยู่....555 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ค่าแรงงานเข้าลายริมเสื้อ 4 ตัว(4×60)	240	-
รวม		240	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นางอรุณี ส่อง

แสง.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.26 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1...

เลขที่..4..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 13 มกราคม 2559

นาม.....นายแสงดี พันติ.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.เดชอุดม อ.เดชอุดม จ.อุบลราชธานี.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ผ้าใยสังเคราะห์ จากโรงงาน จำนวน 4 ม้วน(1 ม้วนมี 20 เมตร) (80×80)	6,400	-
รวม		6,400	-

ผู้จ่ายเงิน....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พันติ.....

ผู้อนุมัติ.....ประชากรกลุ่ม.....

รูปที่ 4.27 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

เล่มที่..1.

เลขที่..5..

ใบสำคัญจ่าย

กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่ 17 มกราคม 2559

นาม.....ร้านเดชอุดม.....

ที่อยู่.....909 หมู่ 9 ต.มุกดาหาร อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
1	ซื้อด้าย (1×100)	100	-
2	ซื้อกระดุม (1×100)	100	-
รวม		200	-

ผู้จ่ายเงิน.....นางไก่อ่ ขนงาม.....

ผู้รับเงิน.....นายแสงดี

พินดี.....

ผู้อนุมัติ.....ประธานกลุ่ม.....

รูปที่ 4.28 แสดงตัวอย่างการจัดทำใบสำคัญจ่าย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารบัญชีในการบริหาร เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่ม
เย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ ตำบลคำชะอี อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้จัดทำ ขึ้น โดยคณะนักวิจัย คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปฏิบัติการสอนที่หน่วยจัดการเรียนการสอนจังหวัดมุกดาหาร เพื่อทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การ
พัฒนาระบบบัญชี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถตำบลคำชะอี
อำเภอกำชะอี จังหวัดมุกดาหาร แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตอนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทั่วไปของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย X หรือเติมข้อมูลลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20 - 29 ปี
☐ 30 - 39 ปี ☐ 40 - 49 ปี
☐ 50 - 59 ปี ☐ ตั้งแต่ 60 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
☐ ไม่เคยเรียน ☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. ระดับรายได้ต่อวัน
☐ ต่ำกว่า 300 บาท ☐ 300 - 400 บาท
☐ 400 - 500 บาท ☐ 500 - 1,000 บาท
☐ มากกว่า 1,000 บาท
5. ประสบการณ์การจัดทำบัญชี
☐ ไม่เคยทำ ☐ เคยทำ

ตอนที่ 2 สถานการณ์การจัดทำบัญชีของสมาชิกกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ (กรุณาตอบทุกข้อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่านมีระบบ การจัดทำบัญชีที่ดี					
2. ท่านมีความเข้าใจในวิธีการจัดทำบัญชี					
3. ท่านสามารถเรียนรู้และนำวิธีการ จัดทำบัญชี มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้					
4. ท่านเชื่อว่าระบบการจัดทำบัญชีที่ดี สามารถ ช่วยให้กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองลดต้นทุนหรือ ค่าใช้จ่ายลงได้					
5. ความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีทำให้กลุ่มเย็บ ผ้าฝ่ายพื้นเมืองมีเงินออมมากขึ้น					
6. ท่านคิดว่าระบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มเย็บ ผ้าฝ่ายพื้นเมืองสามารถช่วย ให้การจัดทำบัญชี ของท่านถูกต้อง น่าเชื่อถือมากขึ้น					
7. ท่านมีความพร้อมด้านการจัดทำบัญชีของ กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง					
8. ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่าน มี ความรู้ในการจัดทำบัญชีตาม ระบบบัญชีที่ดี					
9. ผู้นำกลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่าน สามารถเรียนรู้การจัดทำบัญชีให้ ถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ได้					
10. ผู้นำ กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมืองของท่าน มี ส่วนในการตัดสินใจในเรื่องการจัดทำ บัญชี					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบัญชีกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเป็นจริงมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ (กรุณาตอบทุกข้อ)

คำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การพัฒนาระบบบัญชีมีความเหมาะสมกับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่าน					
2. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบผล การดำเนินงานของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองที่แท้จริง					
3. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้ทราบ ฐานะทางการเงินของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง					
4. การพัฒนาระบบบัญชีทำให้กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองของท่านเกิดความยั่งยืน					
5. ท่านสามารถนำความรู้เกี่ยวกับระบบ บัญชีไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้					
6. ท่านสามารถถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับ ระบบบัญชีให้สมาชิกท่านอื่นทราบได้					
7. ความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบ บัญชีของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมืองในภาพรวม					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

สมุดบัญชีเงินสดรับ สมุดบัญชีเงินสดจ่าย สมุดคุมงานระหว่างทำ สมุดคุมสินค้า งบต้นทุนการผลิต
และงบรายได้และค่าใช้จ่าย

หน้า.....

สมุดบัญชีเงินสดรับ

รายการรับ												
รายได้จากการขาย							รายได้อื่นๆ		หมายเหตุ			
วันที่	เสียบมือ			รายรับอื่นๆ			เงิน	ถอน	วิธีการรับเงิน		วันที่	หมายเหตุ
	ราคา ต่อ หน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม	ราคา ต่อ หน่วย	จำนวน (หน่วย)	รวม	จาก กลุ่ม	เงินจาก ธนาคาร	เงิน สด	ธนาคาร	ส่ง ของ	
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)

รายได้จากการขายทั้งหมด = (4)+(7)

= ๐ (นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบรายได้และค่าใช้จ่าย)

รูปที่ 4.1 แสดงสมุดบัญชีเงินสดรับ

หน้า.....

สมุดบัญชีเงินสดจ่าย

วันที่	ต้นทุนการผลิต					ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน					หมายเหตุ	
	วัตถุดิบ	ค่าแรง	อุปกรณ์ และ บรรจุ ภัณฑ์	ค่า น้ำ ค่า ไฟ	อื่นๆ ใน การ ผลิต	ค่า โฆษณา / ออก งาน	ค่าส่ง สินค้า	น้ำมัน เชื้อเพลิง	อื่นๆ	ฝากเงิน ธนาคาร	หมายเหตุ	วิธีการ จ่ายเงิน
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)

**วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้ = ★

(นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบต้นทุนการผลิต)

รูปที่ 4.2 แสดงสมุดบัญชีเงินสดจ่าย

สมุดคุมงานระหว่างทำ

หน้า.....

วันที่ ผลิต	รายการ	จำนวน (หน่วย)	ชื่อผู้ผลิต	วันที่ผลิต เสร็จ	จำนวนที่ ผลิตเสร็จ	คงเหลือ	หมายเหตุ
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)

งานระหว่างทำต้นงวด = ต้นทุนงานระหว่างทำต่อชิ้น X จำนวนงานระหว่างทำยกมาต้นงวด

= (นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบต้นทุนการผลิต)

งานระหว่างทำปลายงวด = ต้นทุนงานระหว่างทำต่อชิ้น X จำนวนงานระหว่างทำคงเหลือปลายงวด

= (นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบต้นทุนการผลิต)

รูปที่ 4.3 แสดงสมุดคุมงานระหว่างทำ

สมุดคุมสินค้า.....

หน้าที่.....

วันที่	หน่วย			ผู้เบิก	หมายเหตุ
	รับเข้า	เบิก	คงเหลือ		
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

สินค้าคงเหลือต้นงวด = ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปต่อชิ้น X จำนวนสินค้าสำเร็จรูปยกมาต้นงวด
 = ✦ (นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบรายได้และค่าใช้จ่าย)

สินค้าคงเหลือปลายงวด = ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูปต่อชิ้น X จำนวนสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือปลายงวด
 = ✦ (นำคำตอบที่ได้ไปใส่ในงบรายได้และค่าใช้จ่าย)

รูปที่ 4.4 แสดงสมุดคุมสินค้า

งบต้นทุนการผลิต
ประจำเดือน.....

ต้นทุนวัตถุดิบใช้ไป				
	วัตถุดิบคงเหลือเดือนก่อน ★			
	บวก ซื้อวัตถุดิบ (1)			
	ต้นทุนวัตถุดิบที่มีไว้เพื่อใช้ = ★ + (1)			
	หัก วัตถุดิบคงเหลือเดือนนี้ ★		→	
ค่าแรงงานทางตรง (2)				
ค่าใช้จ่ายในการผลิต (3) +(4)+(5)				
รวมต้นทุนการผลิต			=	
บวก	งานระหว่างทำต้นงวด 			
ต้นทุนการผลิตทั้งหมด			=	
หัก	งานระหว่างทำปลายงวด 			
ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป ☐			=	

รูปที่ 4.5 แสดงงบต้นทุนการผลิต

งบรายได้และค่าใช้จ่าย
ประจำเดือน.....

ขาย				
หัก	ต้นทุนสินค้าขาย			
	สินค้าคงเหลือต้นงวด ★			
	บวก ต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป □			
	สินค้าที่มีไว้เพื่อขาย			
	หัก สินค้าคงเหลือปลายงวด ◆		→	
กำไรขั้นต้น				
หัก	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (6)+(7)+(8)+(9)			
กำไรจากการดำเนินงาน				
หัก	เงินปันผล			
กำไร(ขาดทุน)ประจำเดือน				

รูปที่ 4.6 แสดงงบรายได้และค่าใช้จ่าย

เล่มที่.....

เลขที่.....

บิลเงินสด
 กลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
 หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่.....

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

ลำดับที่	รายการ	หน่วยละ	จำนวน(หน่วย)	จำนวนเงิน	
รวม					

ผู้รับเงิน.....

รูปที่ 4.7 แสดงบิลเงินสด

เล่มที่.....

เลขที่.....

ใบสำคัญจ่าย
กลุ่มเย็บผ้าฝ่ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
หมู่ 2 ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร 49110

วันที่.....

ชื่อ.....

ที่อยู่.....

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน	
รวม			

ผู้จ่ายเงิน.....

ผู้รับเงิน.....

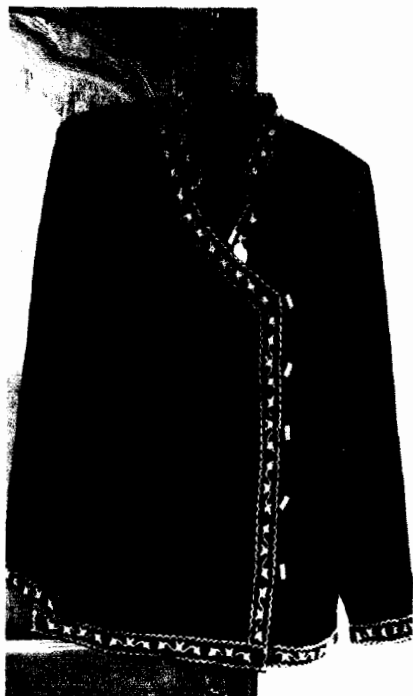
ผู้อนุมัติ.....

รูปที่ 4.8 แสดงใบสำคัญจ่าย

ภาคผนวก ง

รูปภาพประกอบการพัฒนาระบบบัญชีให้กับกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ
ตำบลคำชะอี อำเภอคำชะอี จังหวัดมุกดาหาร

รูปภาพผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเย็บผ้าฝ้ายพื้นเมือง บ้านกกไถ

เสื้อแขนยาวผู้หญิง

เสื้อแขนยาวผู้ชาย

เสื้อแขนสั้นผู้หญิง

เสื้อแขนสั้นผู้ชาย

รูปภาพประกอบการฝึกอบรมและทดลองปฏิบัติการจัดทำบัญชี

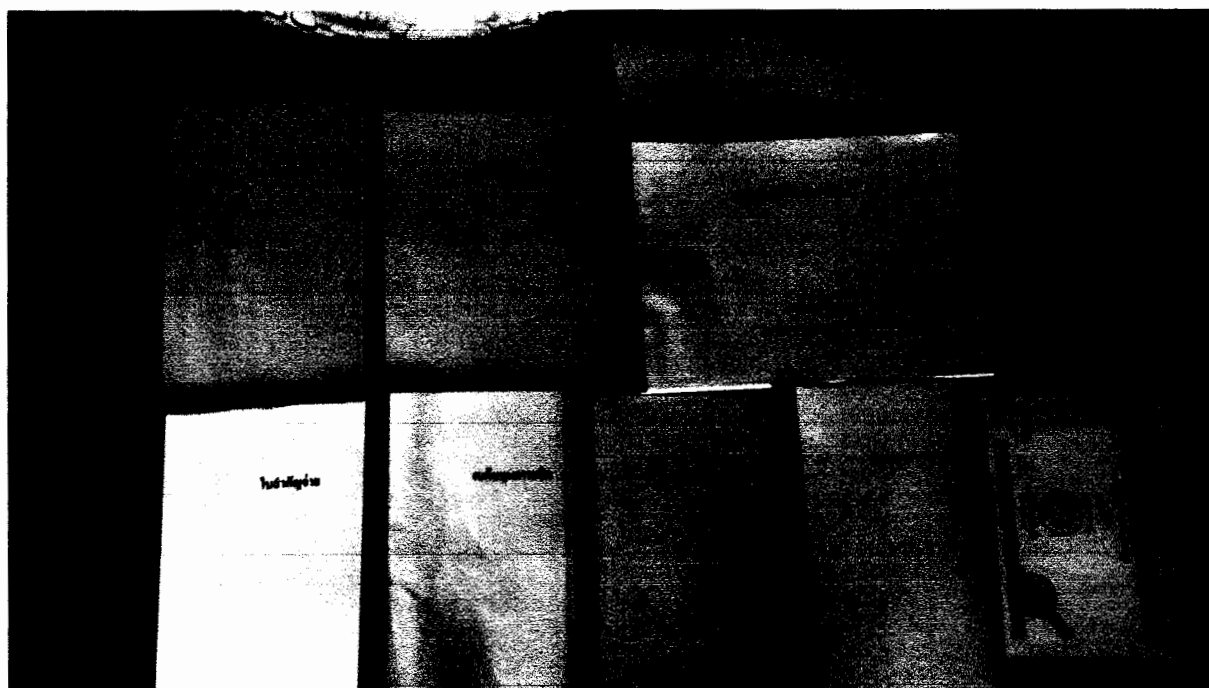
รูปของประธานและกรรมการที่เข้าร่วมฝึกอบรมและทดลองปฏิบัติการจัดทำบัญชี

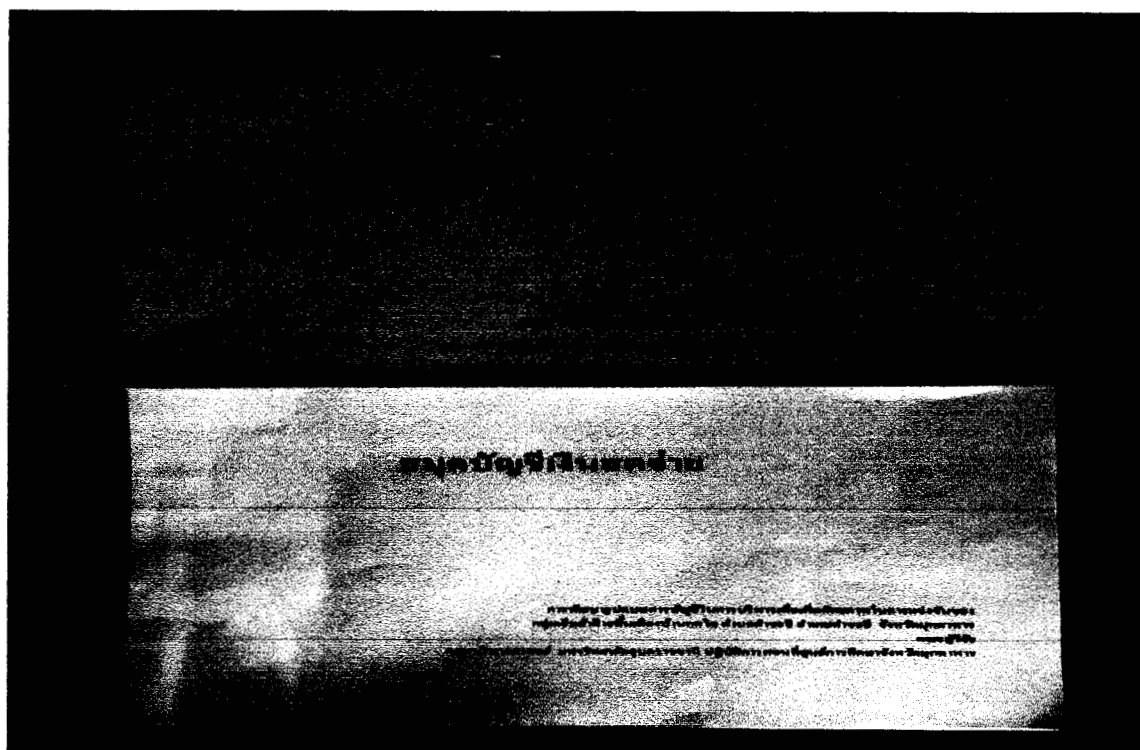

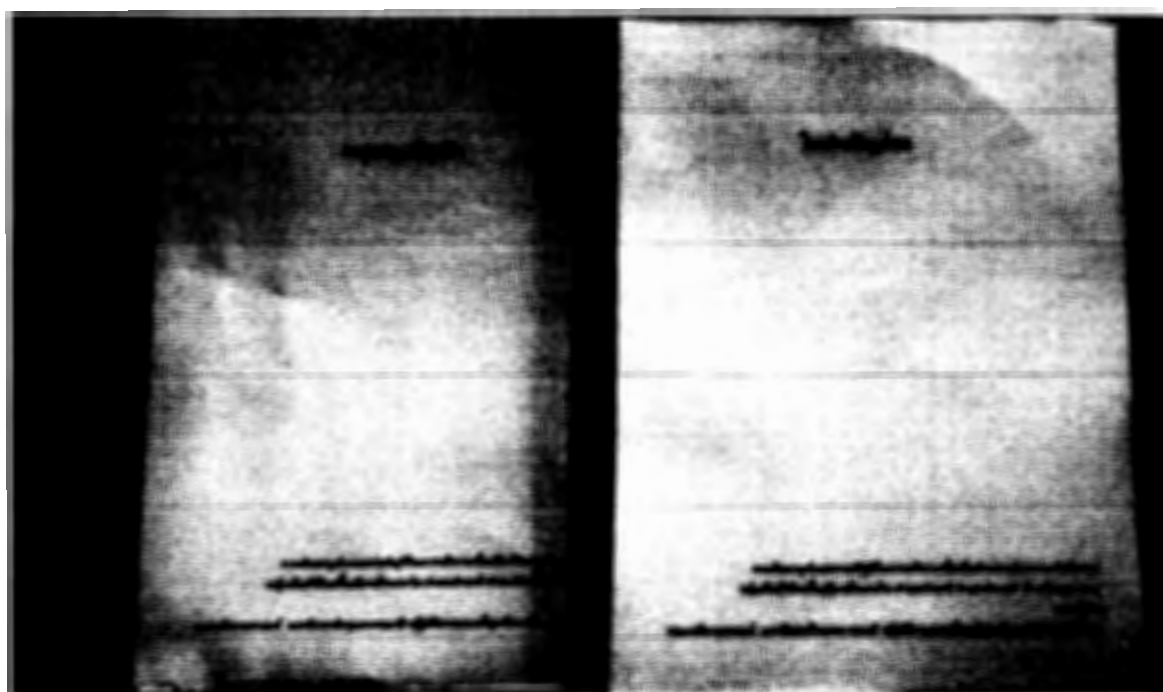

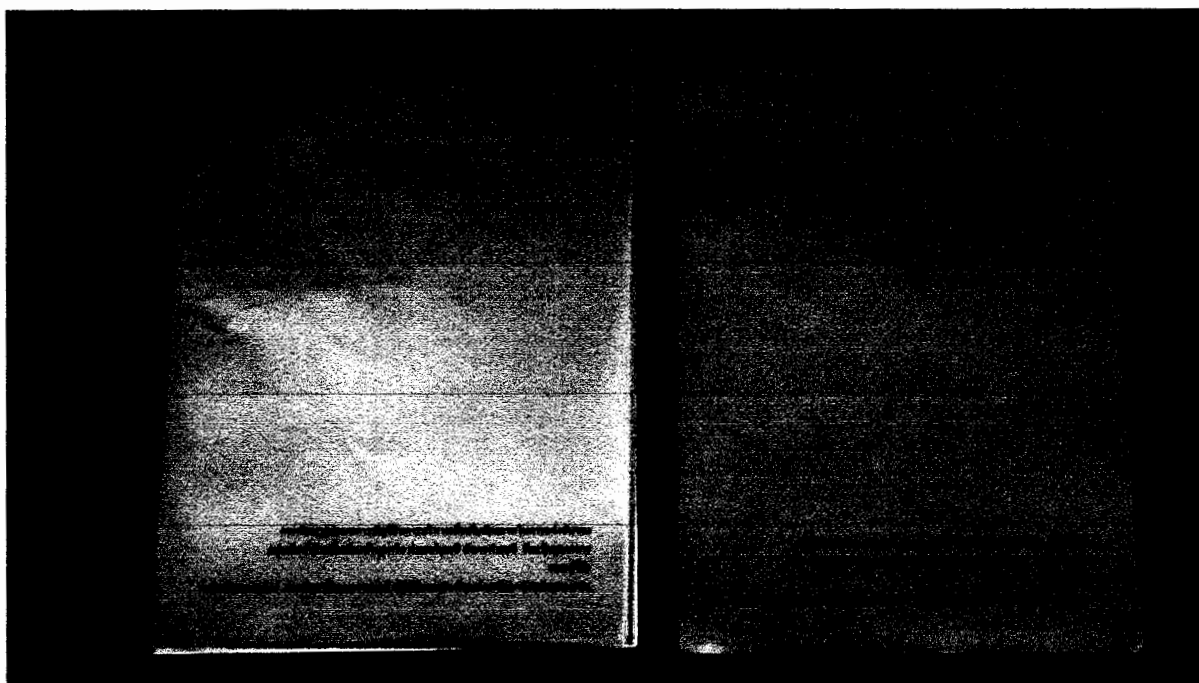
รูปสมุดบัญชีที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการจัดทำบัญชี

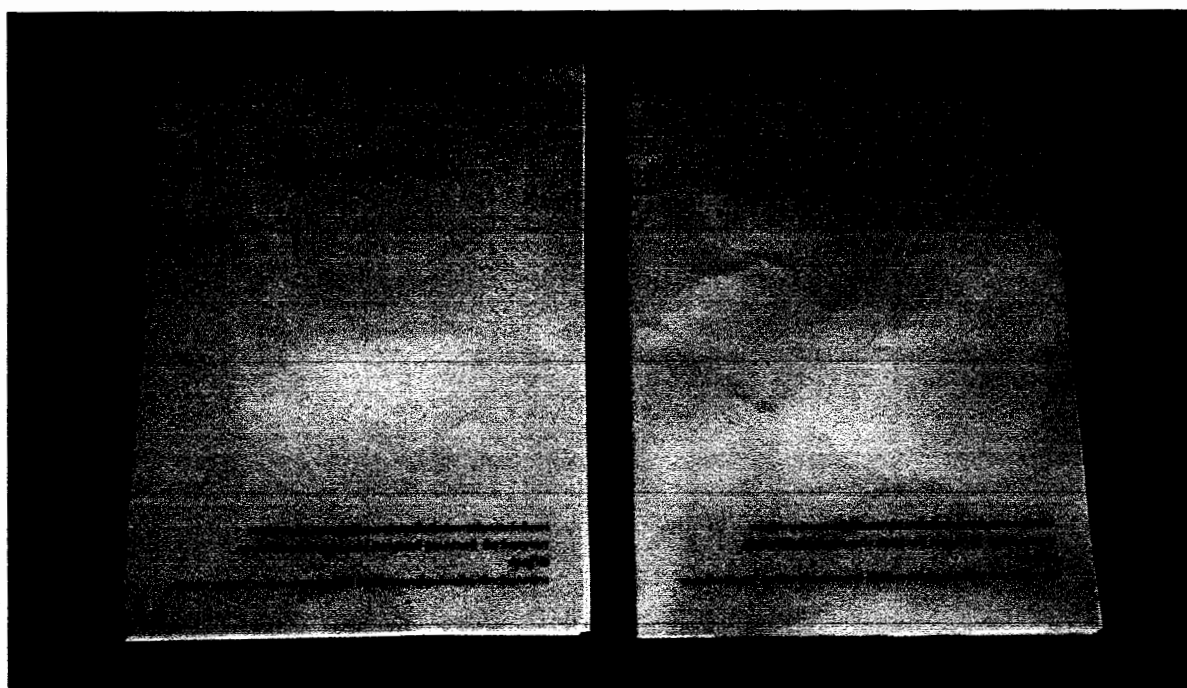

รูปสมุดบัญชีที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการจัดทำบัญชี(ต่อ)

รูปสมุดบัญชีที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติการจัดทำบัญชี(ต่อ)

ประวัติคณะผู้วิจัย

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายสัจวัฒน์ วรโยธา หัวหน้าโครงการวิจัย
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr. Satjawat Vorayota
2. เลขหมายบัตรประจำตัวประชาชน 14999 00006 99 7
3. ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์
4. หน่วยงานและสถานที่อยู่ติดต่อได้สะดวก
คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปฏิบัติการสอนที่ศูนย์การศึกษาจังหวัดมุกดาหาร
โทรศัพท์ 042-615177
โทรสาร 042-615177
มือถือ 092 691 4798
E-Mail Address vorayota2528@hotmail.com
5. ประวัติการศึกษา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต(การภาษีอากร)มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ศ. 2554
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญพิเศษ
การบัญชีต้นทุน การบัญชีบริหาร การวางระบบบัญชี ตรวจสอบภายใน
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ
ประสบการณ์ด้านงานวิชาการที่เกี่ยวข้อง
ไม่มี

